

Европейски омбудсман

El Defensor del Pueblo Europeo

Evropský veřejný ochránce práv

Den Europæiske Ombudsmand

Der Europäische Bürgerbeauftragte

Euroopa ombudsman

Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

The European Ombudsman

Le Médiateur européen

An tOmbudsman Eorpach

Il Mediatore europeo

Eiropas ombuds

Europos ombudsmenas

Az Európai Ombudsman

L-Ombudsman Ewropew

De Europese Ombudsman

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

O Provedor de Justiça Europeu

Ombudsmanul European

Európský ombudsman

Evropski varuh človekovih pravic

Euroopan oikeusasiamies

Europeiska ombudsmannen

■ Výročná zpráva

Evropský veřejný ochránce práv

2008

■ Výroční zpráva

**Evropský veřejný
ochránce práv**

© Evropská společnost, 2009

Reprodukce pro vzdělávací a nekomerční účely je povolena s uvedením zdroje.

ISBN 978-92-9212-176-1

ISBN 1725-9711

Tato zpráva je zveřejněna na internetu na adrese: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Sázeno fonty Cambria, Calibri a Etelka — Pierre Roesch typo-graphisme, Strasbourg

Všechny fotografie © Evropská společnost, není-li uvedeno jinak.

Printed in Luxembourg

Vytištěno na bezdřevém tiskovém papíru CyclusPrint vyrobeném výhradně z recyklovaných vláken.

EVROPSKÝ VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Prof. Dr Hans-Gert PÖTTERING MEP
předseda
Evropský parlament
Rue Wiertz
1047 Brusel
BELGIE

Ve Štrasburku dne 21. dubna 2009

Vážený pane předsedo,

v souladu s čl. 195 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství a s čl. 3 odst. 8 rozhodnutí Evropského parlamentu o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv Vám zasílám svou zprávu za rok 2008.

S pozdravem

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Změny ve výroční zprávě veřejného ochránce práv

VÝROČNÍ zpráva evropského veřejného ochránce práv je jeho nejdůležitější publikací. Aby bylo zajištěno, že splňuje potřeby tak velkého počtu čtenářů, veřejný ochránce každý rok zvažuje, jak by ji bylo možno vylepšit. K nedávným hlavním inovacím patří zavedení výtahu, shrnutí případů a tématické analýzy šetření. Všechny tyto změny byly provedeny s ohledem na konečného uživatele. Výsledkem je rovněž kratší zpráva, která veřejnému ochránci práv umožní využít co nejlépe zdroje a přispět k udržitelnému rozvoji dodržováním nejvyšších norem ochrany životního prostředí.

V tomto roce došlo k dosud nejambicióznější reformě zprávy veřejného ochránce práv. Byla navržena s přihlédnutím ke spuštění nových internetových stránek veřejného ochránce práv v lednu 2009.

**Nová výroční zpráva je aktuálnější,
dostupnější a moderněji vyhlížející publikace,
která je šetrná k životnímu prostředí.**

Informace zpřístupněné na internetových stránkách a v této zprávě se nyní vzájemně doplňují. Byl vypracován nový šestistránkový *Přehled za rok 2008*, který nahrazuje předchozí *Výtah a statistiky*,

jenž byl dříve zveřejňován jako samostatná publikace. Od dubna 2009 je *Přehled za rok 2008* dostupný ve 23 jazycích na adrese: <http://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>

Nová výroční zpráva je aktuálnější, dostupnější a moderněji vyhlížející publikace, která je šetrná k životnímu prostředí. Dále v textu objasníme hlavní změny, které jsme ve zprávě uskutečnili a uvedeme odkazy na sekce našich internetových stránek, které vám pomohou najít to, co bylo dříve uvedeno ve zprávě.

■ Struktura

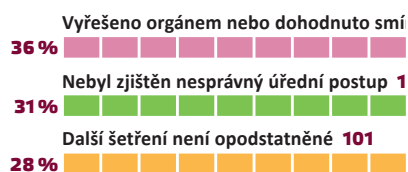
Struktura nové zprávy má čtenáře logicky vést od objasnění působnosti a postupů veřejného ochránce práv (kapitola 2) ke konkrétní činnosti v roce 2008 související s vyřizováním případů (kapitola 3), informační činnosti (kapitola 4) a vnitřnímu vývoji týkajícímu se zaměstnanců a rozpočtu (kapitola 5). Zpráva začíná stejně jako dříve úvodem veřejného ochránce práv, za nímž následuje výtah (kapitola 1).

■ Obsah

Obsah zprávy byl revidován tak, aby zajistil skutečnou přidanou hodnotu pro čtenáře. Konkrétně kapitola 3 obsahuje úplný, názorný a ucelený přehled hlavní činnosti veřejného ochránce práv související s vyřizováním stížností v roce 2008. Jelikož je shrnutí případů nyní pravidelně zveřejňováno ve všech 23 úředních jazycích EU na adrese: <http://www.ombudsman.europa.eu/cases/summaries.faces>, bylo toto ve zprávě nahrazeno kratšími příklady, které pomohou objasnit zjištění veřejného ochránce práv. Grafy a obrázky jsou umístěny v rámci kapitoly místo ve zvláštní statistické příloze na konci zprávy. Kapitola 3 obsahuje rovněž širší tematickou analýzu poskytující hloubkový, souhrnný přehled případů projednávaných veřejným ochránce práv a výsledek jeho šetření týkajících se nesprávného úředního postupu. Úplný seznam jmen a kontaktních údajů zaměstnanců byl ve zprávě nahrazen přehledem jednotlivých oddělení a útvarů v kapitole 5. Pravidelně aktualizovaný seznam zaměstnanců je k dispozici na internetových stránkách veřejného ochránce práv na adrese: <http://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/team.faces>

■ Statistiky

Petiční výbor Evropského parlamentu nám v souvislosti s výroční zprávou za minulý rok doporučil, abychom zlepšili prezentaci statistických údajů. V reakci na to jsme provedli pečlivý přezkum

toho, jaké statistiky vypracováváme a jak je vypracováváme. V důsledku toho tato zpráva obsahuje přehlednější statistiky (například o změnách počtu stížností v závislosti na čase). Připojili jsme rovněž nové informace (například o předmětu šetření). Taktéž jsme ověřili a v případě potřeby zlepšili metodiku výpočtu ve statistikách.

■ Uspořádání

Uspořádání výroční zprávy bylo zcela přepracováno, aby byla pro čtenáře co nejpřívětivější a co

přehledem postupů veřejného ochránce práv při vyřizování stížností. Většího využití neformálních postupů usilujících o rychlé vyřešení si

2.1 Právo stěžovat si u evropského veřejného ochránce práv

Právo stěžovat si u evropského veřejného ochránce práv je jedním z (článek 21 Smlouvy o ES) a je zahrnuto v Listině základních práv Evropské unie. Právo stěžovat si u evropského veřejného ochránce práv je jedním z práv občanů Evropské unie. O mnohých případech nesprávného ú ochránce práv dozvídá především jejichž vyřizování je nejdůležitějším pokud jde o reakci na podněty. Veřejný ochránce práv provádí rovněž š činná se ujmá iniciativní role v boji proti nesprávným úředním postupům

nejvíce přístupná. Zpráva v nové podobě zahrnuje stručné výňatky z textu, které vyzdvihují hlavní předložené body a mají na ně upozornit. Grafy a tabulky obsažené ve zprávě byly vypracovány tak, aby byly snadno srozumitelné.

■ Tisk

Výroční zpráva je vytištěna na papíru CyclusPrint, což je jemný bezdřevý tiskový papír vyrobený výhradně z recyklovaných vláken. Výsledkem je nižší spotřeba energie a vody. CyclusPrint splňuje nejpřísnější ekologické normy. Byla mu udělena ekoznačka EU-Flower a certifikáty řízení z hlediska ochrany životního prostředí EU EMAS a ISO 14001.

Obsah

Úvod **9**

1 Výtah **13**

2 Působnost a postupy veřejného ochránce práv **23**

2.1 Právo stěžovat si u evropského veřejného ochránce práv **25**

2.2 Právní základ činnosti veřejného ochránce práv **25**

2.3 Působnost veřejného ochránce práv **27**

2.4 Přípustnost stížností a důvody pro šetření **31**

2.5 Postupy veřejného ochránce práv **32**

3 Stížnosti a šetření **35**

3.1 Přehled zkoumaných stížností **37**

3.2 Analýza zahájených šetření **42**

3.3 Závěry šetření veřejného ochránce práv **44**

3.4 Nejdůležitější případy, které jsou příkladem osvědčených postupů **51**

3.5 Tématická analýza uzavřených šetření **52**

3.6 Postoupení stížnosti jinému orgánu a doporučení **66**

4 Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty **69**

4.1 Vztahy s orgány a institucemi EU **71**

4.2 Vztahy s veřejnými ochránci práv a obdobnými institucemi **74**

4.3 Vztahy s ostatními zainteresovanými subjekty **78**

5 Zdroje **85**

5.1 Zaměstnanci **87**

5.2 Rozpočet **92**

Jak kontaktovat evropského veřejného ochránce práv **95**

Úvod

SPOTĚŠENÍM vám předkládám výroční zprávu evropského veřejného ochránce práv v nové podobě. Jak bylo vysvětleno na úvodních stranách, vynaložili jsme velké úsilí na zlepšení přehlednosti pro čtenáře, abyste mohli snadno získat jasný a ucelený přehled o práci veřejného ochránce práv v roce 2008. Těším se na vaše reakce na provedené změny.

Výroční zpráva jako vždy zdokumentovává práci veřejného ochránce práv pro občany, podniky a organizace za minulý rok. Poukazuje se v ní na nejdůležitější události týkající se projednávaných případů a výsledků, jichž bylo pro stěžovatele dosaženo, a nastiňuje hlavní politické záležitosti, jež byly pro úřad důležité v předchozím roce.

Přibližování Unie občanům

Často říkám, že způsob, jakým daný orgán reaguje na stížnosti, je hlavním ukazatelem toho, nakolik je vstřícný vůči občanům. S potěšením mohu říci, že i v roce 2008 orgány a instituce EU prokázaly, že ve většině případů jsou ochotny řešit záležitosti, na něž je veřejný ochránce práv upozorní. Ve 129 případech, které byly v roce 2008 uzavřeny (36 % z celkového počtu), přijal dotyčný orgán smírné řešení nebo vyřešil sám danou záležitost. V dalších 101 případech byla záležitost vyjasněna, takže nebyla nutná další šetření, a ve 110 případech veřejný ochránce práv nezjistil nesprávný úřední postup.

Osm případů uzavřených v roce 2008 slouží jako příklady osvědčených postupů, pokud jde o způsob, jakým orgány reagují na záležitosti předložené veřejným ochráncem práv. Právem jsou proto zařazeny mezi nejdůležitější případy vyzdvížené v této zprávě, aby sloužily jako vzor řádné správní praxe pro všechny orgány a instituce EU. Tři z nejdůležitějších případů se týkaly Evropské komise a po jednom Rady, Evropského soudního dvora, Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO), Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a třetí rok za sebou Evropské agentury pro bezpečnost letectví.

Ne všechny reakce na šetření veřejného ochránce práv však byly tak příkladné. Komise odmítla změnit svůj postoj v případě týkajícím se diskriminace na základě věku. Toto odmítnutí mne vedlo

Často říkám, že způsob, jakým daný orgán reaguje na stížnosti, je hlavním ukazatelem toho, nakolik je vstřícný vůči občanům.

k tomu, abych Parlamentu předložil jedinou zvláštní zprávu, kterou jsem v roce 2008 vydal. Ačkoli se počet šetření, v nichž jsem musel orgánům EU adresovat kritické poznámky, snížil na 44 (z 55 v roce 2007), přesto je jich dosud příliš mnoho. S cílem pomoci orgánům a institucím zlepšit jejich činnost jsem na svých internetových stránkách v roce 2008 zveřejnil dvě studie týkající se opatření přijatých dotyčnými orgány v návaznosti na kritické a další poznámky vydané v roce 2006 a 2007. V těchto studiích jsou rovněž uvedeny nejdůležitější případy, které by opět měly sloužit jako příklad řádné správy. Obdobnou zprávu zveřejním i v roce 2009.

Evropský veřejný ochránce práv jakožto strážce transparentnosti

V roce 2008 byl uzavřen rekordní počet šetření (355), přičemž většina z nich trvala méně než rok. V roce 2009 je naším cílem zvýšení výkonnosti tím, že zkrátíme dobu potřebnou k uzavření případů. Zdaleka nejběžnějším tvrzením, jež bylo ověřováno v šetřeních zahájených v roce 2008, byl nedostatek transparentnosti (36 % šetření). Často se opakujícím tématem v případech týkajících se smluv, v žádostech o přístup k dokumentům, stížnostech na protiprávní jednání nebo ve výběrových řízeních bylo odmítnutí poskytnout informace nebo dokumenty. V každém z těchto případů

jsem orgány a instituce EU vyzval, aby při svých činnostech zajistily co nejvyšší úroveň otevřenosti. Některé případy se týkaly záležitostí spojených s ochranou osobních údajů, které nutně vyžadují přístup vyvažující soukromí a transparentnost. V řadě z nich jsem konzultoval evropského inspektora ochrany údajů, jehož doporučení byla velmi užitečná.

Zvláštní význam v souvislosti s transparentností měl v roce 2008 návrh Komise na reformu pravidel EU pro přístup veřejnosti k dokumentům. Vyslovil jsem své obavy ohledně některých aspektů tohoto jinak dobrého návrhu a vyzval jsem Parlament, aby s ohledem na tuto záležitost využil své role společného zákonodárce s cílem zajistit nejlepší výsledek pro občany. Jako součást svého příspěvku k této diskusi jsem u svých kolegů v Evropské síti veřejných ochránců práv provedl srovnávací studii ohledně osvědčených postupů v členských státech, pokud jde o přístup veřejnosti k informacím obsaženým v databázích. Z výsledků této studie jsem čerpal inspiraci k vypracování konkrétních návrhů týkajících se reformy pravidel EU pro přístup k dokumentům. V roce 2009 budu vývoj této diskuse pečlivě sledovat.

Prosazování kultury služeb

V roce 2008 veřejný ochránce práv zaznamenal celkem 3 406 stížností. Jako vždy jsme se snažili zajistit, aby všichni ti, kteří si mohou chtít stěžovat, věděli o službách veřejného ochránce práv.

Jako vždy jsme se snažili zajistit, aby všichni ti, kteří si mohou chtít stěžovat, věděli o službách veřejného ochránce práv.

Například co se týká podniků, nevládních a dalších organizací, které v minulosti využívaly služeb veřejného ochránce práv poměrně málo, zveřejnili jsme šetření z vlastního podnětu týkající se včasnosti plateb Komise s cílem ukázat, co pro ně můžeme konkrétně udělat.

V téměř 80 % zaznamenaných případů jsme byli schopni stěžovateli pomoci zahájením šetření daného případu, jeho postoupením příslušné instituci či vydáním doporučení, kam se obrátit. Častou radou je obrátit se na člena Evropské sítě veřejných ochránců práv. V listopadu se v Berlíně sešli regionální veřejní ochránci práv sdružení v síti, aby společně projednali, jak můžeme zlepšit služby, které poskytujeme občanům. Pokračoval jsem rovněž v komunikaci s členy a úředníky orgánů a institucí EU, abych je podpořil v osvojení si kultury služeb pro občany. V tomto ohledu patří k nejvýznamnějším událostem podepsání memoranda o porozumění s prezidentem Evropské investiční banky a souhlas agentur Unie s přijetím Evropského kodexu řádné správní praxe v jejich vztazích s občany.

Jedna významná událost v roce 2008 se týkala revize statutu veřejného ochránce práv. Provedené změny zajišťují, že občané mohou plně důvěřovat schopnosti veřejného ochránce práv důkladně prošetřit jejich stížností bez jakýchkoli omezení. Do roku 2009 se těším na další práci pro občany na základě tohoto ještě silnějšího mandátu.

Ve Štrasburku dne 16. února 2009

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Výtah

ČTRNÁCTÁ výroční zpráva evropského veřejného ochránce zpráv pro Evropský parlament podává přehled o činnosti veřejného ochránce práv v roce 2008. Jedná se o šestou výroční zprávu, kterou předkládá pan P. Nikiforos DIAMANDOUROS, který jako evropský veřejný ochránce práv působí ode dne 1. dubna 2003.

■ Struktura zprávy

Zpráva se skládá z pěti kapitol. Začíná osobním úvodem veřejného ochránce práv, za nímž následuje tento výtah, který představuje kapitolu 1.

Kapitola 2 objasňuje působnost veřejného ochránce práv a popisuje jeho postupy při vyřizování stížností a provádění šetření. Obsahuje všechny nejdůležitější události, k nimž došlo v minulém roce.

Kapitola 3 poskytuje přehled stížností projednávaných během roku a rovněž hloubkovou studii o provedených šetřeních. Obsahuje oddíl o nejdůležitějších případech stanovených veřejným ochránce práv a tématickou analýzu zahrnující nejvýznamnější právní a věcné závěry obsažené v rozhodnutích veřejného ochránce práv z roku 2008. Kapitola končí pohledem na případy, které nespádají do působnosti veřejného ochránce práv, a na to, jak veřejný ochránce práv postupoval v případě těchto stížností.

Kapitola 4 se týká informačních činností veřejného ochránce práv zahrnujících vztahy s ostatními orgány a institucemi Evropské unie, vztahy se společenstvím národních, regionálních a místních veřejných ochránců práv v Evropě a komunikační činnosti veřejného ochránce práv.

Kapitola 5 poskytuje podrobné informace o zaměstnancích a rozpočtu úřadu veřejného ochránce práv.

■ Poslání evropského veřejného ochránce práv

Úřad evropského veřejného ochránce práv byl zřízen Maastrichtskou smlouvou jako součást občanství Unie. Veřejný ochránce práv šetří stížnosti na nesprávný úřední postup v činnostech orgánů a institucí Společenství s výjimkou Soudního dvora a Soudu prvního stupně při výkonu jejich soudních pravomocí. Se souhlasem Evropského parlamentu vymezil veřejný ochránce práv „nesprávný úřední postup“ způsobem, který vyžaduje dodržování základních práv, právního státu a zásad řádné správy.

Veřejný ochránce práv šetří stížnosti na nesprávný úřední postup v činnostech orgánů a institucí Společenství.

Kromě reagování na stížnosti jednotlivců, podniků a sdružení jedná veřejný ochránce práv aktivně a zahajuje šetření z vlastního podnětu, schází se s členy a úředníky orgánů a institucí EU a obrací se na občany, aby je informoval o jejich právech a o uplatňování těchto práv.

■ Stížnosti a šetření

Přehled prověřovaných stížností

V roce 2008 zaznamenal¹ veřejný ochránce práv 3 406 stížností v porovnání s 3 211 stížnostmi v roce 2007. Téměř 60 % všech stížností zaznamenaných veřejným ochráncem práv v roce 2008 bylo zasláno elektronickou formou, buď elektronickou poštou, nebo pomocí formuláře stížnosti, který se nachází na internetových stránkách veřejného ochránce práv.

Bylo vyřízeno² celkem 3 346 stížností v porovnání s 3 265 stížnostmi v roce 2007. Ze všech vyřízených stížností bylo u 24 % (802 stížností) shledáno, že patří do působnosti evropského veřejného ochránce práv, přičemž 9 % vedlo k zahájení šetření. V téměř 80 % případů byl veřejný ochránce práv schopen stěžovateli pomoci zahájením šetření daného případu, jeho postoupením příslušnému orgánu nebo vydáním doporučení, kam se obrátit za účelem rychlého a účinného vyřešení daného problému.

V roce 2008 byl hlavní e-mailový účet veřejného ochránce práv použit k zodpovězení celkem více než 4 300 e-mailů se žádostí o informace. Přibližně 3 300 byly jednotlivé žádosti o informace, zatímco 1 000 se týkalo hromadné pošty. Celkem proto veřejný ochránce práv v dotyčném roce vyřídil více než 7 700 stížností a žádostí o informace od občanů.

Analýza zahájených šetření

V roce 2008 bylo zahájeno celkem 293 nových šetření na základě stížností. Z toho bylo 26 % stížností podáno podniky a sdruženími, zatímco 74 % podali jednotliví občané.

Veřejný ochránce práv zahájil rovněž tři šetření z vlastního podnětu. Dvě z těchto šetření se týkala případů, které byly předloženy neoprávněnou osobou (tj. stěžovatelem, který není občanem nebo obyvatelem Unie, ani právnickou osobou se statutárním sídlem v některém z členských států). Třetí šetření se týkalo využití pravomoci veřejného ochránce práv jednat z vlastního podnětu v případě, který se jevil jako systémový problém v souvislosti se systémem včasného varování Evropské komise (OI/3/2008/FOR).

Stejně jako každý rok se většina šetření zahájených veřejným ochráncem práv v roce 2008 týkala Komise (195 šetření, tj. 66 % z celkového počtu). Vzhledem ke skutečnosti, že Komise je hlavním orgánem Společenství, který vydává rozhodnutí, jež mají přímý dopad na občany, je logické, že musí být hlavním předmětem stížností občanů. 28 šetření (10 %) se týkalo správy Evropského parlamentu, 20 (7 %) se týkalo Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO), 10 (3 %) se týkalo Rady EU a 7 (2 %) se týkalo Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF). Předmětem dalších 37 šetření bylo dvacet jiných orgánů a institucí EU.

K hlavním typům údajně nesprávného úředního postupu v šetřeních zahájených v roce 2008 patřil nedostatek transparentnosti, včetně odmítnutí poskytnout informace (107 případů, tj. 36 % z celkového počtu), nečestné jednání nebo zneužití pravomocí (59 případů, 20 %), neuspokojivý postup (27 případů, 9 %), nedbalost (25 případů, 8 %), zbytečné průtahy (24 případů, 8 %), právní pochybení (21 případů, 7 %), diskriminace (14 případů, 5 %) a nezajištění plnění závazků, tj. neplnění úlohy „strážce Smlouvy“ vůči členským státům Komise (14 případů, 5 %).

V roce 2008 veřejný ochránce práv uzavřel 355 šetření (v porovnání s 348 v roce 2007). Z toho 352 šetření souviselo se stížnostmi a tři šetření byla zahájena z vlastního podnětu. Většina šetření byla uzavřena do jednoho roku (52 %). Více než jedna třetina (36 %) byla uzavřena do tří měsíců. V průměru trvalo uzavření případů 13 měsíců.

1. Od tohoto roku výroční zpráva evropského veřejného ochránce práv využívá statistickou kategorii „zaznamenané stížnosti“ místo „obdržené stížnosti“ s cílem rozlišovat mezi stížnostmi, které byly v daném kalendářním roce skutečně zaznamenány, a stížnostmi, jež byly v témže období obdrženy, byly však zaznamenaný v následujícím roce.

2. Statistická kategorie „vyřízené“ znamená, že byla dokončena analýza, zda stížnost (i) spadá do působnosti veřejného ochránce práv, (ii) splňuje kritéria přípustnosti a (iii) obsahuje důvody pro zahájení šetření. Jelikož k tomu je zapotřebí určitý čas, počet „vyřízených“ stížností v daném roce se liší od počtu „zaznamenaných“ stížností v témže roce.

Závěry šetření veřejného ochránce práv

Kdykoli je to možné, snaží se veřejný ochránce práv dosáhnout oboustranně pozitivního výsledku, který uspokojí stěžovatele i instituci, vůči níž je stížnost vznesena. Spolupráce orgánů a institucí Společenství je nezbytná pro dosažení takových výsledků, které přispějí ke zlepšení vztahů mezi institucemi a občany a umožní vyhnout se nákladným a časově náročným soudním sporům. Pozitivní výsledek byl pro stěžovatele snadno dosažen v 129 případech uzavřených v roce 2008 (36 % z celkového počtu). Tyto případy byly buď vyřešeny samotným orgánem, nebo bylo dohodnuto smírné řešení (to v porovnání s 134 případy v roce 2007, což bylo dvakrát více než v roce 2006).

V 31 % případů (110) nebyl nesprávný úřední postup zjištěn. To nutně neznamená negativní výsledek pro stěžovatele, který alespoň od dotčeného orgánu nebo instituce obdrží úplné vysvět-

Kdykoli je to možné, snaží se veřejný ochránce práv dosáhnout oboustranně pozitivního výsledku, který uspokojí stěžovatele i instituci, vůči níž je stížnost vznesena.

lení jeho kroků a rovněž názor veřejného ochránce práv na daný případ.

Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, v 15 % případů (53), nicméně v osmi z těchto případů byl schopen dosáhnout pozitivního výsledku pro stěžovatele přijetím návrhu doporučení, které vydal dotčenému orgánu. V jednom případě, kdy Komise nepřijala návrh doporučení v souvislosti s diskriminací na základě věku (**185/2005/ELB**), veřejný ochránce zpráv předložil Evropskému parlamentu zvláštní zprávu. To představuje poslední možnost veřejného ochránce práv a je posledním věcným krokem, který veřejný ochránce práv v souvislosti s případem podniká. Ve 44 případech bylo šetření uzavřeno s kritickou poznámkou vůči dotčenému orgánu nebo instituci. Kritická poznámka stěžovateli potvrzuje, že jeho stížnost byla odůvodněná, a dotčenému orgánu nebo instituci sděluje, co bylo provedeno špatně, aby v budoucnu bylo možno zamezit nesprávnému úřednímu postupu.

V zájmu zlepšení činnosti orgánů EU v budoucnu veřejný ochránce práv obdobně využije ve větší míře další poznámky, pokud zjistí možnost zvýšení kvality správy. Veřejný ochránce práv vydal v roce 2008 další poznámky v celkem 41 případech.

Je důležité, aby orgány a instituce přijaly opatření v návaznosti na kritické a další poznámky veřejného ochránce práv a jednaly s cílem odstranit nevyřešené problémy. V této souvislosti veřejný

Je důležité, aby orgány a instituce přijaly opatření v návaznosti na kritické a další poznámky veřejného ochránce práv a jednaly s cílem odstranit nevyřešené problémy.

ochránce práv na svých internetových stránkách zveřejnil v roce 2008 dvě studie o opatřeních přijatých dotčenými orgány v návaznosti na všechny kritické a další poznámky vydané v roce 2006 a 2007. Veřejný ochránce práv plánuje, že bude veřejnost každo-

ročně informovat o svých zjištěních týkajících se opatření orgánů přijatých v návaznosti na kritické a další poznámky.

Nejdůležitější případy, které jsou příkladem osvědčených postupů [→→→]

Osm případů uzavřených v roce 2008 představuje názorné příklady osvědčených postupů. Ty slouží jako vzor pro všechny orgány a instituce EU, pokud jde o to, jak nejlépe reagovat na záležitosti, které veřejný ochránce práv předložil.

Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) souhlasil s tím, že na žádost všem uchazečům sdělí hodnotící kritéria používaná ve výběrových řízeních a rovněž rozpis jednotlivých známek. To následovalo po šetření veřejného ochránce práv z vlastního podnětu, kdy EPSO pochválil za přijetí takového transparentního přístupu (**OI/5/2005/PB**). **Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF)** reagoval konstruktivně na žádost o přístup k dokumentům. Poskytnutím dvou verzí příslušné zprávy, jedné s osobními údaji stěžovatele a druhé bez těchto údajů, dodržel pravidla EU týkající se přístupu k dokumentům a současně prokázal přístup vstřícný vůči občanům (**754/2007/BU**). Rovněž v souvislosti s přístupem k dokumentům a informacím si jedna rakouská občanka veřejnému ochránci práv stěžovala na nepřiměřené informace, které obdržela od kanceláře **Evropského soudního dvora**. Po zásahu veřejného ochránce práv zaslala kancelář stěžovatelce dopis s podrobnějšími informacemi a veřejnému ochránci práv potvrdila, že tyto dodatečné údaje zahrne do standardních dopisů v podobných případech (**2448/2008/WP**).

Veřejný ochránce práv pochválil **Komisi** za její konstruktivní přístup ve dvou případech týkajících se smluv. V případě týkajícím se sporu s italskou společností v souvislosti s platbami u projektu EU na zásobování vysídlených osob v Libérii vodou byla Komise důkladná a konstruktivní během celého řízení, a to i s ohledem na uznání dodatečných příslušných plateb zjištěných jejími vlastními útvary a stěžovatelem. V důsledku toho italská společnost obdržela více než 100 000 EUR (**3490/2005/(ID)PB**). V případě týkajícím se rakouského ústavu podílejícího se na smlouvě o výzkumu a vývoji v oblasti chemického inženýrství Komise souhlasila s uhrazením částky ve výši 54 000 EUR. To následovalo po žádosti veřejného ochránce práv, aby znovu uvážila své odmítnutí uhradit dlužnou částku, jelikož neobdržela včas konečné prohlášení o výdajích (**3784/2006/FOR**). V případě **2672/2008/VL** veřejný ochránce práv použil zjednodušený postup při šetření a byl potěšen, když zaznamenal, že Komise reagovala kladně tím, že rychle a příkladně vyřešila problematický e-mailový spor mezi vysokoškolským výzkumným pracovníkem a úřednicí Komise.

K dalším příkladům osvědčených postupů patří případ **1162/2007/FOR**, v němž **Rada** souhlasila s platbou *ex gratia* ve výši 1 000 EUR za obtíže a stres způsobené stěžovateli. Rada původně nabídla stěžovateli jednoletou smlouvu a poté změnila podmínky, když zjistila, že stěžovatel během tohoto období dosáhne věku 65 let. Třetí rok po sobě je nutno pochválit reakci **Evropské agentury pro bezpečnost letectví** (EASA) na stížnost, na niž byla upozorněna. V případě **893/2006/BU** se EASA nejenže omluvila za omyl, jehož se dopustila ve výběrovém řízení, nýbrž rovněž souhlasila s tím, že stěžovateli poskytne požadované informace, a zavázala se, že tak bude činit i v budoucích řízeních.

Tématická analýza uzavřených šetření

Rozhodnutí o uzavření případu jsou obvykle zveřejňována na internetových stránkách veřejného ochránce práv (<http://www.ombudsman.europa.eu>) v angličtině a v jazyce stěžovatele, pokud

Rozhodnutí o uzavření případu jsou obvykle zveřejňována na internetových stránkách veřejného ochránce práv (<http://www.ombudsman.europa.eu>)

v angličtině a v jazyce stěžovatele, pokud se liší.

se liší. V roce 2008 veřejný ochránce práv přijal nový formát a strukturu svých rozhodnutí, což při současném zachování základních skutečností a analýzy zajišťuje, že texty jsou kratší, čitelnější, a tudíž přístupnější.

Na internetových stránkách veřejného ochránce práv je zpřístupněn vybraný počet případů v souhrnné formě ve všech 23 úředních jazycích EU. Tato shrnutí odrážejí celou škálu témat a orgánů a institucí EU, jichž se týkalo 355 rozhodnutí o uzavření případu v roce 2008, jakož i různé důvody pro uzavření případu.

Oddíl 3.5 této zprávy analyzuje nejdůležitější právní a věcné závěry obsažené v rozhodnutích veřejného ochránce práv z roku 2008. Je uspořádán s ohledem na tématickou klasifikaci hlavního předmětu šetření v rozdělení na sedm hlavních kategorií³:

- Otevřenost, přístup k dokumentům a ochrana osobních údajů;
- Komise jako strážce Smlouvy;
- Zadávání zakázek a udělování grantů;
- Plnění smluv;
- Správa a služební řád;
- Konkurzy a výběrová řízení;
- Institucionální, politické a jiné záležitosti.

V první části tématické analýzy jsou přezkoumána rozhodnutí veřejného ochránce práv z roku 2008 ohledně stížností týkajících se (i) přístupu veřejnosti k dokumentům; (ii) přístupu veřejnosti k informacím a (iii) ochrany osobních údajů a práva subjektů údajů na přístup ke svým údajům. Zkoumané záležitosti sahají od průtahů při udělování přístupu k dokumentům k odlišným výkladům výjimek stanovených v nařízení č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům⁴. Analyzovány

3. Na základě šetření zahájených v roce 2008 je rozčlenění podle hlavního předmětu šetření toto: transparentnost (26 %), institucionální a politické záležitosti (17 %), Komise jako strážce Smlouvy (17 %), konkurzy a výběrová řízení (14 %), správa a služební řád (10 %), plnění smluv (8 %), zadávání zakázek a udělování grantů (8 %).

4. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise, Úř. věst. 2001, L 145, s. 43.

jsou rovněž případy, kdy veřejný ochránce práv konzultoval evropského inspektora ochrany údajů v souvislosti s aspekty ochrany údajů v záležitostech souvisejících s transparentností.

Druhá kategorie případů se týká stížností na Komisi jakožto strážce Smlouvy. Veřejný ochránce práv se může zabývat procesními i věcnými aspekty postupu Komise v těchto případech. Co se týká věcných aspektů, cílem přezkumu veřejného ochránce práv je ověřit, zda jsou závěry, k nimž Komise dospěla, přiměřené a zda jsou náležitě prokázané a důkladně vysvětlené stěžovateli. Co se týká procesních aspektů, hlavním referenčním dokumentem v šetřeních veřejného ochránce práv je sdělení Komise o vztazích se stěžovatelem ve věcech porušení práva Společenství⁵. K tvrzením, jež byla v roce 2008 ověřována s ohledem na takovéto případy, patřily průtahy, poskytnutí nepřiměřených informací stěžovateli a nezaznamenání stížností.

Třetí část tématické analýzy pojednává o stížnostech týkajících se zadání či nezadání zakázek a udělení či neudělení grantů. Přezkum veřejného ochránce práv v těchto případech je omezen na ověření, zda jsou dodržena pravidla upravující řízení, zda jsou skutečnosti správné a zda se nevykytla zjevná chyba posouzení nebo nedošlo k zneužití pravomocí. Může rovněž přezkoumat, zda orgány splnily své povinnosti uvádět důvody a zda jsou tyto logické a přiměřené. V roce 2008 veřejný ochránce práv ověřil záležitosti týkající se nesprávného postupu ve výběrových řízeních, nepřiměřených informací a nepodložených obvinění.

Čtvrtá kategorie se zabývá případy, v nichž stěžovatelé napadají nesplnění povinností vyplývajících ze smluv ze strany orgánů. Co se týká sporů v souvislosti se smlouvami, veřejný ochránce práv považuje za opodstatněné omezit své šetření na ověření, zda dotčený orgán nebo instituce Společenství poskytly soudržný a přiměřený přehled právního základu pro své jednání a proč se domnívají, že jejich názor na smluvní postoj je odůvodněný. V roce 2008 veřejný ochránce práv zkoumal záležitosti týkající se pozdních plateb, nespravedlivého zacházení a problémů v souvislosti se subdavateli.

Pátá kategorie se zabývá stížnostmi, které se týkají správních činností orgánů, zejména s ohledem na uplatňování služebního řádu pro úředníky a ostatních příslušných textů. Povaha těchto případů se značně liší a týkají se téměř všech orgánů a institucí.

Šestá část tématické analýzy zkoumá stížnosti týkající se vyhlášených konkurzů a jiných výběrových řízení. Většina těchto případů se týká Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO) a souvisí s nedostatkem transparentnosti, závažnými problémy v souvislosti se zkouškami a tvrzeními o nespravedlivém zacházení.

Poslední zbývající kategorie zahrnuje celou škálu stížností podaných na orgány v souvislosti s jejich činností v oblasti tvorby politiky nebo jejich celkovým fungováním.

■ Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

Vztahy s orgány a institucemi EU

Konstruktivní vztahy s orgány a institucemi EU mají pro evropského veřejného ochránce práv obrovský význam, jelikož mu pomáhají dosáhnout co nejlepších výsledků pro stěžovatele. Veřejný

Konstruktivní vztahy s orgány a institucemi EU mají pro evropského veřejného ochránce práv obrovský význam, jelikož mu pomáhají dosáhnout co nejlepších výsledků pro stěžovatele.

ochránce práv se v průběhu roku 2008 nadále pravidelně setkával se členy a úředníky orgánů, aby projednal způsoby zvýšení kvality veřejné správy EU.

Zvláštní význam v roce 2008 měly schůzky se zástupci Parlamentu, Rady a Komise v souvislosti s revizí statutu veřejného ochránce práv. Na základě kladného

5. Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Evropskému ombudsmanovi o vztazích se stěžovatelem ve věcech porušení práva Společenství, Úř. věst. 2002, C 244, s. 5.

Evropský veřejný ochránce práv se pravidelně setkává s poslanci a úředníky institucí a orgánů EU. Pan DIAMANDOUROS je zde vyfotografován s panem Hansem-Gertem PÖTTERINGEM, předsedou Evropského parlamentu. Štrasburk, 12. března 2008.

stanoviska Komise a souhlasu Rady přijal dne 18. června Parlament rozhodnutí⁶ o revizi statutu. V interinstitucionálním programu veřejného ochránce práv v roce 2008 se objevila rovněž probíhající reforma nařízení č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům⁷.

K dalším důležitým událostem v tomto roce patří podepsání memoranda o porozumění⁸ s prezidentem Evropské investiční banky a souhlas všech agentur Unie s přijetím evropského kodexu řádné právní praxe. Veřejný ochránce práv se rovněž pravidelně scházel se zástupci Evropského úřadu pro výběr personálu s cílem pomoci prosazovat nejvyšší úroveň služeb pro občany ve výběrových řízeních.

Veřejný ochránce práv v roce 2008 oslovoval ostatní orgány a instituce, setkal se s hlavními zástupci Evropského soudního dvora, Soudu prvního stupně, Soudu pro veřejnou službu a Evropské agentury pro základní práva. V listopadu veřejný ochránce práv představil svou práci členům sítě SOLVIT a poskytl přehled o vztazích s evropským inspektorem ochrany údajů při příležitosti pětiletého působení tohoto úřadu v prosinci. Ještě předtím se veřejný ochránce práv setkal s předsedy výborů zaměstnanců orgánů EU, aby objasnil svou úlohu při zvyšování kvality veřejné správy EU.

Vztahy s veřejnými ochránci práv a obdobnými institucemi

Na evropského ochránce veřejných práv se obrací mnoho stěžovatelů v případech, že mají problémy s vnitrostátními, regionálními nebo místními veřejnými správami. Evropský ochránce práv úzce spolupracuje se svými protějšky v členských státech s cílem zajistit, aby stížnosti občanů týkající se práva EU byly vyřizovány rychle a účinně. K této spolupráci dochází ponejvíce pod záštitou Evropské sítě veřejných ochránců práv. Tato síť nyní zahrnuje téměř 90 úřadů v 31 zemích na vnitrostátní a regionální úrovni v Unii, jakož i vnitrostátní úrovni v kandidátských zemích na členství v EU a Norsku a na Islandu. Plnoprávným členem této sítě je také Petiční výbor Evropského parlamentu.

Jedním z cílů sítě je usnadnit rychlé předávání stížností příslušnému veřejnému ochránci práv nebo obdobné instituci. V roce 2008 byla v 1 079 případech stížnost postoupena členu Evropské sítě veřejných ochránců práv nebo bylo stěžovateli doporučeno, aby se obrátil na člena sítě.

Oddíl 4.2 této zprávy uvádí činnosti sítě v roce 2008, z nichž nejvýznamnější byl šestý seminář regionálních veřejných ochránců práv členských států EU, který se konal v listopadu v Berlíně. Seminář byl uspořádán společně evropským veřejným ochráncem práv a předsedou petičního výboru berlínského regionálního parlamentu panem Ralfem HILLENBERGEM. Seminář, kterého se zúčastnilo přibližně 90 osob, se zaměřil na stížnosti a petice od zranitelných osob. V roce 2008 se ve Štrasburku sešli rovněž styční úředníci v rámci sítě.

6. Rozhodnutí Evropského parlamentu 2008/587 ze dne 18. června 2008, kterým se mění rozhodnutí 94/262 o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv, Úř. věst. 2008, L 189, s. 25.

7. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise, Úř. věst. 2001, L 145, s. 43.

8. Memorandum o porozumění mezi evropským veřejným ochráncem práv a Evropskou investiční bankou týkající se informací o politikách, normách a postupech banky a vyřizování stížností, včetně stížností osob, které nejsou občany a rezidenty Evropské unie, Úř. věst. 2008, C 244, s. 1.

Jako vysoce účinné, pokud jde o rozvoj sítě, se ukázaly informační návštěvy pořádané společně s ochránci veřejných práv v členských státech a kandidátských zemích. V průběhu roku 2008 evropský veřejný ochránce práv navštívil své kolegy na Kypru (březen), v Řecku (květen), Lotyšsku (září) a Litvě (říjen).

Evropský veřejný ochránce práv úzce spolupracuje se svými protějšky v členských státech pod záštitou Evropské sítě veřejných ochránců práv. Styční úředníci v úřadech veřejných ochránců práv na vnitrostátní úrovni jsou prvním kontaktním místem pro členy sítě. Ve Štrasburku se ve dnech 1.–3. června 2008 uskutečnil jejich šestý seminář konaný každé dva roky.

Sít slouží jako užitečný mechanismus pro výměnu informací o právu EU a osvědčených postupů prostřednictvím výše zmíněných seminářů, pololetních bulletinů, elektronického diskusního fóra a fóra pro sdílení dokumentů a každodenní elektronické zpravodajské služby. Kromě těchto pravidelných neformálních výměn informací prostřednictvím sítě existuje zvláštní postup, jehož prostřednictvím mohou národní nebo regionální veřejní ochránci práv požádat o písemné odpovědi na dotazy ohledně práva EU a jeho výkladu, včetně dotazů, které se objeví při projednávání konkrétních případů. V roce 2008 bylo doručeno osm nových dotazů.

Vztahy s ostatními zainteresovanými subjekty

Povinností evropského veřejného ochránce práv je zajistit, aby všechny osoby nebo organizace, které by mohly mít problémy s orgány a institucemi EU, věděly o právu podat veřejnému ochránci práv stížnost na nesprávný úřední postup.

Povinností evropského veřejného ochránce práv je zajistit, aby všechny osoby nebo organizace, které by mohly mít problémy s orgány a institucemi EU, věděly o právu podat veřejnému ochránci práv stížnost na nesprávný úřední postup.

Oddíl 4.3 této zprávy informuje o mnoha způsobech, jimiž veřejný ochránce práv během roku 2008 usiloval o zvýšení povědomí o právu stěžovat si. Veřejný ochránce práv a zaměstnanci jeho úřadu uspořádali přibližně 135 prezentací pro skupiny zajímající se o jeho práci. Hlavní činnosti veřejného ochránce práv v oblasti sdělovacích prostředků v roce

2008 zahrnovaly tiskové konference v Bruselu, Budapešti a Štrasburku a rovněž v Aténách, Nikósii, Rize a Vilniusu, kde tvořily součást výše uvedených informačních návštěv. V průběhu roku bylo vydáno sedmáct tiskových zpráv, které byly rozeslány novinářům a dalším zájemcům po celé Evropě. K probíraným tématům patřila transparentnost v oblasti příspěvků vyplácených poslancům Evropského parlamentu, revize statutu veřejného ochránce práv a reforma pravidel EU pro přístup veřejnosti k dokumentům.

Zvláštní zájem mezi publikacemi byl v roce 2008 především o novou příručku k činnosti veřejného ochránce práv, jež byla vydána ve 23 úředních jazycích EU. Internetové stránky veřejného ochránce práv byly pravidelně aktualizovány s rozhodnutími, tiskovými zprávami a informacemi o jeho činnosti v oblasti sdělovacích prostředků. Od 1. ledna do 31. prosince 2008 internetové stránky navštívilo 440 000 jednotlivých návštěvníků, přičemž nejvíce jich pocházelo ze Spojeného království, za nímž následovaly Německo, Francie, Španělsko a Itálie.

Evropský veřejný ochránce práv podniká pravidelné informační návštěvy členských států EU a přístupových zemí s cílem rozvíjet vztahy s veřejnými ochránci práv a zvyšovat povědomí o své práci. V průběhu své návštěvy v Litvě, která se uskutečnila ve dnech 1.–3. října 2008 pan DIAMANDOUROS uspořádal veřejnou přednášku pro státní úředníky a vysokoškolské studenty a sešel se se zástupci litevské podnikatelské obce a zástupci nevládních organizací. Zde jsou vyfotografováni účastníci setkání se zástupci litevské advokátní komory, obchodních komor, průmyslu a řemesel a konfederace zaměstnavatelů v průmyslu.

■ Zdroje

Oddíl 5.1 této zprávy poskytuje přehled struktury úřadu veřejného ochránce práv a některé biografické informace o veřejném ochránci práv a vedoucích pracovnících jeho úřadu.

V roce 2008 probíhal ambiciózní program vnitřní restrukturalizace úřadu veřejného ochránce práv.

V roce 2008 probíhal ambiciózní program vnitřní restrukturalizace úřadu veřejného ochránce práv. Tento program vstoupil v platnost dne 1. července a zahrnoval vytvoření čtyř oddělení v rámci jednotlivých stávajících odborů: právního odboru a administrativního a finančního odboru. Cílem této restrukturalizace bylo vytvoření řídicí struktury, v níž se oba dva vedoucí odborů úřadu, jejichž funkce odpovídají funkcím ředitelů a kteří podléhají generálnímu tajemníkovi, opírají o čtyři vedoucí oddělení s rozšířenými řídicími pravomocemi.

Oddíl 5.1 obsahuje rovněž informace o setkáních a schůzích zaměstnanců úřadu veřejného ochránce práv. Setkání zaměstnanců tvoří nedílnou součást strategického plánování úřadu veřejného ochránce práv, zejména tím, že poskytují užitečný návod pro tvorbu politiky a přípravu ročního plánu řízení. Je součástí každoročního cyklu akcí, jež poskytují zaměstnancům i stážistům možnost podělit se o názory přímo související s činností veřejného ochránce práv. Úřad uspořádal druhé setkání ve dnech 27. až 29. února 2008. Okamžitá zpětná vazba od zaměstnanců jasně ukázala, že druhé setkání zaměstnanců bylo vnímáno jako velmi pozitivní zkušenost. Témata a předměty diskuse byly považovány za velmi důležité.

Plán pracovních míst úřadu veřejného ochránce práv vykazoval v roce 2008 celkem 57 pracovních míst, což je stejně jako v roce 2006 a 2007. Rozpočtové prostředky v roce 2008 činily 8 505 770 EUR.

Působnost a postupy veřejného ochránce práv

TATO kapitola obsahuje podrobné vysvětlení úlohy evropského veřejného ochránce práv, včetně právního základu jeho práce, popisu jeho působnosti a informací ohledně přípustnosti a důvodů pro zahájení šetření. Zahrnuje příklady případů projednávaných v roce 2008 k doložení těchto prvků a vyzdvihuje konkrétní události, například revizi statutu veřejného ochránce práv. Kapitola končí přehledem postupů veřejného ochránce práv při vyřizování stížností a provádění šetření, včetně většího využívání neformálních postupů usilujících o rychlé vyřešení stížností.

2.1 Právo stěžovat si u evropského veřejného ochránce práv

Právo stěžovat si u evropského veřejného ochránce práv je jedním z práv občanů Evropské unie (článek 21 Smlouvy o ES) a je zahrnuto v Listině základních práv Evropské unie¹ (článek 43).

Právo stěžovat si u evropského veřejného ochránce práv je jedním z práv občanů Evropské unie.

O možných případech nesprávného úředního postupu se veřejný ochránce práv dozvídá především prostřednictvím stížností, jejichž vyřizování je nejdůležitějším aspektem jeho činnosti, pokud jde o reakci na podněty. Veřejný ochránce práv provádí rovněž šetření z vlastního podnětu, čímž se ujímá iniciativní role v boji proti nesprávným úředním postupům (viz další oddíl).

2.2 Právní základ činnosti veřejného ochránce práv

Činnost veřejného ochránce práv se řídí článkem 195 Smlouvy o ES, statutem veřejného ochránce práv a prováděcími předpisy přijatými veřejným ochráncem práv podle článku 14 jeho statutu.

Revize statutu veřejného ochránce práv

Evropský parlament přijal statut v roce 1994². Po důkladném přezkumu dospěl veřejný ochránce práv v roce 2006 k závěru, že i nadále poskytuje náležitý rámec pro jeho činnosti, avšak určité omezené změny by mohly zlepšit jeho schopnost pracovat účinněji ve prospěch evropských občanů. V červnu 2008 přijal Evropský parlament na základě zprávy Výboru pro ústavní záležitosti (zpravodajka paní Anneli JÄÄTTENMÄKI, poslankyně Evropského parlamentu) rozhodnutí³ o revizi statutu s účinkem od 31. července 2008.

Dvě nejvýznamnější změny posilují vyšetřovací pravomoci veřejného ochránce práv. Za prvé, veřejný ochránce práv má nyní během svých šetření úplný přístup k dokumentům v držení orgánů a institucí EU. Tyto již nemohou odmítnout poskytnutí dokumentů v „opodstatněných případech z důvodu utajení“. Za druhé, úředníci EU, kteří podávají svědectví veřejnému ochránci práv, již nemusí vypovídat „jménem svého úřadu a v souladu s jeho

1. Listina byla původně vyhlášena v prosinci 2000 a podepsána a znovu vyhlášena dne 12. prosince 2007 před podpisem Lisabonské smlouvy dne 13. prosince 2007, Úř. věst. 2007, C 303, s. 1.

2. Rozhodnutí Evropského parlamentu 94/262 ze dne 9. března 1994 o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv, Úř. věst. 1994, L 113, s. 15.

3. Rozhodnutí Evropského parlamentu 2008/587 ze dne 18. června 2008, kterým se mění rozhodnutí 94/262 o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv, Úř. věst. 2008, L 189, s. 25.

pokyny“. Objasněna a posílena byla rovněž ustanovení, aby veřejný ochránce práv zachovával důvěrnost dokumentů a informací. Článek 5 statutu tvoří základ pro spolupráci veřejného ochránce práv s orgány a institucemi členských států, které jsou pověřeny prosazováním a ochranou základních práv.

Dne 3. prosince 2008 veřejný ochránce práv revidoval své prováděcí předpisy s cílem zohlednit změny statutu a přihlídnout ke zkušenostem získaným od roku 2004, kdy došlo k poslední změně předpisů. Nové prováděcí předpisy vstoupily v platnost dne 1. ledna 2009. Jejich cílem je zachovat a posílit důvěru stěžovatelů i orgánů v šetření veřejného ochránce. Zejména:

— **stěžovatel** si může být jistý, že: (i) může nahlížet do všech materiálů, které se dotýkají orgán rozhodne veřejnému ochránci práv zaslat jako součást svého stanoviska ke stížnosti nebo v odpovědi na další šetření, a (ii) veřejný ochránce práv má úplný přístup ke všem informacím a dokumentům, které považuje za důležité při šetření;

— **orgány** si mohou být jisté, že pokud veřejný ochránce práv požádá o další dokumenty nebo informace, než byly dokumenty a informace, jež byly poskytnuty ve stanovisku a odpovědích dotčeného orgánu na další šetření, nebo když nahlíží do spisu, veřejnost ani stěžovatel nebudou mít přístup k informacím nebo dokumentům, které dotýkají orgán označí za důvěrné. ■

Statut veřejného ochránce práv a prováděcí předpisy jsou k dispozici na internetových stránkách veřejného ochránce práv na adrese (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Tištěná kopie prováděcích předpisů je rovněž k dispozici u úřadu veřejného ochránce práv.

■ Stížnosti a šetření z vlastního podnětu

Článek 195 Smlouvy o ES zmocňuje veřejného ochránce práv k přijímání stížností od kteréhokoli občana Unie nebo od kterékoli fyzické osoby s bydlištěm či právnické osoby se statutárním sídlem v jednom z členských států. Veřejný ochránce práv je rovněž oprávněn zahajovat šetření z vlastního podnětu. Pomocí své pravomoci zahájit šetření z vlastního podnětu může veřejný ochránce práv vyšetřit možný případ nesprávného úředního postupu, na nějž ho upozorní osoba, která není oprávněna podat stížnost. Obvyklým postupem veřejného ochránce práv v těchto případech je poskytnout dotčené osobě stejné procesní možnosti během šetření, jako kdyby byla daná věc projednávána jako stížnost. O tom, zda takto použít pravomoc zahájit šetření z vlastního podnětu, rozhoduje veřejný ochránce práv obvykle případ od případu. V roce 2008 byla zahájena dvě takováto šetření z vlastního podnětu.

Memorandum o porozumění s Evropskou investiční bankou (EIB)

Ve své výroční zprávě za rok 2006 veřejný ochránce práv prohlásil, že s výhradou možného budoucího omezení zdrojů předpokládá, že využije svou pravomoc zahájit šetření z vlastního podnětu, kdykoli je jediným důvodem, proč nešetřit stížnost na údajný nesprávný postup EIB při poskytování úvěrů mimo EU (poskytování úvěrů třetím zemím), skutečnost, že stěžovatel není občanem Unie ani osobou s trvalým bydlištěm v Unii. Ve svém usnesení ze dne 25. října 2007 Evropský parlament uvítal prohlášení veřejného ochránce práv a vyzval jej, aby uvážil uzavření memoranda o porozumění s EIB.

V prosinci 2007 se veřejný ochránce práv obrátil písemně na prezidenta EIB a vyzval jej k projednání návrhu memoranda o porozumění. Memorandum o porozumění⁴ bylo veřejným ochráncem práv a prezidentem EIB podepsáno dne 9. července 2008. Účelem

4. Memorandum o porozumění mezi evropským veřejným ochráncem práv a Evropskou investiční bankou týkající se informací o politikách, normách a postupech banky a vyřizování stížností, včetně stížností osob, které nejsou občany a rezidenty Evropské unie, Úř. věst. 2008, C 244, s. 1.

dohody je zlepšit ochranu zainteresovaných subjektů před možným nesprávným úředním postupem, co se týká činností EIB. Předpokládá, že se ochrana zainteresovaných subjektů rozšíří na osoby, které nejsou občany EU ani osobou s trvalým bydlištěm v EU, nebo na subjekty, které nemají své statutární sídlo v EU (viz oddíl 4.1). ■

Veřejný ochránce práv může využít pravomoc zahájit šetření z vlastního podnětu rovněž v případě, kdy se zdá, že se jedná o systémový problém orgánů. V roce 2008 tak učinil v jednom případě:

Šetření z vlastního podnětu týkající se systému včasného varování

Veřejný ochránce práv zahájil šetření z vlastního podnětu týkající se „systému včasného varování“ (Ews) Evropské komise. Tento elektronický informační systém zahrnuje společnosti, nevládní organizace, sdružení nebo jiné strany, které podle Komise představují hrozbu pro finanční zájmy EU. Ačkoliv veřejný ochránce práv uznává, že je velmi důležité, aby Komise vyvinula veškeré úsilí k ochraně finančních zájmů EU, trvá na tom, že s dotčenými stranami je nutno zacházet spravedlivě a náležitě dodržovat základní právní zásadu presumpce nevinny.

Veřejný ochránce práv proto Komisi požádal, aby poskytla údaje o počtu dotčených subjektů zahrnutých v Ews a rovněž o právním základu pro jednotlivé kategorie výstrah v Ews. Rovněž Komisi vyzval, aby objasnila svou informační politiku s ohledem na dotčené strany a objasnila dostupné mechanismy odvolání proti zařazení do Ews.

OI/3/2008/FOR ■

V roce 2008 bylo uzavřeno toto šetření z vlastního podnětu:

Šetření z vlastního podnětu týkající se včasnosti plateb Komise

V prosinci 2007 veřejný ochránce práv zahájil své druhé šetření týkající se včasnosti plateb Komise. To odhalilo, že opožděné platby představují i nadále závažný problém. Ačkoli veřejný ochránce práv pochválil Komisi za opatření, která již byla přijata s cílem zkrátit prodlevy při placení, vyzval ji, aby provedla další zlepšení, zejména co se týká zranitelnějších dodavatelů, například jednotlivých občanů a malých a středních podniků a organizací. Veřejný ochránce práv oznámil, že počátkem roku 2009 provede nové šetření.

OI/5/2007/GG ■

2.3 Působnost veřejného ochránce práv

Článek 195 Smlouvy o ES zmocňuje veřejného ochránce práv k přijímání stížností týkajících se nesprávného úředního postupu orgánu nebo instituce Společenství s výjimkou Soudního dvora a Soudu prvního stupně při výkonu jejich soudních pravomocí. Stížnost je tedy mimo jeho působnost, jestliže:

- (i) není podaná na orgán nebo instituci Společenství;
- (ii) je podaná na postup Soudního dvora nebo Soudu prvního stupně při výkonu soudních pravomocí; nebo
- (iii) se netýká možného případu nesprávného úředního postupu.

Každý z těchto bodů je podrobněji rozebrán níže.

■ Orgány a instituce Společenství

Působnost evropského veřejného ochránce práv se týká orgánů a institucí Společenství. Seznam orgánů je uveden v článku 7 Smlouvy, ale definice ani závazný seznam institucí Společenství neexistuje. Termín zahrnuje instituce vytvořené podle zakládajících smluv, jako jsou Hospodářský a sociální výbor a Evropská centrální banka, stejně jako instituce zřízené v souladu s těmito smlouvami právními předpisy, včetně agentur; jako jsou Evropská agentura pro životní prostředí či Evropská agentura pro řízení opera-

Stížnosti na veřejné orgány členských států nespádají do působnosti evropského veřejného ochránce práv, i když se týkají záležitostí, které spadají do oblasti působnosti práva EU.

tivní spolupráce na vnějších hranicích (FRONTEX).

Stížnosti na veřejné orgány členských států nespádají do působnosti evropského veřejného ochránce práv, i když se týkají záležitostí, které spadají do oblasti působnosti práva EU. Mnoho takových stížností však spadá do působnosti národních a regionálních veřejných ochránců práv v Evropské síti veřejných ochránců práv (viz oddíl 3.6 níže).

Stížnosti, které nebyly podány na orgán nebo instituci Společenství

Jeden nizozemský občan si stěžoval, že musí měsíčně platit částku ve výši 14 EUR za převod peněžních prostředků prostřednictvím internetového bankovníctví ze svého účtu ve francouzské bance na účet v nizozemské bance. Jelikož stížnost byla podána na francouzskou banku, nespádala do působnosti evropského veřejného ochránce práv.

Veřejný ochránce stěžovatele informoval o nařízení (ES) č. 2560/2001, jehož cílem je odstranit cenové rozdíly mezi přeshraničními a vnitrostátními platbami. Veřejný ochránce práv uvedl rovněž odkaz na internetové stránky Evropské komise týkající se této záležitosti. Závěrem stěžovatele informoval, že vzhledem k tomu, že dotýčný případ může představovat porušení práva Společenství, měl by stěžovatel zvážit, zda se neobrátl přímo na Komisi.

Důvěrný případ ■

Stěžovatel se na evropského veřejného ochránce práv obrátil kvůli problémům, s nimiž se setkal v souvislosti se svými nároky na důchod v Lichtenštejnsku. Tyto problémy souvisely se skutečností, že ačkoli pracoval v Lichtenštejnsku, žil v Rakousku. Tvrdil, že lichtenštejnská vláda porušuje právo Společenství týkající se uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství.

Jelikož se stížnost netýkala orgánu nebo instituce Společenství, nebyl veřejný ochránce práv oprávněn se jí zabývat. Stěžovateli bylo doporučeno, aby podal stížnost u Kontrolního úřadu Esvo.

505/2008/TJ ■

Stěžovatel se na veřejného ochránce práv obrátil s tvrzením, že plenární zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku jsou plýtváním peněz a měla by být zrušena. Veřejný ochránce práv objasnil, že rozhodnutí o místu konání plenárních zasedání přijímají výhradně členské státy. Poukázal na to, že důvodem stížnosti by se mohl zabývat Petiční výbor Evropského parlamentu.

2759/2008/DH ■

■ Soudy vykonávající své soudní pravomoci

Veřejný ochránce práv nemůže prošetřit stížnosti podané na Soudní dvůr nebo Soud prvního stupně při výkonu jejich soudních pravomocí. Toto dokládají níže uvedené případy.

Stížnost na Evropský soudní dvůr (ESD) při výkonu jeho soudní pravomoci

Německý občan podal u veřejného ochránce práv stížnost s odkazem na rozsudek ESD týkající se zrušení „příspěvku na bydlení“ (*Eigenheimzulage*) v Německu. ESD rozhodl, že Německo porušuje právo Společenství tím, že vyloučilo možnost, aby byl tento příspěvek poskytnut rovněž osobám, které podléhají plně zdanění v Německu, avšak bydlí v jiném členském státě. Stěžovatel zpochybnil způsob, jakým byl tento rozsudek v Německu vykonán.

Zdálo se, že stěžovatel tvrdí, že úkolem ESD je zahrnout do svého rozsudku prováděcí opatření. Stížnost se tudíž týkala výkonu soudních pravomocí ESD a nespádala do působnosti veřejného ochránce práv.

Stěžovatel byl informován, že se může obrátit na Petiční výbor německého spolkového parlamentu (*Bundestag*), nebo podat stížnost u Evropské komise (která podala žalobu na Německo u ESD).

376/2008/CD ■

■ Nesprávný úřední postup

Evropský veřejný ochránce práv důsledně zastává stanovisko, že nesprávný úřední postup je široký pojem a že řádná správa vyžaduje mimo jiné dodržování právních předpisů a zásad včetně

Pokud veřejný orgán nejedná v souladu s pravidlem nebo zásadou, které jsou pro něj závazné, jedná se o nesprávný úřední postup.

základních práv. Zásady řádné správy však jdou dále a vyžadují, aby orgány a instituce Společenství nejen dodržovaly své povinnosti vyplývající z právních předpisů, ale také chápaly svou činnost jako službu veřejnosti a usilovaly o to, aby se s občany jednalo

řádým způsobem a aby občané mohli plně požívat svých práv. Pokud je určitý postup protiprávní, je samozřejmě také nesprávný, ale nesprávný úřední postup neznamená automaticky protiprávní jednání. Pokud veřejný ochránce práv zjistí, že je určitý úřední postup nesprávný, nevyplývá z toho automaticky, že došlo k protiprávnímu jednání, které by mohlo být předmětem soudního stíhání⁵.

V reakci na výzvu Evropského parlamentu, aby byl nesprávný úřední postup jasně definován, nabídl veřejný ochránce práv ve své *Výroční zprávě za rok 1997* následující definici:

„Pokud veřejný orgán nejedná v souladu s pravidlem nebo zásadou, které jsou pro něj závazné, jedná se o nesprávný úřední postup.“

V roce 1998 přijal Evropský parlament usnesení, v němž tuto definici uvítal. Z výměny dopisů mezi veřejným ochráncem práv a Komisí v roce 1999 vyplývá, že i Komise s touto definicí souhlasí.

Pojem nesprávného úředního postupu má svá omezení. Veřejný ochránce práv se například vždy domníval, že politická práce Evropského parlamentu nevyvolává otázku možného nesprávného úředního postupu. Stížnosti na rozhodnutí výborů Parlamentu, například Petičního výboru, proto nespádají do působnosti veřejného ochránce práv.

5. Viz v této souvislosti rozsudky Soudu prvního stupně ze dne 28. října 2004 ve spojených věcech T-219/02 a T-337/02, *Herrera v. Komise*, bod 101, a ze dne 4. října 2006 ve věci T-193/04 R, *Hans-Martin Tillack v. Komise*, bod 128.

Stížnosti na politickou práci Evropského parlamentu

V roce 2008 si dva členové Evropského parlamentu nezávisle na sobě stěžovali veřejnému ochránci práv na sankce, které jim byly uloženy po protestech, k nimž došlo na plenárním zasedání Evropského parlamentu v prosinci 2007. Stěžovatelé zpochybnili:

- (i) postupy stanovené v člancích 147 (sankce) a 148 (interní řízení o odvolání) jednacího řádu Parlamentu;
- (ii) použití článku 147 na události, které vedly k sankcím. Podle stěžovatelů tyto události nespádají do oblasti působnosti článku 147. Kritizovali rovněž chování předsedy Parlamentu během dotyčného plenárního zasedání;
- (iii) platnost rozhodnutí přijatých předsednictvím Parlamentu ohledně odvolání proti rozhodnutí předsedy o uložení sankcí.

Veřejný ochránce práv usuzoval, že přijetí jednacího řádu a vedení plenárního zasedání je součástí politické práce Parlamentu. Ačkoliv jsou určité typy rozhodnutí předsednictva správní povahy, předsednictví jedná jako politický orgán Parlamentu, když projednává odvolání proti rozhodnutí předsedy o uložení sankcí. Stížnosti se proto netýkaly nesprávného úředního postupu, jímž by se mohl veřejný ochránce práv zabývat.

1156/2008/CHM a 1176/2008/WP ■

Listina základních práv obsahuje právo na řádnou správu coby základní právo dané občanstvím Unie (článek 41). Je důležité uvědomit si, že nedílnou součástí řádné správy je kultura služeb

Je důležité uvědomit si, že nedílnou součástí řádné správy je kultura služeb občanům.

občanům. Ta by však neměla být zaměňována za kulturu obviňování, která podporuje defenzivní postoj. (V této souvislosti je třeba poznamenat, že šetření veřejného ochránce práv nepředstavují disciplinární řízení ani kroky k němu vedoucí.)

Strategie veřejného ochránce práv na podporu kultury služeb zahrnuje nejen různé iniciativní kroky, ale vztahuje se i na vyřizování stížností. Důležitou součástí kultury služeb je nutnost uznat chyby, jestliže k nim dojde, a pokud možno věci napravit. Rychlá omluva může postačit k uspokojení stěžovatele, nebo alespoň k tomu, aby veřejný ochránce práv nemusel provést formální kritiku dotčené instituce.

Omluvy Europolu v případě týkajícím se přístupu k dokumentům

Dánský novinář si stěžoval u veřejného ochránce práv a tvrdil, že v jeho případě Europol neprovedl náležitě nová pravidla týkající se přístupu k dokumentům. Europol se omluvil za případné potíže, jež mohly být způsobeny tím, že neodpověděl ve stanovené lhůtě, a uvedl, že plně přebírá odpovědnost za průtahy. Mimoto poskytl ujištění, že budoucí žádosti směřované Europolu budou zodpovězeny bezodkladně.

111/2008/TS ■

Veřejný ochránce práv se snaží, pokud možno, prosadit „smírné řešení“, které bude přijatelné jak pro stěžovatele, tak pro dotčený orgán nebo instituci.

Ve složitějších případech, v nichž veřejný ochránce práv předběžně zjistí nesprávný úřední postup, se snaží pokud možno prosadit „smírné řešení“, které bude přijatelné jak pro stěžovatele, tak pro dotčený orgán nebo instituci. Je však třeba poznamenat, že se příslušná ustanovení statutu (čl. 3 odst. 5⁶) a prováděcích předpisů (článek 6.1⁷) použijí pouze v případě, že se zřejmě jedná o nesprávný úřední postup a zřejmě existuje možnost jeho nápravy.

6. „Podle možností hledá veřejný ochránce práv společně s dotyčným orgánem nebo s dotyčnou institucí řešení, jímž by se dal nesprávný úřední postup napravit a stížnost se uspokojivě vyřídila.“

7. „Pokud veřejný ochránce práv zjistí nesprávný úřední postup, usiluje ve spolupráci s dotyčným orgánem pokud možno o smírné řešení, aby pochybení napravit a uspokojil stěžovatele.“

■ Evropský kodex řádné správní praxe

Dne 6. září 2001 schválil Evropský parlament tzv. kodex řádné správní praxe, který musí orgány a instituce Evropské unie, jejich správní útvary a úředníci dodržovat při jednání s veřejností. Kodex bere ohled na zásady evropského správního práva obsažené v judikatuře evropských soudů a čerpá inspiraci z vnitrostátních právních řádů. Parlament také vyzval veřejného ochránce práv, aby uplatňoval kodex řádné správní praxe. Veřejný ochránce práv proto k pravidlům a zásadám kodexu přihlíží při posuzování stížností a při šetřeních z vlastního podnětu.

Veřejný ochránce práv velmi uvítal potvrzení vedoucích agentur EU na jejich zasedání v Lisabonu dne 24. října 2008, že všechny přijímají evropský kodex řádné správní praxe a uváží, jak jej nejlépe propagovat (viz oddíl 4.1 níže).

2.4 Přípustnost stížností a důvody pro šetření

Než veřejný ochránce práv zahájí šetření stížnosti, je třeba zjistit, zda tato stížnost splňuje další kritéria přípustnosti. Statut uvádí tato kritéria:

1. musí být uveden autor a předmět stížnosti (čl. 2 odst. 3 statutu);
2. veřejný ochránce práv nesmí zasahovat do žádného soudního řízení ani zpochybňovat správnost soudního rozhodnutí (čl. 1 odst. 3 statutu);
3. stížnost musí být podána do dvou let od okamžiku, kdy se stěžovatel dozvěděl o skutečnostech, z nichž stížnost vychází (čl. 2 odst. 4 statutu);
4. stížnosti musí předcházet vhodné administrativní kroky vůči danému orgánu nebo instituci (čl. 2 odst. 4 statutu);
5. v případech stížností týkajících se pracovněprávních vztahů mezi orgány a institucemi a jejich úředníky a ostatními zaměstnanci musí být před podáním stížnosti vyčerpány možnosti vnitřních správních žádostí a stížností (čl. 2 odst. 8 statutu).

Stížnost, u níž nepředcházely vhodné administrativní kroky

Stěžovatel se na veřejného ochránce práv obrátil, aby jej informoval, že nizozemské orgány provádějí pravidelné hraniční kontroly na nizozemsko-německé hranici ve Vetschau. Tyto kontroly se pravidelně konají během dopravní špičky, což vede k dopravním zácpám. Stěžovatel tvrdil, že tyto kontroly představují úmyslné přehlížení schengenských dohod a údajný nedostatečný dohled v Nizozemsku, co se týká provádění těchto dohod. Vzhledem k tomu, že orgánem odpovědným za dohled nad prováděním schengenských dohod je Evropská komise, mělo se za to, že stížnost je nasměrována na Komisi.

S ohledem na skutečnost, že se žadatel zjevně dosud na Komisi neobrátil, byla stížnost považována za nepřipustnou kvůli chybějícím předchozím odpovídajícím administrativním krokům. Stěžovateli bylo sděleno, že poté, co se obrátí na Komisi a ta mu neodpoví v přiměřené lhůtě, nebo nebude-li její odpověď uspokojivá, může podat novou stížnost veřejnému ochránci práv.

817/2008/BEH ■

S cílem předejít vzniku neopodstatněných očekávání u stěžovatelů a zajistit co nejlepší využití zdrojů jsou všechny přípustné činnosti pečlivě přezkoumány s cílem ověřit, zda existuje přiměřená vyhlídka, že šetření povede k užitečnému výsledku.

Článek 195 Smlouvy o ES stanoví, že veřejný ochránce práv „provádí šetření, která považuje za opodstatněná“. S cílem předejít vzniku neopodstatněných očekávání u stěžovatelů a zajistit co nejlepší využití zdrojů jsou všechny přípustné činnosti pečlivě přezkoumány s cílem ověřit, zda existuje přiměřená vyhlídka, že šetření povede k užitečnému výsledku. Pokud tomu tak není, veřejný ochránce práv případ uzavře kvůli neexistenci důvodů pro zahájení šetření. Veřejný ochránce práv je také toho názoru, že pokud se již stížností zabýval jako peticí Petiční výbor Evropského parlamentu, není pro šetření obvykle důvod, nejsou-li předloženy nové důkazy. Je důležité poznamenat, že v roce 2008 bylo celkem u 44 % přípustných případů shledáno, že chybí důvody k zahájení šetření.

Stížnost, u níž scházely důvody pro zahájení šetření

Řecký občan podal stížnost týkající se toho, co nazýval „nepřijatelným“ chováním jednotlivce pracujícího pro bezpečnostní agenturu zastoupení Komise v Řecku. Vyžádal si jméno zaměstnance a rovněž požadoval, aby byla přijata veškerá nezbytná opatření s cílem zajistit, aby se tento zaměstnanec v budoucnu choval řádně, a aby mu bylo vysvětleno, že jeho chování vytvořilo velmi negativní dojem o útvarech Komise.

Zastoupení reagovalo na stížnost, omluvilo se za chování zmíněného zaměstnance a nabídlo stěžovateli pomoc s jeho žádostí a vyslovilo naději, že tato nešťastná událost nezmění názory stěžovatele na EU. Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že Komise přijala odpovídající opatření a že neexistují důvody pro zahájení šetření.

87/2008/VAV ■

2.5 Postupy veřejného ochránce práv

Veškeré stížnosti zaslané veřejnému ochránci práv jsou zaznamenány a potvrzeny obvykle do týdne po obdržení. Dopis potvrzující přijetí informuje stěžovatele o postupu a obsahuje referenční číslo, jakož i jméno a telefonní číslo pracovníka, který se stížností zabývá.

Stížnost je analyzována, aby se zjistilo, zda má být zahájeno šetření, a stěžovatel je obvykle do jednoho měsíce o výsledcích analýzy informován. Pokud šetření není zahájeno, je stěžovatel informován o důvodech. Kdykoli je to možné, je stížnost postoupena jinému orgánu, nebo stěžovateli je doporučeno, na který příslušný orgán by se mohl obrátit.

Během šetření je stěžovatel informován o každém novém kroku. Jakmile veřejný ochránce práv rozhodne o uzavření šetření, informuje stěžovatele o jeho výsledcích a o svých závěrech. Rozhodnutí veřejného ochránce práv nejsou právně závazná a stěžovateli ani dotčenému orgánu nebo instituci nevznikají na jejich základě práva ani závazky, které by byly právně vymahatelné.

■ Zjednodušené postupy při šetření

Místo zahájení písemného šetření možného nesprávného úředního postupu a s cílem vyřešit příslušný problém rychle využívá veřejný ochránce práv neformální, pružné postupy, a to se souhlasem a ve spolupráci s dotyčným orgánem nebo institucí.

V roce 2008 bylo 101 případů vyřešeno poté, co se po zásahu veřejného ochránce práv podařilo získat rychlou odpověď na nezodpovězenou korespondenci (podrobnosti o tomto postupu viz oddíl 2.9 *Výroční zprávy za rok 1998*). Zjednodušený postup byl použit například v níže uvedených případech, které se objevují mezi nejdůležitějšími případy v tomto roce:

→→→ Komise řeší rychle a příkladně e-mailový spor

Jeden výzkumný pracovník si u veřejného ochránce práv stěžoval v souvislosti se sporem týkajícím se e-mailu s úřednicí Komise. Spor se týkal přání výzkumného pracovníka citovat ve vysokoškolské publikaci odpověď úřednice na řadu kritických dotazů, které úřednici zaslal e-mailem. Úřednice Komise proti tomu důrazně protestovala. Po pečlivém přezkoumání stížnosti veřejný ochránce práv usuzoval, že je možné najít smírné, neformální řešení. Stěžovatel i Komise projeví svou ochotu přezkoumat tuto možnost.

Necelý měsíc poté stěžovatel veřejného ochránce práv informoval, že po schůzce s Komisí bylo dosaženo uspokojivého řešení. Veřejný ochránce práv případ uzavřel jako vyřešený daným orgánem a pochválil rychlý a příkladný způsob, jakým Komise tuto záležitost vyřídila.

2672/2008/VL ■

→→→ Informace poskytnuté kanceláří Evropského soudního dvora (ESD)

Jedna rakouská občanka zaslala ESD dopis, v němž uvedla, že chce žalovat Rakousko za porušení práva Společenství. Kancelář Soudního dvora ji informovala, že pro projednání takovýchto případů je Soudní dvůr příslušný pouze tehdy, pokud mu byly předloženy Komisi nebo členským státem. Doporučil jí, aby se obrátila na Komisi. Tato občanka se obrátila na veřejného ochránce práv a stěžovala si, že ji kancelář neinformovala, na koho se má v Komisi obrátit.

Po telefonickém zásahu útvarů úřadu veřejného ochránce práv zaslala kancelář stěžovatelce dopis s podrobnějšími informacemi. Kancelář rovněž informovala veřejného ochránce práv, že tyto dodatečné údaje zahrnuje do svých standardních dopisů týkajících se obdobných případů.

2448/2008/WP ■

■ Zahájení šetření

Pokud se veřejný ochránce práv rozhodne zahájit písemné šetření, je prvním krokem předání stížnosti dotčenému orgánu nebo instituci se žádostí o zaslání stanoviska veřejnému ochránci práv, obvykle do tří kalendářních měsíců. Evropský parlament a Komise se v roce 2004 rozhodly přistoupit na zkrácení této lhůty na dva měsíce u stížností, které se týkají odmítnutí zpřístupnit dokumenty.

■ Korektní postup

Podle zásady korektního postupu nesmí rozhodnutí veřejného ochránce práv o určité stížnosti přihlížet k materiálům, které se stěžovatel, nebo orgán či instituce Společenství rozhodnou zaslat veřejnému ochránci práv, pokud druhá strana neměla možnost se s těmito materiály seznámit a vyjádřit své stanovisko.

Veřejný ochránce práv proto stanovisko orgánu či instituce Společenství zasílá stěžovateli spolu s výzvou k podání připomínek. Stejně se postupuje i v případě, že je na základě stížnosti třeba vést další šetření.

Ve Smlouvě ani ve statutu není stanovena možnost odvolání ani jiných opravných prostředků, kterými by se bylo možné bránit proti rozhodnutí veřejného ochránce práv, pokud jde o vyřízení stížnosti nebo výsledky šetření. Tak jako na všechny ostatní orgány a instituce Společenství může však být i na veřejného ochránce práv podána žaloba o náhradu škody na základě článku 288 Smlouvy o ES. V zásadě je tedy možné podat takovou žalobu u soudů Společenství, pokud se stěžovatel domnívá, že veřejný ochránce práv postupoval při vyřizování stížnosti nesprávně⁸.

■ Nahlížení do spisů a slyšení svědků

Ustanovení čl. 3 odst. 2 statutu veřejného ochránce práv vyžadují, aby orgány a instituce Společenství poskytl veřejnému ochránci práv veškeré informace, o které je požádá, a umožnily mu přístup k příslušným spisům. Po revizi statutu v roce 2008 již orgány a instituce nesmí odmítnout zveřejnění dokumentů „v opodstatněných případech z důvodu utajení“.

Pravomoc veřejného ochránce práv nahlížet do spisů mu umožňuje ověřovat úplnost a přesnost informací, které mu poskytly dotčené orgány nebo instituce Společenství. Proto je pro stěžovatele a veřejnost důležitou zárukou, že veřejný ochránce práv může provádět důkladné a úplné šetření. V roce 2008 byla pravomoc veřejného ochránce nahlížet do spisů orgánů použita v 16 případech.

8. Viz například věc T-412/05 *M v. veřejný ochránce práv*, rozsudek ze dne 24. září 2008, dosud nezveřejněno.

Ustanovení čl. 3 odst. 2 statutu dále vyžadují, aby úředníci a ostatní zaměstnanci orgánů a institucí Společenství na požádání veřejného ochránce práv svědčili. Po revizi statutu v roce 2008 se již od úředníků EU, kteří podávají svědectví veřejnému ochránci práv, nevyžaduje, aby vypovídali „jménem svého úřadu a v souladu s jeho pokyny“. Nadále jsou však vázáni příslušnými pravidly služebního řádu, zejména povinností zachovávat profesní tajemství. Pravomoc veřejného ochránce práv vyslechnout svědky nebyla v roce 2008 využita.

Revizí statutu byl objasněn a posílen požadavek, aby veřejný ochránce práv zachovával důvěrnost dokumentů a informací. Pozměněný statut stanoví, že přístup veřejného ochránce práv k utajovaným informacím nebo dokumentům, zejména citlivým dokumentům ve smyslu článku 9 nařízení č. 1049/2001⁹, podléhá dodržení pravidel týkajících se bezpečnosti dotyčného orgánu nebo instituce Společenství. Orgány nebo instituce, které poskytnou takovéto utajované informace nebo dokumenty, veřejného ochránce práv informují o tomto utajení. Veřejný ochránce práv musí mimoto s dotyčným orgánem nebo institucí předem dohodnout podmínky nakládání s utajovanými informacemi nebo dokumenty a jinými informacemi, na něž se vztahuje povinnost zachování profesního tajemství.

■ Otevřený postup

Stížnosti veřejnému ochránci práv se projednávají veřejně, pokud stěžovatel nepožádá o zachování důvěrnosti.

Článek 13 prováděcích předpisů stanoví, že stěžovatel musí mít přístup ke spisu, který veřejný ochránce práv vede k jeho stížnosti. Článek 14 stanoví přístup veřejnosti k dokumentům v držení veřejného ochránce práv. Rozhodnutí veřejného ochránce práv ze dne 3. prosince 2008, kterým se mění prováděcí předpisy uvedené v oddíle 2.2, zahrnuje změny článků 13 a 14, jež mají zajistit soulad postupů veřejného ochránce práv s novými skutečnostmi po změně jeho statutu.

9. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise, Úř. věst. 2001, L 145, s. 43.

Stížnosti a šetření

KAPITOLA 3 podává přehled o stížnostech a šetřeních projednávaných v roce 2008. Začíná přehledem zkoumaných stížností. Poté poskytuje přehled o práci na šetřeních, včetně dosažených výsledků a příkladů jednotlivých případů. Po oddíle o nejdůležitějších případech stanovených veřejným ochráncem práv následuje tématická analýza zahrnující nejdůležitější právní a věcné závěry obsažené v rozhodnutích veřejného ochránce práv z roku 2008. Kapitola končí přehledem opatření přijatých v návaznosti na stížnosti nespádající do působnosti veřejného ochránce práv.

3.1 Přehled zkoumaných stížností

Veřejný ochránce práv v roce 2008 zaznamenal¹ 3 406 stížností v porovnání s 3 211 stížnostmi v roce 2007. Celkem bylo vyřízeno² 3 346 stížností ve srovnání s 3 265 stížnostmi v roce 2007. Ze všech vyřízených stížností bylo u 24 % (802 stížností) zjištěno, že spadají do působnosti evropského veřejného ochránce práv.

Na základě stížností bylo zahájeno celkem 293 šetření, zatímco další tři šetření byla zahájena z vlastního podnětu veřejného ochránce práv (v porovnání s 303 resp. šesti v roce 2007).

Tabulka 3.1: Případy projednávané v roce 2008

Zaznamenané stížnosti	3 406
Vyřízené stížnosti	3 346
Stížnosti v působnosti evropského veřejného ochránce práv	802
Z toho:	281 nepřipustných 228 připustných, chyběly však důvody pro zahájení šetření 293 šetření zahájených na základě stížností
Šetření zahájená na základě stížností	293
Šetření z vlastního podnětu	3
Uzavřená šetření	355
Z toho:	144 z roku 2008 102 z roku 2007 109 z předchozích let

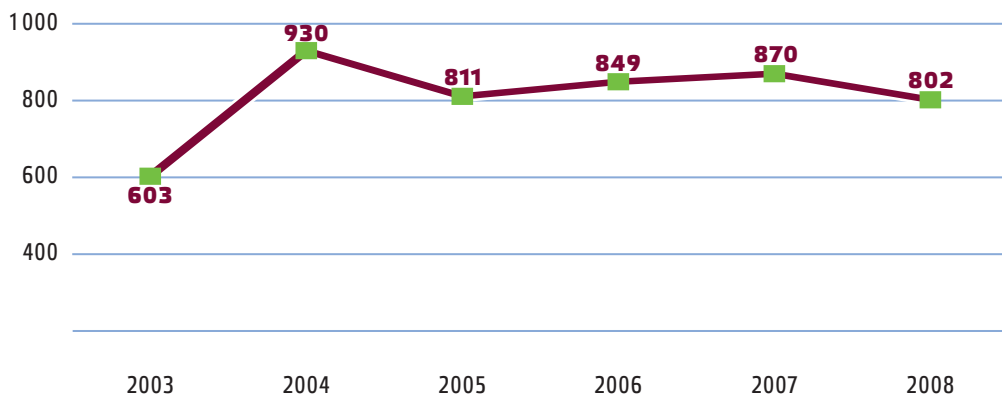
1. Od tohoto roku výroční zpráva evropského veřejného ochránce práv využívá statistickou kategorii „zaznamenané stížnosti“ místo „obdržené stížnosti“ s cílem rozlišovat mezi stížnostmi, které byly v daném kalendářním roce skutečně zaznamenány, a stížnostmi, jež byly v témže období obdrženy, byly však zaznamenány v následujícím roce.

2. Statistická kategorie „vyřízené“ znamená, že byla dokončena analýza, zda stížnost (i) spadá do působnosti veřejného ochránce práv, (ii) splňuje kritéria přípustnosti a (iii) obsahuje důvody pro zahájení šetření. Jelikož k tomu je zapotřebí určitý čas, počet „vyřízených“ stížností v daném roce se liší od počtu „zaznamenaných“ stížností v témže roce.

Veřejný ochránce práv v roce 2008 uzavřel rekordní počet šetření (355) (v porovnání s 351 v roce 2007). Z tohoto celkového počtu bylo 144 stížností zaznamenáno v roce 2008, zatímco 102 stížností pocházelo z roku 2007 a 109 z předchozích let.

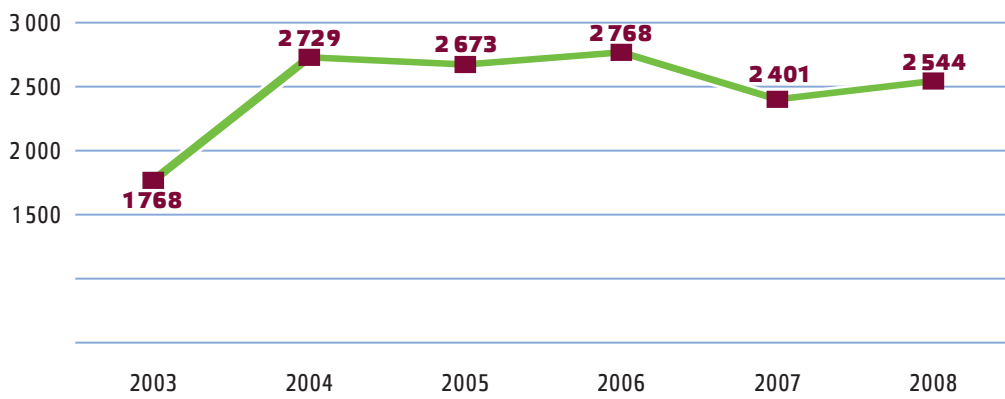
Jak vyplývá z obr. 3.1³, počet stížností spadajících do působnosti veřejného ochránce práv se v posledních pěti letech vyvíjel z nízkého počtu 603 v roce 2003 k 802 v roce 2008. Vrcholu dosáhl v roce 2004 s 930 stížnostmi a druhé nejvyšší úrovně dosáhl v roce 2007 s 870 stížnostmi.

Obr. 3.1: Počet stížností v působnosti veřejného ochránce práv v období 2003–2008

Jak vyplývá z obr. 3.2⁴, počet stížností nespadaajících do působnosti veřejného ochránce práv se v roce 2008 zvýšil na 2 544 ve srovnání s 2 401 v roce 2007. Zaostává však za vysokými úrovněmi s počtem 2 729, 2 673 a 2 768 stížností, jichž bylo dosaženo v roce 2004, 2005 resp. 2006.

Obr. 3.2: Počet stížností nespadaajících do působnosti veřejného ochránce práv v období 2003–2008

Počet stížností v roce 2008 celkově potvrzuje obecnou tendenci, že se počet stížností ustálí přibližně na historicky vysokých úrovních, jichž bylo dosaženo po rozšíření Unie v roce 2004.

3. Je nutno uvést, že v roce 2005 se 335 stížností, které spadaly do působnosti veřejného ochránce práv, týkalo stejné záležitosti. Aby bylo možno provést přesnější srovnání v průběhu let, byly v obr. 3.1 započítány zvlášť pouze do jedenácté stížnosti včetně.

4. Je nutno uvést, že v roce 2006 se 281 stížností, které nespadały do působnosti veřejného ochránce práv, týkalo stejné záležitosti. Aby bylo možno provést přesnější srovnání v průběhu let, byly v obr. 3.2 započítány zvlášť pouze do jedenácté stížnosti včetně.

Tabulka 3.2 podává přehled o zeměpisném původu stížností zaznamenaných v roce 2008. Německo, nejlidnatější země EU, podalo nejvyšší počet stížností, za ním následovaly Španělsko, Polsko a Francie. Avšak v poměru k počtu obyvatel pochází nejvíce stížností z Malty, Lucemburska, Kypru a Belgie.

Tabulka 3.2: Zeměpisný původ stížností zaznamenaných v roce 2008

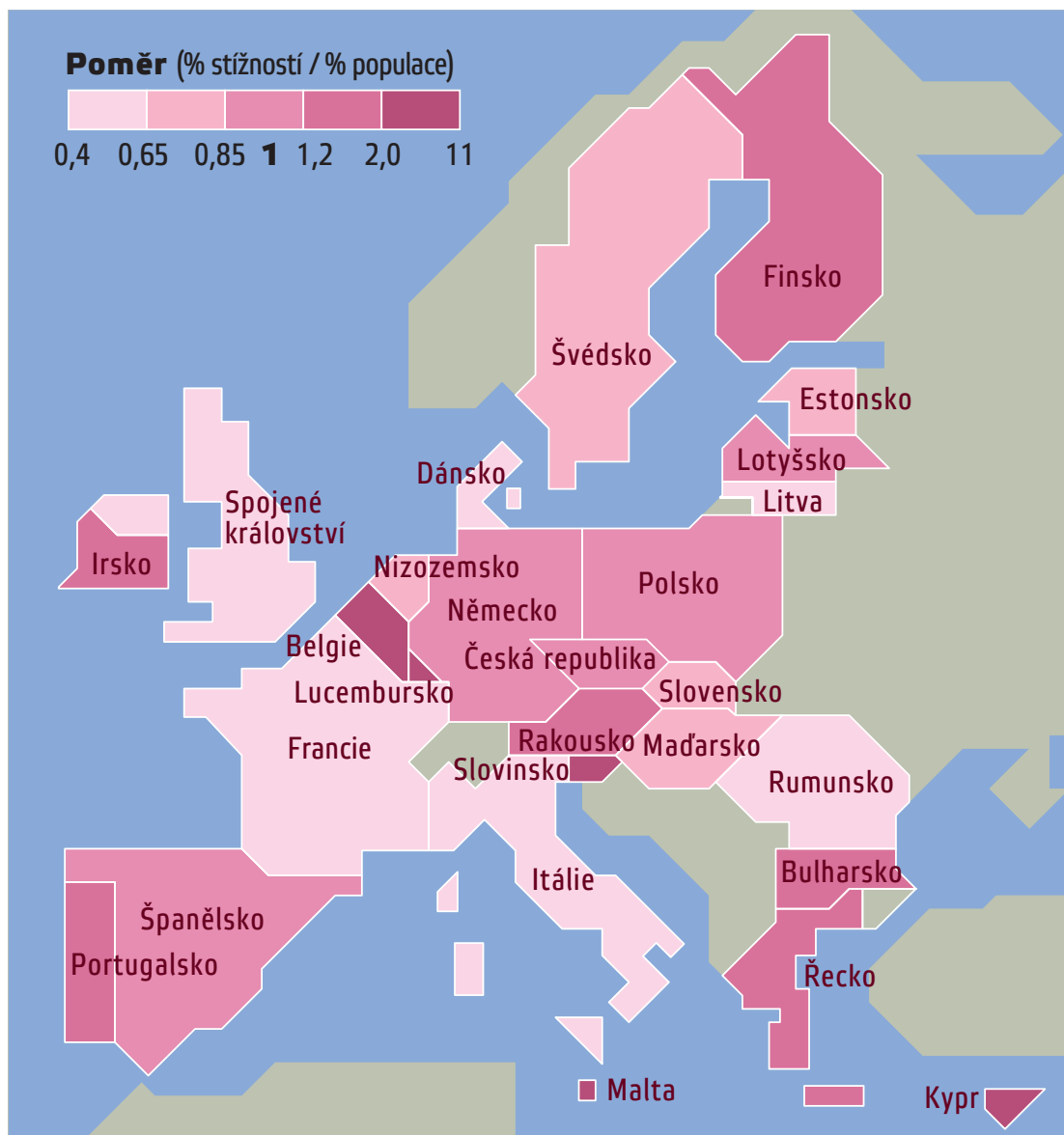
Země	Počet stížností	% stížností	% obyvatelstva EU	Podíl
Malta	36	1,1	0,1	11,0
Lucembursko	33	1,0	0,1	10,0
Kypr	35	1,0	0,2	5,0
Belgie	229	6,7	2,1	3,2
Slovinsko	41	1,2	0,4	3,0
Rakousko	108	3,2	1,7	1,9
Irsko	45	1,3	0,9	1,4
Řecko	110	3,2	2,3	1,4
Bulharsko	74	2,2	1,6	1,4
Portugalsko	95	2,8	2,1	1,3
Finsko	49	1,4	1,1	1,3
Španělsko	352	10,3	9,0	1,1
Polsko	270	7,9	7,7	1,0
Lotyšsko	18	0,5	0,5	1,0
Německo	546	16,0	16,6	1,0
Česká republika	66	1,9	2,1	0,9
Švédsko	52	1,5	1,8	0,8
Slovensko	29	0,9	1,1	0,8
Maďarsko	46	1,4	2,0	0,7
Nizozemsko	78	2,3	3,3	0,7
Estonsko	7	0,2	0,3	0,7
Dánsko	23	0,7	1,1	0,6
Rumunsko	97	2,8	4,4	0,6
Francie	240	7,0	12,8	0,5
Itálie	219	6,4	11,9	0,5
Spojené království	197	5,8	12,3	0,5
Litva	11	0,3	0,7	0,4
Jiná	221	6,5		
Neznámá	79	2,3		

POZNÁMKA Podíl stížností byl vypočítán vydělením procentního podílu celkového počtu stížností z daného členského státu jeho procentním podílem na celkovém počtu obyvatel EU. Pokud je vyšší než 1,0, znamená to, že dotyčná země předložila veřejnému ochránci práv více stížností, než by se očekávalo vzhledem k počtu jejích obyvatel. Všechny procentuální údaje v tabulce byly zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

V roce 2008 předložilo 12 členských států více stížností, než by se očekávalo vzhledem k počtu jejích obyvatel, 12 členských států však předložilo méně stížností, zatímco tři členské státy předložily počet stížností odpovídající počtu jejích obyvatel.

Níže uvedená mapa znázorňuje, s jakou pravděpodobností lidé v jednotlivých členských státech podají stížnost evropskému veřejnému ochránci práv. To je založeno na počtu stížností z jednotlivých členských států v poměru k velikosti jejich obyvatelstva (viz výše uvedené vysvětlení výpočtu podílu).

Zeměpisný původ stížností zaznamenaných v roce 2008

Stížnosti je možno evropskému veřejnému ochránci práv předložit v kterémkoli z 23 jazyků Smlouvy o EU⁵. Na základě dohody podepsané v listopadu 2006 mezi evropským veřejným ochráncem

Stížnosti je možno evropskému veřejnému ochránci práv předložit v kterémkoli z 23 jazyků Smlouvy o EU.

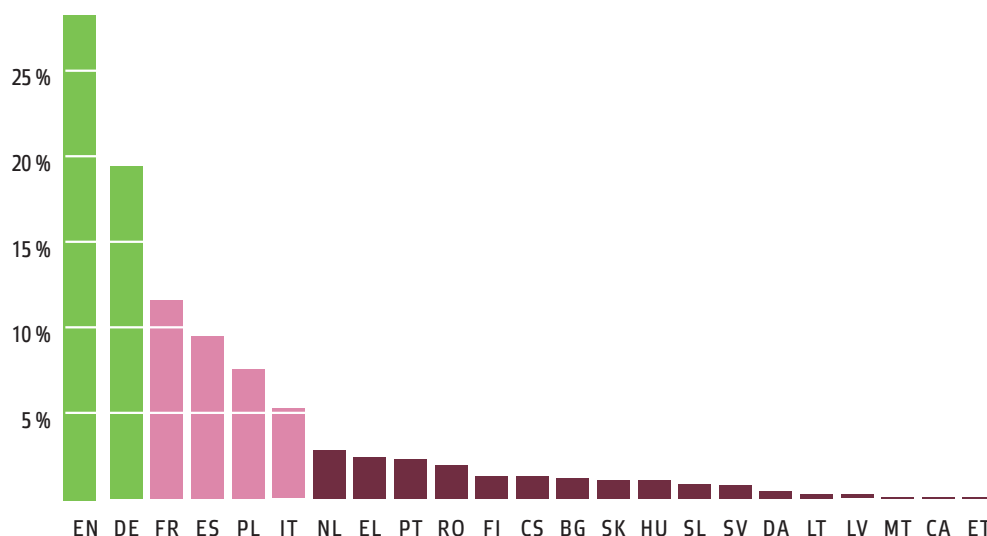
práv a španělskou vládou mohou občané předložit evropskému veřejnému ochránci práv stížnost v kterémkoli ze společných úředních jazyků ve Španělsku (katalánština/valonština, galicijština a baskičtina)⁶. Jak ukazuje obr. 3.3, v roce 2008 se většina stěžovatelů rozhodla podat veřejnému

5. Angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, irština, italština, litevština, lotyština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalština, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština.

6. Podepsáním této dohody sladil veřejný ochránce práv svou praxi se závěry Rady EU z června 2005, které stanoví, že užívání těchto jazyků usnadní komunikaci španělských občanů s orgány EU.

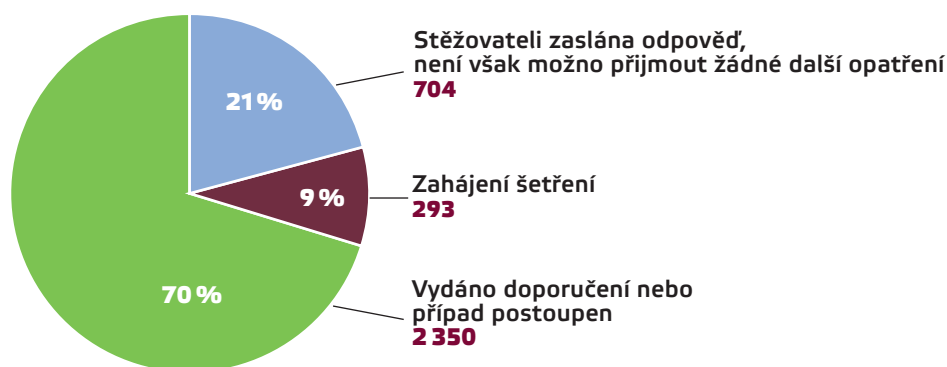
ochránci práv stížnost v angličtině, po níž následovala němčina, francouzština a španělština. Omezený počet stížností byl předložen v lotyštině, maltštině, katalánštině a estonštině.

Obr. 3.3: Rozdělení stížností podle jazyků

Jak vyplývá z obr. 3.4, v téměř 80 % případů mohl veřejný ochránce práv stěžovateli pomoci zahájením šetření v daném případě (9 % případů), postoupením stížnosti příslušné instituci nebo vydáním doporučení, kam se obrátit (70 %). Oddíl 3.6 níže podává přehled případů, které byly postoupeny nebo kdy bylo stěžovateli vydáno doporučení. V 21 % případů projednávaných v roce 2008 byla stěžovateli zaslána odpověď, veřejný ochránce práv však usuzoval, že žádné další opatření není možné. V některých případech bylo důvodem to, že stěžovatel nevěděl, na koho nebo na co si chce stěžovat.

Obr. 3.4: Druh opatření přijatých evropským veřejným ochráncem práv po obdržení stížnosti

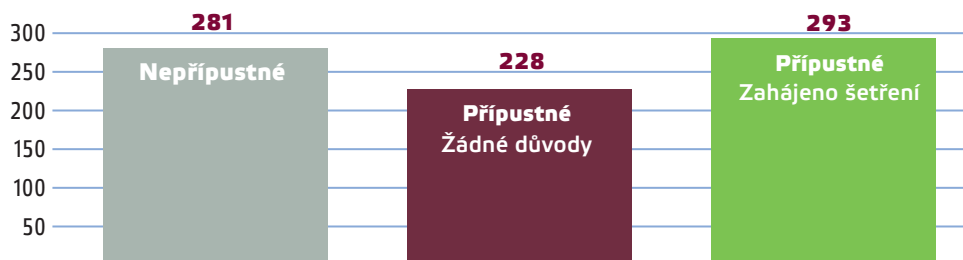

POZNÁMKA To zahrnuje 158 stížností zaznamenaných na konci roku 2007, které byly vyřízeny v roce 2008, a nezahrnuje 220 stížností zaznamenaných ke konci roku 2008, které byly na konci roku dosud zpracovávány s cílem určit, jaké opatření přijmout.

3.2 Analýza zahájených šetření⁷

Všechny stížnosti, o nichž se usuzovalo, že spadají do působnosti veřejného ochránce práv, byly dále analyzovány s cílem určit jejich přípustnost. Z těchto 802 stížností spadajících do jeho působnosti bylo u 281 stížností zjištěno, že nejsou přípustné, zatímco u dalších 228 stížností, které byly přípustné, veřejný ochránce práv neshledal důvody pro zahájení šetření.

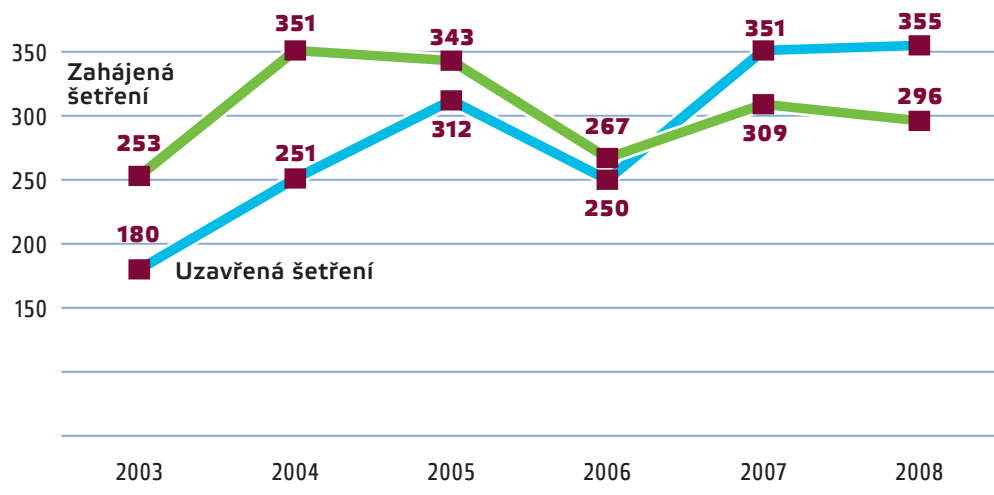
Obr. 3.5: Stížnosti v působnosti evropského veřejného ochránce práv

Na základě stížností bylo v průběhu roku zahájeno celkem 293 nových šetření. Veřejný ochránce práv zahájil rovněž tři šetření z vlastního podnětu.

Jak udává obr. 3.6, počet šetření zahájených v roce 2008 (296) je o něco nižší než v roce 2007 (309), 2005 (343) a 2004 (351), avšak vyšší, než tomu bylo v roce 2006 (267) a 2003 (253). Uzavřená šetření budou analyzována v oddíle 3.3.

Obr. 3.6: Vývoj počtu šetření

7. Je nutno podotknout, že analýza v tomto oddíle vychází z počtu šetření zahájených v roce 2008, nikoli (jak tomu bylo v předchozích letech) z celkového počtu šetření vedených v průběhu daného roku (tj. včetně případů převedených z předchozích let). Tento nový způsob výpočtu statistik by měl umožnit lepší přehled o meziročních tendencích.

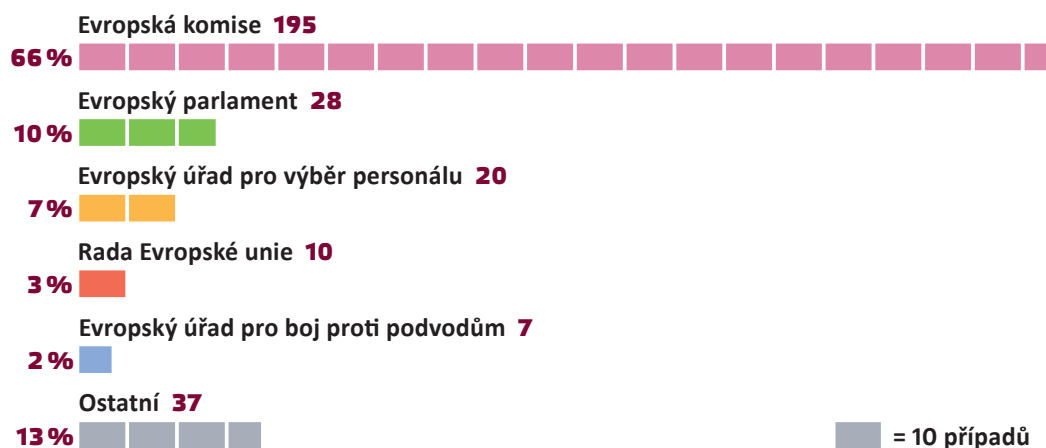
Celkem 74 % stížností vedoucích k šetření bylo podáno jednotlivými občany, zatímco 26 % předložily podniky a sdružení.

Tabulka 3.3: Zdroj stížností vedoucích k šetření

Podniky a sdružení	26 % (75)
Jednotliví občané	74 % (218)

Většina šetření, jež veřejný ochránce práv v roce 2008 zahájil, se týkala Evropské komise (66 %). Vzhledem k tomu, že Komise je hlavním orgánem Společenství, který vydává rozhodnutí, jež mají přímý dopad na občany, je logické, že musí být hlavním předmětem stížností občanů. Stěžovatelé se zaměřovali rovněž na správu Evropského parlamentu (10 %), Evropského úřadu pro výběr personálu (7 %), Rady (3 %) Evropského úřadu pro boj proti podvodům, OLAF (2 %) ⁸. Předmětem dalších 37 šetření bylo dvacet jiných orgánů a institucí EU ⁹.

Obr. 3.7: Orgány a instituce, jichž se šetření týkalo

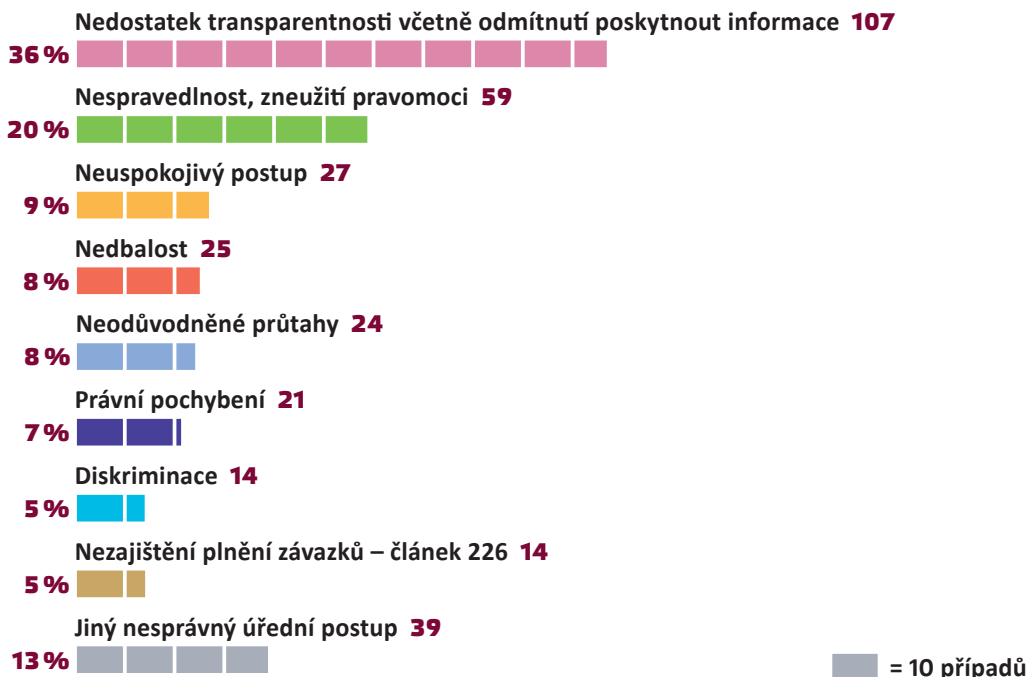
POZNÁMKA V jednom případě se stejné šetření týkalo dvou subjektů. Uvedené procentní poměry jsou proto vyšší než 100 %.

K hlavním typům údajně nesprávného úředního postupu v šetřeních zahájených v roce 2008 patřil nedostatek transparentnosti, včetně odmítnutí poskytnout informace (36 % šetření), nečestné jednání nebo zneužití pravomocí (20 %), nespokojivý postup (9 %), nedbalost (8 %), zbytečné průtahy (8 %), právní pochybení (7 %), diskriminace (5 %) a nezajištění plnění závazků, tj. neplnění úlohy „strážce Smlouvy“ vůči členským státům Komisí (5 %).

⁸. Pokud jde o možná šetření OLAF týkající se veřejného ochránce práv, je nutno podotknout, že dne 2. června 2008 veřejný ochránce práv přistoupil k interinstitucionální dohodě ze dne 25. května 1999 týkající se vnitřního vyšetřování OLAF. Téhož dne veřejný ochránce práv přijal rozhodnutí o podmínkách a postupech vnitřního vyšetřování pro boj proti podvodům, úplatkářství a jiné nedovolené činnosti poškozující zájmy Společenství.

⁹. Evropská centrální banka (4 šetření), Evropská agentura pro léčivé přípravky (4), Soudní dvůr Evropských společenství (3), Výbor regionů Evropské unie (3), Europol (3), Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (3), Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (2), Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (2), Úřad pro úřední tisky Evropských společenství (2), evropský inspektor ochrany údajů (1), Evropská investiční banka (1), Hospodářský a sociální výbor Evropských společenství (1), Evropská agentura pro bezpečnost letectví (1), Evropská agentura pro chemické látky (1), Evropská agentura pro obnovu (1), Překladačské středisko pro instituce Evropské unie (1), Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum (1), společný evropský podnik pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy (1), Výkonná agentura pro konkurenceschopnost a inovace (1), Zásobovací agentura Euratomu (1).

Obr. 3.8: Typy údajného nesprávného úředního postupu

POZNÁMKA V některých případech byly v rámci téhož šetření zkoumány dva či více typů údajného nesprávného úředního postupu. Procentuální údaje proto dohromady činí více než 100 %.

3.3 Závěry šetření veřejného ochránce práv

Jak ukazuje obr. 3.6, veřejný ochránce práv v roce 2008 uzavřel rekordní počet šetření (355). Tento údaj představuje téměř dvojnásobek počtu šetření uzavřených v roce 2003. Z těchto šetření souviselo 352 šetření se stížnostmi a ve třech případech se jednalo o šetření z vlastního podnětu.

Většina šetření uzavřených veřejným ochráncem práv v roce 2008 byla uzavřena do jednoho roku (52 %). Více než jedna třetina (36 %) byla uzavřena do tří měsíců. To zahrnuje případy, kdy

Veřejný ochránce práv v roce 2008 uzavřel rekordní počet šetření (355). Většina šetření uzavřených veřejným ochráncem práv v roce 2008 byla uzavřena do jednoho roku (52 %).

veřejný ochránce práv mohl případ vyřešit velmi rychle, například tím, že se na dotyčný orgán obrátil telefonicky a navrhl mu řešení¹⁰ (viz oddíl 2.5). Téměř 70 % šetření bylo uzavřeno do 18 měsíců, zatímco uzavření zbývajících případů trvalo déle kvůli

jejich složitosti či průtahům. Uzavření případu trvalo v průměru 13 měsíců. Cílem veřejného ochránce práv je v roce 2009 dále zlepšit činnost úřadu zkrácením doby potřebné k uzavření případů. V této souvislosti je nutno zmínit, že nyní byla dokončena dodatečná práce, která vyplývala z významného nárůstu počtu stížností od roku 2004.

Tabulka 3.4: Případy uzavřené v roce 2008 na základě šetření

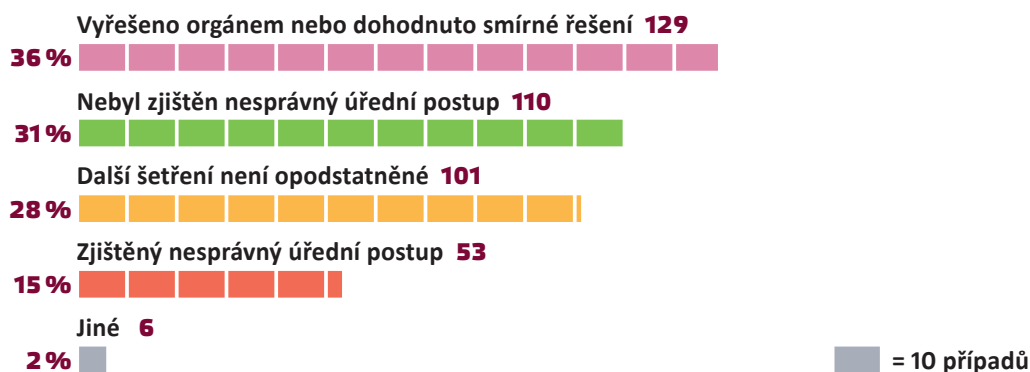
Průměrná délka šetření	13 měsíců
Případy uzavřené do 3 měsíců	36 %
Případy uzavřené do 12 měsíců	52 %
Případy uzavřené do 18 měsíců	68 %

POZNÁMKA Tyto údaje jsou založeny na měsíci s 30 dny. Je nutno rovněž uvést, že procentuální podíly představují kumulativní údaje.

10. To zahrnuje rovněž případy, kdy by veřejný ochránce práv provedl úplné šetření, pokud by stěžovatel stížnost nestáhl, a případy, kdy veřejný ochránce práv nemohl pokračovat v šetření kvůli rozhodnutí stěžovatele obrátit se na soud.

Jak je vidět z obr. 3.9, pozitivního výsledku bylo pro stěžovatele snadno dosaženo ve 129 případech uzavřených v roce 2008 (36 % z celkového počtu). Tyto případy byly buď vyřešeny dotyčnou institucí, nebo bylo dohodnuto smírné řešení. Odpovídající údaj pro rok 2007 činil 134 případů. V dalších 101 případech byla záležitost vyjasněna, takže nebyla nutná žádná další šetření, zatímco ve 110 případech veřejný ochránce práv nezjistil nesprávný úřední postup. V 53 případech veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, v osmi těchto případech však byl schopen docílit pozitivního výsledku pro stěžovatele, a to přijetím návrhu doporučení, které bylo vydáno dotyčnému orgánu (viz obr. 3.10). Tato zjištění jsou podrobněji popsána níže¹¹.

Obr. 3.9: Výsledky uzavřených šetření

POZNÁMKA V některých případech byla šetření uzavřena na základě dvou či více důvodů. Procentuální údaje proto dohromady činí více než 100 %.

■ Případy, kdy nebyl zjištěn nesprávný úřední postup

V roce 2008 bylo 110 případů uzavřeno s tím, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu. To nutně neznamená negativní výsledek pro stěžovatele, který alespoň od dotčeného orgánu nebo instituce obdrží úplné vysvětlení jeho kroků a rovněž získá nezávislou analýzu daného případu provedenou veřejným ochráncem práv. Takovéto zjištění současně slouží jako hmatatelný důkaz, že dotyčný orgán nebo instituce jedná v souladu se zásadami řádné správy.

Nesrovnalosti v projektové soutěži pro architekty v Rakousku

Jeden rakouský architekt si u veřejného ochránce práv stěžoval na způsob, jakým Komise vyřídila jeho stížnost na porušení předpisů. Ve své stížnosti určené Komisi tento architekt tvrdil, že Rakousko porušilo právo Společenství při zadávání veřejných zakázek na služby v řadě projektových soutěží pro architekty. Ačkoli Komise potvrdila, že došlo k porušení práva Společenství, rozhodla, že nepodnikne žádné další kroky s odkazem na změnu rakouských právních předpisů v oblasti zadávání veřejných zakázek, jež podle jejího názoru zajišťuje, aby k případům jako je tento již nedocházelo. Veřejný ochránce chápal zklamání stěžovatele kvůli rozhodnutí Komise, že nepodnikne žádné další kroky poté, co se touto záležitostí zabývala téměř pět let. Připomenul však, že podle zavedené judikatury je v pravomoci Komise rozhodnout, zda danou záležitost předloží či nepředloží soudům. Shledal odůvodnění Komise za přijatelné a případ uzavřel s tím, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu.

3570/2005/WP ■

11. Následující analýza vychází z šetření, jež byla uzavřena v roce 2008. Pokud se šetření zabývalo více než jedním tvrzením, mohlo vést k několika zjištěním veřejného ochránce práv.

■ Případy vyřešené orgánem a smírným řešením

Kdykoli je to možné, snaží se veřejný ochránce práv dosáhnout oboustranně pozitivního výsledku, který uspokojí stěžovatele i instituci, vůči níž je stížnost vznesena. Spolupráce orgánů a institucí

Kdykoli je to možné, snaží se veřejný ochránce práv dosáhnout oboustranně pozitivního výsledku, který uspokojí stěžovatele i instituci, vůči níž je stížnost vznesena.

Společenství je nezbytná pro dosažení takových výsledků, které přispějí ke zlepšení vztahů mezi institucemi a občany a umožní vyhnout se nákladným a časově náročným soudním sporům.

V roce 2008 bylo 125 případů po podání stížnosti veřejnému ochránci práv vyřešeno samotným orgánem nebo institucí¹².

Urovnání sporu mezi výzkumným ústavem a Komisí v souvislosti s platbou

V roce 2004 podepsal nizozemský výzkumný ústav s Komisí grantovou smlouvu v souvislosti s výzkumným projektem týkajícím se lidské chřipky. V prosinci 2006 se tento ústav obrátil na veřejného ochránce práv s tvrzením, že Komise neuhradila splátku ve výši 288 000 EUR. Komise tvrdila, že splátku nezaplatila, protože ústav dosud pro daný projekt nepředložil přiměřenou rozpočtovou tabulku. Veřejný ochránce práv ověřil příslušné spisy a zjistil, že Komise již mezitím ústavu zaslala potřebné vysvětlení, aby tento mohl takovouto rozpočtovou tabulku předložit. Komise následně oznámila, že uvolní konečnou platbu. Veřejný ochránce práv pochválil Komisi za její úsilí pomoci ústavu a poukázal na to, že tento způsob vyřízení stížnosti považuje za příklad řádné správní praxe.

3794/2006/FOR ■

Pokud šetření vede k předběžnému zjištění nesprávného úředního postupu, veřejný ochránce práv se snaží pokud možno prosadit smírné řešení. Během roku byly čtyři případy uzavřeny poté,

Pokud šetření vede k předběžnému zjištění nesprávného úředního postupu, veřejný ochránce práv se snaží pokud možno prosadit smírné řešení.

co bylo dosaženo smírného řešení. Na konci roku 2008 bylo dosud zvažováno 25 návrhů na smírné řešení.

Veřejný ochránce práv dosáhl smírného řešení s Komisí v případě italské státní podpory

V roce 1993 podala italská loďařská společnost Komisi stížnost, která se týkala režimu podpory na Sardinii určeného pro loďařské společnosti. Podle stěžovatele režim diskriminoval společnosti usazené na Sardinii, které měly své ústředí jinde. V roce 1997 dospěla Komise k závěru, že režim podpory představuje protiprávní státní podporu, není proto slučitelný se společným trhem. V roce 2000 Evropský soudní dvůr zrušil rozhodnutí Komise z procesních důvodů. Komise však nepřijala nové rozhodnutí. Italská společnost podala stížnost u veřejného ochránce práv. Veřejný ochránce práv považoval dlouhé průtahy za nesprávný úřední postup a navrhl smírné řešení. V prosinci 2007 stěžovatel veřejného ochránce práv informoval, že Komise vydala nové rozhodnutí.

2713/2006/IP (Důvěrné) ■

¹² Jak je uvedeno v kapitole 2, ve 101 případech bylo po zásahu veřejného ochránce práv dosaženo rychlé odpovědi na nezodpovězenou korespondenci.

V některých případech lze stížnost vyřešit nebo dospět k smírnému řešení, pokud dotčený orgán

V některých případech lze stížnost vyřešit nebo dospět k smírnému řešení, pokud dotčený orgán nebo instituce stěžovateli nabídnou odškodnění.

nebo instituce stěžovateli nabídnou odškodnění. Tyto nabídky se činí *ex gratia*, to znamená bez přiznání právní odpovědnosti a vytvoření právního precedentu.

→→→ Rada vyplatila odškodnění za způsobené potíže

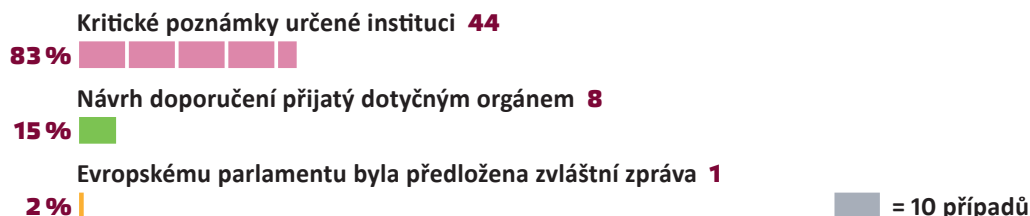
Rada souhlasila s platbou *ex gratia* ve výši 1 000 EUR za obtíže a stres způsobené stěžovateli. Rada původně stěžovateli nabídla jednoletou smlouvu a poté změnila podmínky, když zjistila, že stěžovatel během tohoto období dosáhne věku 65 let. Veřejný ochránce práv však nezjistil nesprávný úřední postup, co se týká tvrzení stěžovatele ohledně diskriminace na základě věku.

1162/2007/FOR (Důvěrné) ■

■ Případy, kdy byl zjištěn nesprávný úřední postup

Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, v 15 % případů uzavřených v roce 2008. Ve 44 těchto případech byl případ uzavřen s kritickou poznámkou pro dotčený orgán nebo instituci (55 případů v roce 2007). Osm případů bylo uzavřeno, když daný orgán přijal návrh doporučení vydaného veřejným ochráncem práv. V jednom případě, kdy tak Komise neučinila, byla Evropskému parlamentu předložena zvláštní zpráva. Tato zjištění jsou podrobněji analyzována níže.

Obr. 3.10: Šetření, v nichž byl zjištěn nesprávný úřední postup

Kritické poznámky

Pokud smírného řešení nelze dosáhnout nebo pokud je snaha o takové řešení neúspěšná, veřejný ochránce práv buď případ uzavře kritickou poznámkou pro daný orgán či instituci, nebo podá návrh doporučení.

Pokud smírného řešení nelze dosáhnout nebo pokud je snaha o takové řešení neúspěšná, veřejný ochránce práv buď případ uzavře kritickou poznámkou pro daný orgán či instituci, nebo podá návrh doporučení.

doporučení. Kritická poznámka je obvykle použita v případě, že (i) dotčená instituce již nemůže nesprávný úřední postup napravit, (ii) tento nesprávný úřední postup zřejmě nemá obecné důsledky a (iii) podle všeho není třeba, aby veřejný ochránce práv činil následné kroky. Kritická poznámka se učiní také tehdy, když se veřejný ochránce práv domnívá, že by návrh doporučení byl zbytečný nebo že k případu, v němž dotčený orgán nebo instituce nepřijme návrh doporučení, není vhodné předložit zvláštní zprávu Parlamentu.

Kritická poznámka je potvrzením stěžovateli, že jeho stížnost je oprávněná, a ukazuje dotyčnému orgánu nebo instituci, co učinil nesprávně, aby se v budoucnu mohl nesprávných úředních postupů vyvarovat.

Neodůvodněné omezení jazyků používaných v návrzích

Německé sdružení se chtělo zúčastnit výzvy Komise k předkládání návrhů na rehabilitační projekt pro oběti mučení, který byl součástí programu s názvem „Evropská iniciativa pro demokracii a lidská práva“. Nevládní organizace se na veřejného ochránce práv obrátila s tím, že Komise trvala na tom, aby žádosti byly předloženy v angličtině, francouzštině nebo španělštině. Tvrdila, že Komise má právní povinnost uznat použití kteréhokoli z úředních jazyků EU v žádostech podaných na základě výzev k předkládání návrhů. Komise uvedla, že o omezeném použití jazyků bylo rozhodnuto z praktických důvodů. Veřejný ochránce práv případ uzavřel s kritickou poznámkou se závěrem, že trvání Komise na tom, aby v projektových žádostech byla použita angličtina, francouzština nebo španělština, představovalo příklad nesprávného úředního postupu.

259/2005/(PB)GG ■

Sporná způsobilost nákladů na zaměstnance v zemědělském projektu

Německá univerzita, jež se zúčastnila projektu spolufinancovaného Společenstvím, se na veřejného ochránce práv obrátila s tvrzením, že by Komise měla požadovat vrácení zálohových plateb vyplacených španělské univerzitě, která byla původně pověřena koordinací projektu. Ze šetření veřejného ochránce práv vyplynulo, že existovaly důvodné pochybnosti, co se týká nákladů na zaměstnance ve výši 38 000 EUR, které by měly Komisi podnítit k provedení dalších kontrol. Jelikož Komise toto odmítla, veřejný ochránce práv případ uzavřel s kritickou poznámkou a uvedl, že orgán neověřil dostatečně důkladně a řádně přesvědčivá tvrzení stěžovatele ohledně uznaných nákladů na zaměstnance.

576/2005/GG ■

Údajné systematické vylučování z výběrových řízení pro elektronické publikace

Nizozemská společnost vyvinula programové vybavení pro navigaci a vyhledávání určené pro elektronické publikace EU. Veřejnému ochránci práv si stěžovala, že po změně úředníků odpovědných za danou záležitost v Úřadu pro úřední tisky jsou její produkty z výběrových řízení systematicky vylučovány. Společnost poukázala na čtyři případy, které veřejný ochránce práv prošetřil. Dospěl k závěru, že Úřad pro úřední tisky neprovedl náležitý přezkum první smlouvy. Kritizoval jej rovněž za to, že vyloučil možnost prodloužení druhé smlouvy z důvodů, jež jsou jednoznačně nepodložené a chybné. Veřejný ochránce práv však dospěl k závěru, že neexistují žádné důkazy, že by Úřad pro úřední tisky systematicky vylučoval produkt stěžovatele z výběrových řízení.

1128/2004/GG ■

Přístup veřejnosti k příspěvkům vyplaceným poslancům Evropského parlamentu

V roce 2005 Parlament zamítl žádost novináře týkající se informací o příspěvcích vyplacených pěti maltským poslancům Evropského parlamentu s odkazem na důvody ochrany osobních údajů. Novinář předložil stížnost veřejnému ochránci práv a tvrdil, že daňoví poplatníci mají právo vědět, jak poslanci Evropského parlamentu nakládají s veřejnými prostředky. Po konzultaci evropského inspektora ochrany údajů, který souhlasil se stanoviskem veřejného ochránce práv, veřejný ochránce práv Parlament vyzval, aby požadované informace zveřejnil na základě zákonného práva veřejnosti na přístup k dokumentům. Parlament trval na svém odmítnutí. Oznámil však, že na svých internetových stránkách

zveřejní obecné informace o příspěvcích pro poslance Evropského parlamentu a zmínil možnost situaci znovu posoudit v roce 2009. Veřejný ochránce práv vydal kritickou připomínku a litoval, že Parlament nedodržel právní předpisy, jak je vykládá Soud prvního stupně. Uvítal však rozhodnutí Parlamentu lépe informovat veřejnost o příspěvcích pro poslance Evropského parlamentu prostřednictvím svých internetových stránek.

3643/2005/(GK)WP ■

V některých případech je jediným požadavkem stěžovatele, výslovným nebo implicitním, veřejné uznání, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu. Rovněž v těchto případech poskytuje kritická

V některých případech je jediným tvrzením stěžovatele, výslovným nebo implicitním, veřejné uznání, že došlo k nesprávnému veřejnému postupu.

připomínka stěžovateli přiměřenou nápravu. Lepším výsledkem z hlediska zlepšení vztahů mezi občany a orgány Unie však je, pokud samotný dotčený orgán uzná nesprávný úřední postup a omluví se za něj. Toto jednání rovněž prokazuje, že daný orgán

ví, co učinil nesprávně, může se proto v budoucnu nesprávných úředních postupů vyvarovat.

V zájmu zlepšení činnosti orgánů EU v budoucnu veřejný ochránce práv obdobně využívá více dalších poznámek, pokud zjistí možnost zvýšení kvality správy. V roce 2008 vydal veřejný ochránce další poznámky v celkem 41 případech, včetně těchto:

Opožděné vyřízení stížnosti na porušení předpisů

Veřejný ochránce práv obdržel od jednotlivce stížnost týkající se vyřízení stížnosti na protiprávní jednání Komisí v souvislosti se španělskými právními předpisy o vyšším zdanění kapitálu. Vydal kritickou poznámku týkající se nepřiměřeného informování stěžovatele Komisí, jakmile se rozhodla zahájit formální vyšetřovací řízení. Veřejný ochránce práv vydal rovněž další poznámku obsahující návrhy, jak by Komise mohla uvážit zlepšení svých postupů.

3737/2006/(BM)JMA ■

S cílem zajistit, aby se orgány a instituce poučily ze svých chyb a aby se v budoucnu předešlo nesprávným úředním postupům, zveřejnil veřejný ochránce práv na svých internetových stránkách v roce 2008 dvě studie týkající se opatření přijatých dotčenými orgány v návaznosti na všechny kritické poznámky a další poznámky vydané v roce 2006 a 2007. Veřejný ochránce práv určil v těchto studiích malý počet případů, které by měly pro ostatní orgány sloužit jako vzor, jak co nejlépe reagovat na kritické a další poznámky. Tyto případy označil jako nejdůležitější případy a jsou shrnuty níže. Veřejný ochránce práv předpokládá, že bude veřejnost každoročně informovat o svých zjištěných ohledně opatření orgánů přijatých v návaznosti na kritické a další poznámky.

Opatření přijatá v návaznosti na kritické a další poznámky

→→→ Nejdůležitější případy ve studii pro rok 2007

Zvláštní zmínku jako nejdůležitější případy si zasluhuje šest z následných opatření zkoumaných ve studii veřejného ochránce práv za rok 2007. **Evropský parlament** přijal několik iniciativ s cílem uplatňovat lépe zásadu rovného zacházení s uchazeči při konkurzech s ohledem na těhotenství a narození dítěte (**3278/2004/ELB**). **Komise** podnikla řadu konstruktivních kroků, včetně zřízení konzultační služby, s cílem zajistit, aby vědeckí pracovníci v jejím společném výzkumném středisku obdrželi odpovídající informace a doporučení ohledně jejich smluvních práv a povinností a použitelného vnitrostátního práva (**272/2005/DK**). Komise rovněž zavedla nová pravidla k zaplnění mezery ve zdravotním pojištění pro bývalé manžele úředníků trpící závažnou chorobou a souhlasila s vydáním a širokou distribucí brožury, která objasňuje nová pravidla (**368/2005/BM**). **Evropská centrální banka** reagovala na návrhy veřejného ochránce práv změnou svých pravidel týkajících se zadávání veřejných zakázek s cílem upřesnit příslušnou váhu, která je přikládána jednotlivým kritériím používaným k určení ekonomicky nejvýhodnější nabídky (**1137/2005/ID**). **Evropská investiční banka** objasnila odpovědnosti svých provozních útvarů, co se týká dokumentace v

oblasti životního prostředí, navrhla nové postupy pro rámcové úvěry, včetně monitorování stavu životního prostředí prováděného útvary banky, a poskytla četné konkrétní příklady svého odhodlání konstruktivně spolupracovat s nevládními organizacemi a ostatními organizacemi občanské společnosti (1807/2006/MHZ). **Evropský úřad pro výběr personálu** reagoval konstruktivně na kritiku rozdílů v jazykových požadavcích v otevřených výběrových řízeních po rozšíření Unie v roce 2004 a rozhodl se uplatňovat v budoucích výběrových řízeních EU11 a EU10 společný jazykový režim (3114/2005/MHZ). ■

→→→ **Nejdůležitější případy ve studii pro rok 2006**

Evropský parlament zavedl nový vzor prohlášení o střetu zájmů, který přihlíží k předchozím kontaktům s uchazeči nebo k činnostem s nimi souvisejícím (3732/2004/GG). **Komise** přijala řadu konstruktivních kroků (i) ke zlepšení komunikace s žadateli o stáže (2471/2005/BU) a (ii) k zajištění toho, aby její zahraniční delegace byly plně informovány o další poznámce týkající se úlohy Komise, pokud jde o zajištění, aby zadavatelé v řízeních, která jim byla svěřena, dodržovali své povinnosti, co se týká urychleného vypracování a předání oznámení o zadání zakázky (3706/2005/MHZ). Komise rovněž reagovala na kritickou poznámku tím, že stěžovateli nabídla odškodnění navzdory skutečnosti, že nesouhlasila se zjištěním veřejného ochránce práv ohledně nesprávného úředního postupu (495/2003/ELB). K dalším příkladům řádné správné praxe patří zlepšení **Evropské investiční banky** ohledně jejich politik a postupů při vyřizování žádostí o přístup k informacím a stížností (994/2004/IP a 3501/2004/PB) a rozhodnutí **Evropské obranné agentury** pozměnit své postupy při náborech zaměstnanců tak, aby zahrnovaly písemné hodnotící formuláře pro všechny uchazeče (2044/2005/BM). ■

Návrhy doporučení

V případech, kdy je možné, aby dotčený orgán nesprávný úřední postup napravil, nebo v případech, kdy je nesprávný úřední postup zvláště závažný nebo má obecné důsledky, obvykle veřejný ochránce práv dotčenému orgánu nebo instituci podá návrh doporučení. Podle čl. 3 odst. 6 statutu veřejného ochránce práv musí orgán nebo instituce do tří měsíců zaslat podrobné stanovisko. V roce 2008 bylo podáno 23 návrhů doporučení. Čtyři návrhy doporučení z roku 2007 vedly k rozhodnutí v roce 2008, zatímco dva další případy byly uzavřeny na základě návrhů doporučení podaných v roce 2004 a 2006. V daném roce bylo uzavřeno osm případů, kdy byl dotčným orgánem přijat návrh rozhodnutí (viz názorný příklad níže). Jeden případ vedl ke zvláštní zprávě pro Evropský parlament. Deset případů bylo uzavřeno s kritickou poznámkou. Na konci roku 2008 bylo dosud zvažováno 12 návrhů doporučení, včetně dvou návrhů doporučení podaných v roce 2007 a deseti podaných v roce 2008.

Údajné odepření spravedlnosti Nejvyšší radou evropských škol

Jeden právník podal na Komisi stížnost týkající se dvou rozhodnutí Nejvyšší rady evropských škol o zvýšení školného na škole v Lucemburku. Tvrdil, že ze strany Nejvyšší rady došlo k odepření spravedlnosti, jelikož sdružením rodičů bylo odepřeno právo podat k Radě pro stížnosti odvolání proti rozhodnutí Nejvyšší rady ohledně školného. Šetření veřejného ochránce práv jej vedlo k tomu, že Komisi vyzval, aby v rámci své úlohy v Nejvyšší radě podpořila názor, že pravomoc Rady pro stížnosti zahrnuje odvolání proti aktům Nejvyšší rady, jako tomu bylo v daném případě. Komise odpověděla, že na jednom z příštích zasedání Nejvyšší rady hodlá požádat generálního tajemníka o předložení změny obecných školních řádů, aby umožňovaly takováto odvolání.

2153/2004/MF ■

Zvláštní zprávy

Pokud orgán nebo instituce Společenství uspokojivě nereaguje na návrh doporučení, může veřejný ochránce práv podat zvláštní zprávu Evropskému parlamentu. Tato zvláštní zpráva může obsahovat doporučení.

Pokud orgán nebo instituce Společenství uspokojivě nereaguje na návrh doporučení, může veřejný ochránce práv podat zvláštní zprávu Evropskému parlamentu.

Jak bylo zdůrazněno ve *Výroční zprávě* evropského veřejného ochránce práv za rok 1998, možnost předložit zvláštní zprávu Evropskému parlamentu má pro práci veřejného ochránce

práv nesmírnou cenu. Zvláštní zpráva Evropskému parlamentu je posledním věcným krokem, který veřejný ochránce práv v souvislosti s případem podniká, protože přijetí usnesení a výkon pravomocí Parlamentu jsou předmětem politického úsudku Parlamentu¹³. Veřejný ochránce práv samozřejmě poskytuje Parlamentu při projednávání zvláštní zprávy veškeré požadované informace a pomoc.

Podle jednacího řádu Evropského parlamentu je za vztahy Parlamentu s veřejným ochráncem práv odpovědný Petiční výbor. Na zasedání Petičního výboru konaném dne 12. října 2005 se veřejný ochránce práv zavázal, že v souladu s čl. 195 odst. 3 jednacího řádu Evropského parlamentu ve výboru na jeho žádost vystoupí vždy, když bude Parlamentu předkládat zvláštní zprávu.

V roce 2008 byla Parlamentu předložena jedna zvláštní zpráva. Ta je shrnuta níže.

Diskriminace externích tlumočnicků na základě věku

Belgický externí tlumočnick, který byl orgány najímán pro zvláštní konference a zasedání po dobu více než 35 let, si u veřejného ochránce práv stěžoval, že přestal dostávat nabídky na zakázky poté, co dosáhl věku 65 let. Veřejný ochránce práv potvrdil, že to představuje diskriminaci na základě věku. V reakci na návrh doporučení Parlament souhlasil se změnou svého postupu (případ 186/2005/ELB). Komise na druhou stranu odmítla svůj postup změnit a neodůvodnila přiměřeně, proč zachází s tlumočnickými staršími 65 let odlišně. Jelikož případ nadnesl důležitou otázku principu, předložil veřejný ochránce práv Parlamentu zvláštní zprávu.

185/2005/ELB ■

3.4 Nejdůležitější případy, které jsou příkladem osvědčených postupů

Osmdesát případů uzavřených v roce 2008 představuje názorné příklady osvědčených postupů a bylo označeno jako nejdůležitější případy. Slouží jako vzor pro všechny orgány a instituce EU, pokud jde

Osmdesát případů uzavřených v roce 2008 představuje názorné příklady osvědčených postupů a bylo označeno jako nejdůležitější případy. Slouží jako vzor pro všechny orgány a instituce EU, pokud jde o to, jak nejlépe reagovat na záležitosti, na něž je veřejný ochránce práv upozorněn.

o to, jak nejlépe reagovat na záležitosti, na něž je veřejný ochránce práv upozorněn.

Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) souhlasil s tím, že na žádost všem uchazečům sdělí hodnotící kritéria používaná ve výběrových řízeních a rovněž rozpis jednotlivých známek. To následovalo po šetření veřejného ochránce práv z vlastního podnětu,

který EPSO pochválil za přijetí takového transparentního přístupu (*OI/5/2005/PB*). **Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF)** reagoval konstruktivně na žádost o přístup k dokumentům. Poskytnutím dvou verzí příslušné zprávy, jedné s osobními údaji stěžovatele a druhé bez těchto údajů, dodržel pravidla EU týkající se přístupu k dokumentům a současně prokázal přístup vstřícný vůči občanům (*754/2007/BU*). Rovněž v souvislosti s přístupem k dokumentům a informacím si jedna rakouská občanka veřejnému ochránci práv stěžovala na nepřiměřené informace, které obdržela od kanceláře **Evropského soudního dvora**. Po zásahu veřejného ochránce práv zaslala kancelář stěžovatelce dopis s podrobnějšími informacemi a veřejnému ochránci práv potvrdila, že

13. Například v roce 2008 Parlament přijal usnesení podporující zjištění veřejného ochránce práv v jeho zvláštní zprávě v případě 1487/2005/GG. Ten se týkal jazykového režimu pro internetové předsednictví Rady.

tyto dodatečné údaje zahrnula do standardních dopisů v podobných případech (2448/2008/WP, viz rovněž oddíl 2.5 výše).

Veřejný ochránce práv pochválil **Komisi** za její konstruktivní přístup ve dvou případech týkajících se smluv. V případě týkajícím se sporu s italskou společností v souvislosti s platbami u projektu EU na zásobování vysídlených osob v Libérii vodou byla Komise důkladná a konstruktivní během celého řízení, a to i s ohledem na uznání dodatečných příslušných plateb zjištěných jejími vlastními útvary a stěžovatelem. V důsledku toho italská společnost obdržela více než 100 000 EUR (3490/2005/(ID)PB). V případě týkajícím se rakouského ústavu podílejícího se na smlouvě o výzkumu a vývoji v oblasti chemického inženýrství Komise souhlasila s uhrazením částky ve výši 54 000 EUR. To následovalo po žádosti veřejného ochránce práv, aby znovu uvážila své odmítnutí uhradit dlužnou částku, jelikož neobdržela včas konečné prohlášení o výdajích (3784/2006/FOR). V případě 2672/2008/VL veřejný ochránce práv použil zjednodušený postup při šetření a byl povzbuzen, když zaznamenal, že Komise reagovala kladně tím, že rychle a příkladně vyřešila problematický spor ohledně e-mailu mezi vysokoškolským výzkumným pracovníkem a úřednicí Komise (viz rovněž oddíl 2.5 výše).

K dalším příkladům osvědčených postupů patří případ 1162/2007/FOR, v němž **Rada** souhlasila s platbou *ex gratia* ve výši 1 000 EUR za obtíže a stres způsobené stěžovateli. Rada původně nabídla stěžovateli jednoletou smlouvu a poté změnila podmínky, když zjistila, že stěžovatel během tohoto období dosáhne věku 65 let (viz rovněž oddíl 3.3 výše). Třetí rok po sobě je nutno pochválit reakci **Evropské agentury pro bezpečnost letectví** (EASA) na stížnost, na niž byla upozorněna. V případě 893/2006/BU se EASA nejenže omluvila za omyl, jehož se dopustila ve výběrovém řízení, nýbrž rovněž souhlasila s tím, že stěžovateli poskytne požadované informace, a zavázala se, že tak bude činit i v budoucích řízeních.

3.5 Tématická analýza uzavřených šetření

Rozhodnutí o uzavření případu jsou obvykle zveřejňována na internetových stránkách veřejného ochránce práv (<http://www.ombudsman.europa.eu>) v angličtině a v jazyce stěžovatele, pokud

V roce 2008 veřejný ochránce práv přijal nový formát a strukturu svých rozhodnutí, což při současném zachování základních skutečností a analýzy zajišťuje, že texty jsou kratší, čitelnější, a tudíž přístupnější.

se liší. V roce 2008 veřejný ochránce práv přijal nový formát a strukturu svých rozhodnutí, což při současném zachování základních skutečností a analýzy zajišťuje, že texty jsou kratší, čitelnější, a tudíž přístupnější.

Na internetových stránkách veřejného ochránce práv je zpřístupněn vybraný počet případů v souhrnné formě ve všech 23 úředních jazycích EU. Tato shrnutí odrážejí celou škálu témat a orgánů a institucí EU, jichž se týkalo 355 rozhodnutí o uzavření případu v roce 2008, jakož i různé důvody pro uzavření případu.

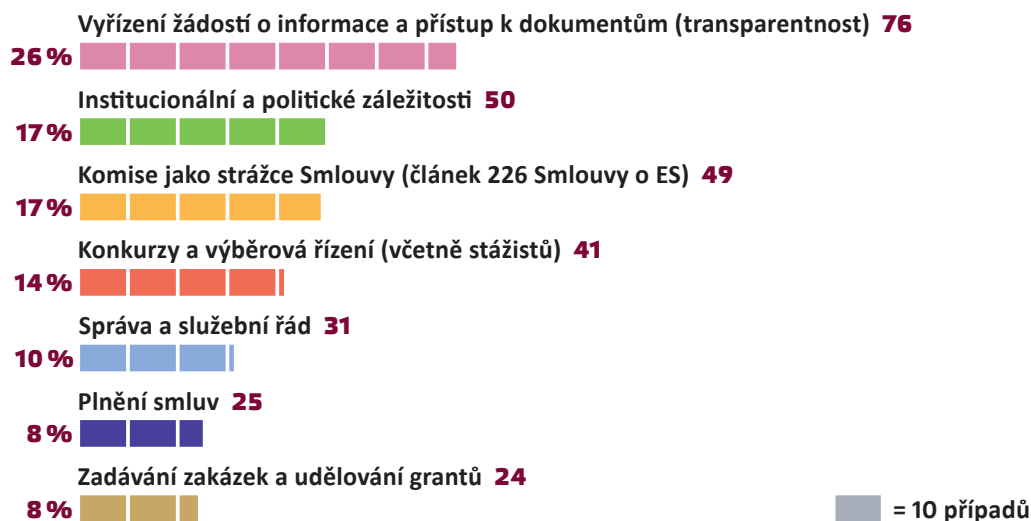
Tento oddíl analyzuje nejdůležitější právní a věcné závěry obsažené v rozhodnutích veřejného ochránce práv z roku 2008. Je uspořádán s ohledem na tématickou klasifikaci hlavního předmětu šetření v rozdělení na sedm hlavních kategorií:

- Otevřenost, přístup k dokumentům a ochrana osobních údajů;
- Komise jako strážce Smlouvy;
- Zadávání zakázek a udělování grantů;
- Plnění smluv;
- Správa a služební řád;
- Konkurzy a výběrová řízení;
- Institucionální, politické a jiné záležitosti.

Je nutno podotknout, že mezi výše uvedenými kategoriemi existuje značné překrývání. Například otázky otevřenosti jsou často uváděny ve stížnostech týkajících se nábory zaměstnanců nebo

úlohy Komise jako strážce Smlouvy. Je nutno rovněž uvést, že kategorie nejsou uvedeny v pořadí, v jakém se objevují na obr. 3.11¹⁴.

Obr. 3.11: Předmět šetření

■ Otevřenost, přístup k dokumentům a ochrana osobních údajů

Jak je zmíněno v úvodu této zprávy, veřejný ochránce práv jedná jako strážce transparentnosti. V tomto oddíle jsou přezkoumána rozhodnutí veřejného ochránce práv z roku 2008 ohledně stíž-

Jak je zmíněno v úvodu této zprávy, veřejný ochránce práv jedná jako strážce transparentnosti.

ností týkajících se (i) přístupu veřejnosti k dokumentům; (ii) přístupu veřejnosti k informacím a (iii) ochrany osobních údajů a práva subjektů údajů na přístup ke svým údajům.

Přístup veřejnosti k dokumentům

Podle článku 1 Smlouvy o Evropské unii jsou rozhodnutí v Unii přijímána „co nejotevřeněji“ a v článku 255 Smlouvy o ES je stanoveno právo na přístup k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Toto právo je upraveno nařízením č. 1049/2001¹⁵. Dne 30. dubna 2008 předložila Komise návrh¹⁶ na změnu a nahrazení nařízení č. 1049/2001. Kapitola 4 poukazuje na účast veřejného ochránce práv na veřejné diskusi týkající se návrhu Komise.

Po několika šetřeních veřejného ochránce práv vedených z vlastní podnětu v letech 1996 a 1999 přijala předpisy pro přístup k dokumentům také řada dalších orgánů a institucí Společenství.

Podle nařízení č. 1049/2001 si mohou žadatelé vybrat, jaké opravné prostředky použijí: mohou zamítnutí žádosti buď předložit soudu podle článku 230 Smlouvy o ES, nebo podat stížnost veřejnému ochránci práv. V roce 2008 uzavřel veřejný ochránce práv šetření 12 stížností týkajících se uplatňování nařízení č. 1049/2001, z nichž šest bylo podáno na Evropskou komisi, dvě na Evropský parlament, dvě na Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), jedna na Europol a jedna na Evropskou agenturu pro léčivé přípravky (EMA).

Pět stížností se týkalo údajných průtahů. Komise se omluvila za pozdní vyřízení dvou žádostí. V případě **255/2007/PB** objasnila, že dotyčný útvar byl velmi zaneprázdněn kvůli reformě nařízení č. 1049/2001, a ujistila veřejného ochránce práv, že bude reorganizován a posílen přijetím dalších

14. Obr. 3.11 poskytuje informace o všech šetřeních *zahájených* v roce 2008 podle předmětu, zatímco tematická analýza podává přehled o nejdůležitějších zjištěných obsažených ve výběru případů *uzavřených* v roce 2008. Graf je umístěn v tomto oddíle, aby čtenáři objasnil důležitost projednávaných záležitostí, pokud jde o celkový počet případů řešených veřejným ochráncem práv.

15. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise, Úř. věst. 2001, L 145, s. 43.

16. KOM(2008) 229 v konečném znění.

zaměstnanců. V případě **2420/2007/BEH** se Komise omluvila za to, že nerozhodla o potvrzující žádosti stěžovatele. Stěžovatel přijal její vysvětlení, proč nemohla poskytnout přístup k dotyčnému dokumentu. Veřejný ochránce práv v případě **3208/2006/GG** kritizoval Komisi za to, že nevytvorila úplný rejstřík dokumentů, které vypracuje nebo obdrží, jak požaduje nařízení č. 1049/2001. Vzhledem ke skutečnosti, že tento rejstřík měl být zaveden již v roce 2002, veřejný ochránce práv Komisi vyzval, aby jednala rychle, a Evropský parlament v usnesení požadavek veřejného ochránce práv podpořil. Případ **1161/2007/TN** se týkal žádostí překládaných Evropské agentuře pro léčivé přípravky (EMA). Veřejný ochránce práv měl za to, že rozlišování a kategorizace, kterou EMA provádí, pokud jde o to, zda se žádosti týkají přístupu k dokumentům nebo přístupu k informacím, je nepřiměřené. Ačkoli veřejný ochránce práv měl za to, že došlo k mírným průtahům v odpovědích na dvě žádosti o informace, celkově nezjistil žádné nesprávné úřední postupy. V případě **111/2008/TS**, projednaném zjednodušeným postupem při šetření, se Europol omluvil za zpoždění při vyřízení žádosti a zpřístupnil požadovaný dokument.

V případě **2681/2007/PB** veřejný ochránce práv kritizoval Komisi za popření existence určitého dokumentu během předchozího šetření. Ta následně existenci dokumentu připustila poté, co stěžovatel obdržel jeho kopii z jiného zdroje. Veřejný ochránce práv poukázal na to, že předpoklad pravdivosti věcného prohlášení úřadu, že určitý požadovaný dokument neexistuje, znamená zvlášť přísnou povinnost zajistit správnost těchto prohlášení.

Veřejný ochránce práv se zabýval šesti stížnostmi týkajícími se odmítnutí přístupu. V případě **3824/2006/IP** Komise přijala návrh veřejného ochránce práv na smírné řešení, které zahrnovalo poskytnutí přístupu k požadovaným dokumentům. Komise rovněž vyřešila případ **1452/2007/PB** tím, že umožnila přístup. V případě **3398/2006/PB** Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) souhlasil s částečným zpřístupněním dotyčného dokumentu.

Tři případy se týkaly čl. 4 odst. 1 písm. (b)¹⁷ nařízení č. 1049/2001. Veřejný ochránce práv konzultoval ohledně těchto stížností evropského inspektora ochrany údajů na základě memoranda o porozumění, jež bylo podepsáno dne 30. listopadu 2006.

V případě **152/2007/GG** OLAF odmítl žádost stěžovatele o přístup k dokumentu týkajícímu se prodloužení doby dočasného přeložení státního zaměstnance členského státu k OLAF. Na základě prověření dokumentu veřejný ochránce práv považoval za možné, že by přístup veřejnosti k celému dokumentu mohl skutečně a konkrétně narušit ochranu soukromí a osobnosti dotčených osob. Jelikož stěžovatel uvedl, že nechce ve stížnosti pokračovat, veřejný ochránce měl za to, že neexistují důvody pro další šetření.

Další dva případy se týkaly stížností podaných na Evropský parlament v souvislosti s žádostmi, jež se Parlament rozhodl vyřídit v rámci nařízení č. 1049/2001. Rozhodnutí o uzavření obou případů byla vydána téhož dne.

Případ **3643/2005/WP** se týkal žádosti novináře o informace ohledně příspěvků vyplacených maltským poslancům Evropského parlamentu. Parlament žádost zamítl z důvodu ochrany osobních údajů. Evropský inspektor ochrany údajů doporučil, aby i přesto, že by poslancům Evropského parlamentu nemělo být odepřeno právo na ochranu jejich soukromí, bylo základním aspektem to, že veřejnost má právo být informována o jejich chování, a zejména o vynakládání veřejných prostředků, jež jim byly svěřeny. Veřejný ochránce práv podal návrh doporučení, aby požadované informace byly zveřejněny. Parlament přijal návrh doporučení pouze částečně a zbytek odmítl, přičemž vycházel z právního výkladu vztahu mezi nařízením č. 1049/2001 a nařízením č. 45/2001¹⁸, o němž se veřejný ochránce práv domníval, že není v souladu s rozsudkem Soudu prvního stupně v případě *Bavarian Lager*¹⁹.

17. „Orgány odepřou přístup k dokumentu, pokud by zpřístupnění vedlo k porušení ochrany: (...) (b) soukromí a osobnosti jednotlivce, zejména podle právních předpisů Společenství o ochraně osobních údajů.“

18. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst 2001, L 8, s. 1.

19. Věc T-194/04 *Bavarian Lager v. Komise*, Sb. rozh. 2007, s. II 4523.

V případě **655/2006/ID** Parlament odmítl udělit stěžovateli přístup k seznamu účastníků systému důchodového připojištění pro poslance Evropského parlamentu. Veřejný ochránce práv učinil předběžné zjištění, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, a navrhl smírné řešení, které Parlament odmítl. Jelikož Parlament odmítl v plénu konkrétní návrh svého Výboru pro rozpočtovou kontrolu týkající se zveřejnění seznamu jmen, veřejný ochránce práv případ uzavřel z toho důvodu, že Parlament tím převedl záležitost na věc politické odpovědnosti, za kterou náležitě odpovídá voličům, nikoli veřejnému ochránci práv.

Přístup veřejnosti k dokumentům

Veřejný ochránce práv se zabýval devíti šetřeními stížností o údajném neposkytnutí informací²⁰. Ve dvou případech veřejný ochránce práv zjistil, že Parlament ve skutečnosti požadované informace poskytl. Další sedm případů bylo uzavřeno, jelikož dotyčné orgány a instituce poskytly informace v důsledku šetření veřejného ochránce práv. Čtyři případy se týkaly Komise, jeden se týkal OLAF a dva se týkaly Soudního dvora. Čtyři z těchto případů byly projednány zjednodušeným postupem při šetření.

Ochrana osobních údajů

Kromě výše uvedených případů, které se týkaly použití čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1049/2001, veřejný ochránce práv vydal tři rozhodnutí o stížnostech, jež se týkaly otázek ochrany osobních údajů.

V případě **1129/2007/MF** stěžovatelka požádala Komisi o podrobnosti ohledně platu svého bývalého manžela (úředníka Komise) za účelem rozvodového řízení. Ačkoli Komise odmítla informace poskytnout s odkazem na ochranu osobních údajů, uvedla, že přijme jakoukoli žádost o informace od příslušného soudního orgánu. Veřejný ochránce práv považoval postoj Komise za přiměřený.

V souladu s výslovným ustanovením čl. 2 odst. 7 svého statutu uzavřel veřejný ochránce práv případ **2585/2006/BU**, v němž stěžovatel tvrdil, že Výbor regionů protiprávně zpracovával osobní údaje týkající se jeho soukromých financí, když žadatel podal na Výbor žalobu. Šetření však umožnilo, aby evropský inspektor ochrany údajů objasnil důležité otázky v souvislosti s právem na přístup k osobnímu spisu a opravou nepřesných nebo neúplných údajů.

→→→ V případě **754/2007/BU** stěžovatel tvrdil, že by mu OLAF měl zaslat závěrečnou zprávu o šetření, které zahájil na základě informací, jež mu poskytl. OLAF poskytl kopii závěrečné zprávy, v níž vynechal informace, které byly chráněny před zveřejněním podle nařízení č. 1049/2001, včetně osobních údajů stěžovatele. Poskytl rovněž druhou kopii, která měla být předána pouze stěžovateli a v níž nebyly jeho osobní údaje vynechány. Veřejný ochránce zpráv se domníval, že OLAF jednal správně, případ uzavřel a zařadil jej na seznam nejdůležitějších případů pro rok 2008. ←←←

■ Komise jako strážce Smlouvy

K principům, na nichž je Evropská unie založena, patří zásada právního státu. Jednou z nejvýznamnějších povinností Komise je plnění úlohy „strážce Smlouvy“²¹. V článku 226 Smlouvy o ES je

V článku 226 Smlouvy o ES je stanoven obecný postup, jímž může Komise vyšetřovat a předávat Soudnímu dvoru možné případy porušení právních předpisů Společenství členskými státy.

stanoven obecný postup, jímž může Komise vyšetřovat a předávat Soudnímu dvoru možné případy porušení právních předpisů Společenství členskými státy. Komise může zahájit šetření z vlastního podnětu, na základě stížnosti nebo pokud je požádána, aby se zabývala peticemi zaslanými Evropskému parlamentu podle

článku 194 Smlouvy o ES. Jiné postupy se použijí v případě zvláštních záležitostí, jako jsou protiprávní státní podpory.

²⁰ Přímým telefonickým kontaktem s dotyčným orgánem bylo vyřešeno mnohem více případů neposkytnutí informací (viz oddíl 2.5).

²¹ Článek 211 Smlouvy o ES stanoví, že Komise „dbá na provádění této smlouvy, jakož i aktů přijatých orgány Společenství na jejím základě“.

Veřejný ochránce práv dostává a vyřizuje stížnosti na Komisi v její úloze strážce Smlouvy. Když veřejný ochránce práv zahájí šetření takové stížnosti, stěžovatele v nutných případech vždy jasně upozorní na to, že šetření nebude zkoumat, zda došlo k porušení předpisů, neboť v působnosti evropského veřejného ochránce práv není šetřit kroky orgánů členských států. Šetření veřejného ochránce práv je nasměrováno pouze na přezkoumání jednání Komise při analýze a vyřizování stížnosti na protiprávní jednání, která jí je předložena. Veřejný ochránce práv může projednávat procesní i věcné aspekty jednání Komise. Šetření a závěry veřejného ochránce práv však plně respektují rozhodovací pravomoci Komise, které jsou uznány ve Smlouvách a judikatuře soudů Společenství, když rozhoduje, zda zahájí či nezahájí vyšetřovací řízení nebo zda u Soudního dvora podá žalobu na dotýčný členský stát.

Co se týče procesních povinností Komise vůči stěžovatelům, hlavním referenčním dokumentem pro veřejného ochránce práv je sdělení, které Komise vydala v roce 2002²². Sdělení stanoví určitý počet procesních povinností v souvislosti s registrací stížností předložených Komisi a výjimek z této povinnosti, jakož i lhůt pro vyřízení stížností a informování stěžovatelů. Toto sdělení bylo vydáno v roce 2002 jako reakce na předchozí šetření veřejného ochránce práv a kritiku, kterou vyslovil vůči Komisi ve vztahu k těmto záležitostem. Veřejný ochránce práv se domnívá, že toto sdělení představuje velmi důležitý krok vpřed, pokud jde o zvýšení důvěry občanů v Komisi jakožto strážce Smlouvy. V roce 2008 odhalil přezkum veřejného ochránce práv týkající se toho, jak Komise uplatňuje svá vlastní pravidla, určitý počet nedostatků při uplatňování sdělení. Názorný příklad tohoto je předložen a analyzován bezprostředně níže.

Jak bylo zjištěno v opatřeních přijatých v návaznosti na kritickou poznámku vydanou v rámci rozhodnutí v případě **880/2005/TN**, existují různé jazykové verze bodu 8 sdělení. Zatímco anglická a švédská verze stanoví, že orgán informuje stěžovatele, pokud nebyl schopen přijmout rozhodnutí o podstatě stížnosti do jednoho roku²³, ostatní jazykové verze dodávají, že tato povinnost existuje pouze tehdy, pokud o to stěžovatel požádá. Komise se domnívá, že správnými jazykovými verzemi jsou verze, které stanoví, že stěžovatelé musí podat zvláštní žádost. Veřejný ochránce práv má za to, že na základě druhé věty tohoto bodu to v době přijetí sdělení nebylo záměrem Komise. Stejný problém se objevil v šetření případu **3737/2006/(BM)JMA**, který se týkal španělských právních předpisů o vyšším zdanění kapitálu. Trvalo dva roky, než Komise vydala španělským orgánům odůvodněné stanovisko, a neinformovala stěžovatele po jednom roce ode dne zaregistrování stížnosti. Veřejný ochránce práv vydal kritickou poznámku a rovněž další poznámku s návrhem, aby Komise uvážila přijetí tohoto přístupu: mohla by občany informovat o normách řádné správní praxe, jež mají dodržovat její útvary ve vyšetřovacích řízeních. Tyto normy by mohly zahrnovat odhady doby potřebné k prošetření stížností po dopisu o vydání formálního oznámení, nebo informace, které mají být stěžovatelům poskytnuty po odeslání takového dopisu.

Otázka nepřiměřených informací je opakujícím se problémem zjištěným při šetřeních veřejného ochránce práv, která se týkají způsobu, jakým Komise řeší stížnosti podle článku 226 předložené občany. V případě **885/2007/JMA** veřejný ochránce práv Komisi kritizoval, jelikož neodpověděla na dopis stěžovatele poté, co mu oznámila svůj úmysl uzavřít šetření jeho stížnosti. Komise jej rovněž neinformovala, že případ byl formálně uzavřen. Stejný druh neinformování žadatele byl zjištěn v případě **2697/2006/(ID)MF**, veřejný ochránce práv však šetření uzavřel, aniž by vydal kritickou poznámku, jelikož se Komise za tuto svou chybu omluvila.

Rovněž ve vztahu k procesním povinnostem stanoveným ve sdělení veřejný ochránce práv vydal v případě **1512/2007/JMA** další poznámku, v níž potvrdil, že při vyřizování stížnosti Komisí nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu, vyzval však dotýčný orgán, aby provedl bod 4 pátý odstavce svého sdělení tím, že stěžovatelům objasní možné alternativní formy nápravy v případech údajného porušení práva Společenství ze strany členských států.

22. Sdělení Evropskému parlamentu a evropskému veřejnému ochránci práv o vztazích se stěžovatelem v případech porušení právních předpisů Společenství, Úř. věst. 2002, C 244, s. 5.

23. „Oddělení Komise zpravidla šetří stížnosti ... nejpozději do jednoho roku od zapsání stížnosti ... Dojde-li k překročení této lhůty, oddělení Komise odpovědné za daný případ informuje stěžovatele písemně.“

Další opakující se problém zjištěný v šetřeních veřejného ochránce práv v této oblasti souvisí s registrací stížností. Sdělení Komise stanoví povinnost registrovat stížnosti, které obdrží, v ústředním rejstříku (bod 3 první odstavec sdělení). Výjimky z této povinnosti jsou uvedeny v tomto odstavci: „pokud existuje pochybnost, co se týká povahy dané korespondence, generální sekretariát Komise konzultuje dotyčné (dotyčná) oddělení do 15 kalendářních dnů ode dne přijetí. Pokud oddělení neodpoví do 15 pracovních dnů, je stížnost formálně zaznamenána do ústředního rejstříku stížností“. Tato zjevná povinnost vedla k četným problémům. Veřejný ochránce práv například zjistil, že dopisy od občanů nebyly zaregistrovány jako stížnosti, ačkoli zjevně byly jako takové míněny. Tak tomu bylo v šetření **2152/2006/OV**, kde Komise přijala návrh smírného řešení, a to zaregistrovat stížnost. Avšak v případě **2914/2006/WP**, který se týkal právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže, Komise odmítla připustit, že pochybila. Ačkoli určila a dovolávala se zvláštní výjimky z povinnosti registrace, trvala na svém názoru, že nebyla povinna tak učinit. Stejně tak usuzovala, že neměla povinnost informovat stěžovatele o důvodech, proč stížnost nebyla zaregistrována. Stejný druh problému souvisejícího s nezaregistrováním stížnosti a neinformováním stěžovatele o důvodech nezaregistrování se objevil v případě **431/2008/ELB**. V tomto konkrétním případě se hmotně-právní otázka řešila jako petice Parlamentu a veřejný ochránce práv ji neprošetřoval. Příklad uzavřel s další poznámkou, připomenul však Komisi její povinnosti stanovené ve sdělení.

Veřejný ochránce práv může přezkoumat rovněž podstatu analýz a závěrů, k nimž Komise dospěla při šetření stížností týkajících se protiprávního jednání. Cílem přezkumu veřejného ochránce práv je ověřit, zda závěry, k nimž Komise dospěla, jsou přiměřené a zda jsou náležitě odůvodněné a důkladně objasněné stěžovatelům. Pokud by veřejný ochránce práv s hodnocením Komise zásadně nesouhlasil, sdělil by jí to, vyzdvihl by však to, že nejvyšší autoritou při výkladu práva Společenství je Soudní dvůr. Nesouhlas tohoto druhu je však výjimečný. Ve většině výše uvedených případů se veřejný ochránce práv domníval, že postoj Komise k podstatě případu je správný.

V případě **841/2008/BEH** stěžovatel, výrobce míchaných alkoholických nápojů, zpochybnil rozhodnutí Komise o uzavření případu, který se týkal údajného porušení zásady volného pohybu zboží. Veřejný ochránce práv se domníval, že postoj Komise je přiměřený s náležitým přihlédnutím ke skutečnosti, že členské státy mají prostor pro rozhodování, co se týká výjimek stanovených v článku 30 Smlouvy o ES. Příklad **1551/2007/JMA** se rovněž týkal tohoto ustanovení Smlouvy, konkrétněji šetření Komise v souvislosti s rozhodnutím francouzských orgánů zakázat dovoz vajec ze Španělska po výskytu salmonely. Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že Komise dodržela všechny procesní požadavky stanovené ve výše zmíněném sdělení, a považoval postoj Komise, že je na členských státech, aby rozhodly o náležité úrovni ochrany veřejného zdraví s přihlédnutím k možným nepříznivým účinkům výrobku a dostupným vědeckým údajům, za přiměřený.

Příklad **885/2007/JMA** se týkal projektu na Kanárských ostrovech, který mohl mít nepříznivý environmentální dopad na dvě oblasti označené jako „lokality významné pro Společenství“. Stěžovatel tvrdil, že Komise nevzala v úvahu informace týkající se alternativních lokalit. Veřejný ochránce práv zjistil, že Komise analyzovala podrobně obavy stěžovatele a objasnila důvody, které ji vedly k závěru, že s výhradou určitých podmínek může dotyčný projekt pokračovat. Kritizoval však Komisi za to, že neodpověděla na poslední dopis stěžovatele, nezabývala se konkrétními argumenty uvedenými v tomto dopise a neinformovala stěžovatele o formálním uzavření jeho stížnosti.

Příklad **789/2005/(GK)ID** se týkal údajného porušení směrnice o studiích pro posouzení důsledků pro životní prostředí ze strany řeckých orgánů ve vztahu k výstavbě tramvajové trati v Aténách. Veřejný ochránce práv navrhl, aby Komise uvážila nové přezkoumání argumentů stěžovatele ohledně přiměřenosti a správnosti posouzení důsledků pro životní prostředí. Navrhl rovněž, aby znovu uvážila, zda byla příslušným veřejným konzultacím věnována náležitá publicita. Komise odmítla doporučení veřejného ochránce práv a ten případ uzavřel se dvěma kritickými připomínkami.

V případě **2152/2006/OV** si nizozemský důchodce s bydlištěm ve Francii Komisi stěžoval, že Nizozemsko porušuje pravidla Společenství týkající se dávek sociálního zabezpečení. Jak již bylo uvedeno v tomto oddíle, Komise nezaregistrovala stížnost a neodpověděla na podstatné body v ní obsažené. Učinila tak až po zásahu veřejného ochránce práv. Trvala však na svém názoru ohledně podstaty případu. Při uzavření tohoto případu veřejný ochránce práv uvedl, že se spoléhá na to,

že při zkoumání případu Komise náležitě přihlédne k nejnovějším argumentům, které stěžovatel předložil, a poukázal na to, že by stěžovatel mohl podat novou stížnost, pokud by nebyl spokojen s konečným rozhodnutím Komise v daném případě.

V případě **3249/2006/(PB)WP** si u veřejného ochránce práv stěžoval jeden německý občan poté, co Komise odmítla přijmout opatření vůči Německu za to, že porušilo jeho svobodu usazování. Důvodem byl spor týkající se daňového výměru. Veřejný ochránce práv připomenul, že hlavním účelem řízení o neplnění povinností je zajistit, aby členské státy v budoucnu dodržovaly právo Společenství, a že tato řízení nemají zajistit nápravu v případě stížností týkajících se minulých událostí. Domníval se, že další šetření není odůvodněné.

Případ **1962/2005/IP** se týkal projektu silničního obchvatu, který se skládal ze tří jednotlivých úseků. Stěžovatel tvrdil, že před zahájením výstavby nebyla dodržena pravidla týkající se ochrany životního prostředí obsažená v právu Společenství. Komise vyšetřovací řízení uzavřela s tím, že nedošlo k porušení práva Společenství. Veřejný ochránce práv nepovažoval vysvětlení Komise, proč se rozhodla případ uzavřít, za dostatečné a logické. Vydal kritickou připomínku.

■ Zadávání zakázek a udělování grantů

Veřejný ochránce práv se zabývá stížnostmi na zadávání zakázek (nebo na nezadání zakázky), jakož i na udělování grantů (nebo na neudělení grantu). Domnívá se však, že orgány a zejména

Veřejný ochránce práv se zabývá stížnostmi na zadávání zakázek (nebo na nezadání zakázky), jakož i na udělování grantů (nebo na neudělení grantu).

hodnotící výbory a orgány zadávající zakázky mají ve výběrových řízeních širokou rozhodovací pravomoc, pokud jde o faktory, které berou v úvahu při rozhodování, zda na základě výzvy k účasti ve výběrovém řízení zadají zakázku. Domnívá se, že by jeho přezkum

takovýchto případů měl být omezen na ověření, zda jsou dodržena pravidla, jimiž se řízení řídí, zda jsou skutečnosti správné, a zda se nevyskytla zjevná chyba posouzení nebo nedošlo k zneužití pravomocí. Může však přezkoumat, zda orgány splnily své povinnosti uvést důvody a zda jsou tyto logické a přiměřené.

V řadě případů, kdy stěžovatelé uváděli porušení pravidel pro výběrová řízení a zpochybnili rozhodnutí přijatá orgány zadávající zakázky, veřejný ochránce práv šetření uzavřel se zjištěním, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu²⁴. V jednom případě však vydal další poznámku s cílem zvýšit kvalitu budoucích řízení²⁵ a v dalším případě vydal kritickou poznámku, jelikož dotýčný orgán nevedl mechanismus pro podání odvolání proti přijatým rozhodnutím²⁶.

Případ **546/2007/JMA** se týkal vyloučení jedné společnosti z několika výběrových řízení za účelem realizace určitého projektu. Stěžovatel již pro tento konkrétní projekt provedl studii proveditelnosti a dotýčný orgán měl za to, že došlo k možnému střetu zájmů. Veřejný ochránce práv se domníval, že důvody, které tento orgán uvedl, byly přiměřené, a nezjistil nesprávný úřední postup.

V případě **3113/2007/ELB** byl uchazeč vyloučen, jelikož se mělo za to, že nemá odpovídající hospodářskou a finanční kapacitu pro provedení zakázky. Veřejný ochránce práv připomenul, že je na orgánu, který organizuje výběrové řízení, aby posoudil, zda uchazeči splňují příslušné podmínky, a že nesmí vlastním posouzením nahradit hodnocení tohoto orgánu. Domníval se, že dotýčný orgán v tomto případě poskytl přiměřené vysvětlení svého postoje.

V případě **3346/2005/MHZ** týkajícím se výběrového řízení na dodání počítačového systému stěžovatel tvrdil, že Komise nevedla náležitě důvody pro odmítnutí jeho nabídky, nesprávně použila kritéria pro zadání a zrušila výběrové řízení z neplatných důvodů. Veřejný ochránce práv potvrdil nesprávné provedení výběrového řízení. Kritizoval Komisi za to, že odmítla jeho návrh na smírné řešení, a zdůraznil, že jeho schopnost dospět k výsledku přijatelnému pro obě strany závisí na ochotě orgánu zaujmout přístup, který je vstřícný vůči občanům.

24. Případy 118/2006/PB, 1667/2007/(BM)JMA, 494/2006/TN, 3006/2004/BB a 3114/2004/IP.

25. Případ 3148/2007/BEH.

26. Případ 2989/2006/OV.

Případ **2283/2004/GG** se týkal německé nevládní organizace, která podporuje uprchlíky a oběti války. Ta Komisi požádala o spolufinancování několika projektů. Veřejný ochránce práv mimo jiné zjistil, že Komise nevyřídila žádosti stěžovatele korektně a objektivně a že stěžovatele nepodloženě obvinila z podvodu. Komise se omluvila za skutečnost, že uvedla důvody svého rozhodnutí až téměř po třech letech od vydání rozhodnutí, a vyjádřila lítost nad svou přehnanou reakcí, pokud jde o obvinění z podvodu. Uvedla rovněž, že značně zlepšila svůj systém kontrol způsobilosti, a rovněž se omluvila za některá svá opatření. Nezabývala se však náležitě nejzávažnějšími případy nesprávného úředního postupu, které veřejný ochránce práv zjistil. Veřejný ochránce práv Komisi kritizoval a zdůraznil, že její reakce pravděpodobně nevyvolá důvěru občanů ani dotčených zainteresovaných subjektů.

■ Plnění smluv

Veřejný ochránce práv se domnívá, že se o nesprávný úřední postup jedná, pokud veřejný orgán nejedná v souladu s pravidlem nebo zásadou, které jsou pro něj závazné. K nesprávnému úřednímu

Veřejný ochránce práv se domnívá, že se o nesprávný úřední postup jedná, pokud veřejný orgán nejedná v souladu s pravidlem nebo zásadou, které jsou pro něj závazné. K nesprávnému úřednímu postupu proto může dojít rovněž v případě, kdy se jedná o plnění povinností vyplývajících ze smluv uzavřených orgány nebo institucemi Společenství.

postupu proto může dojít rovněž v případě, kdy se jedná o plnění povinností vyplývajících ze smluv uzavřených orgány nebo institucemi Společenství.

Rozsah přezkumu, který veřejný ochránce práv může v takovýchto případech provést, je však nutně omezený. Veřejný ochránce práv je názoru, že by neměl usilovat o to, určit, zda došlo k porušení smlouvy některou ze stran, jedná-li se o spornou záležitost. Touto otázkou se může účinně zabývat pouze příslušný soud, který může vyslechnout tvrzení stran týkající se příslušného vnit-

rostátního práva a posoudit protichůdné důkazy o případné sporné faktické otázce.

V případech týkajících se smluvních sporů považuje veřejný ochránce práv za odůvodněné, omezit své šetření na přezkoumání, zda mu dotýčný orgán nebo instituce Společenství poskytly soudržný a přiměřený přehled právního základu pro své jednání a proč se domnívají, že jejich názor na smluvní postoj je odůvodněný. Je-li tomu tak, veřejný ochránce práv vyvodí závěr, že jeho šetření neodhalilo nesprávný úřední postup. Tímto závěrem není dotčeno právo stran, aby nechaly svůj smluvní spor přezkoumat a rozhodnout příslušným soudem. Pokud tak strany učiní, veřejný ochránce práv okamžitě ukončí šetření bez dalšího posouzení na základě ustanovení čl. 2 odst. 7 svého statutu²⁷.

Na základě výše uvedeného přezkoumání uzavřel veřejný ochránce práv několik šetření se zjištěním, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu, nebo měl za to, že další šetření není opodstatněné. Dotyčné případy zahrnovaly spory ohledně pracovních dnů uznaných a přijatých jako základ pro platbu²⁸, spory o způsobilých nákladech a/nebo částkách, jež mají být vráceny nebo zaplacený po auditech²⁹, odmítnutí uhradit úroky z prodlení³⁰ nebo nadměrné prodlevy v platbách předběžného financování u určitého grantu³¹.

S ohledem na pozdní platby byla různá šetření uzavřena jako vyřešená, jelikož dotýčný orgán (Komise) stěžovatelům zaplatil a uspokojil jejich pohledávky poté, co veřejný ochránce práv zahájil svá šetření³². Je nutno uvést, že v roce 2008 veřejný ochránce práv uzavřel šetření z vlastního podnětu (**OI/5/2007/GG**) týkající se pozdních plateb Komise, které dospělo k závěru, že je nutný další pokrok v této oblasti.

27. Případ 2392/2005/OV.

28. Případ 1331/2007/JMA.

29. Případy 3394/2005/(TN)DK, 3736/2006/JF, 1367/2007/ELB, 2689/2005/BB a 1785/2005/OV.

30. Případ 1644/2007/FOR.

31. Případy 3794/2006/FOR a 1564/2006/VIK.

32. Případy 338/2008/BEH, 1945/2007/WP, 2272/2008/JMA a 2273/2007/MF.

Další typ problému, jímž se veřejný ochránce práv zabývá v případech týkajících se smluv, souvisí s konkrétními smlouvami, které Komise uzavře za účelem provedení akcí nebo programů financovaných EU.

V roce 2008 orgány, a zejména Komise, vyvinuly skutečné úsilí o to, přijmout smírná řešení navrhovaná veřejným ochráncem práv ve smluvních sporech.

Komise naváže smluvní vztah s určitým podnikem nebo sdružením, které poté dotyčný projekt realizuje pomocí subdodavatelů, odborníků nebo vlastních zaměstnanců. Některé z těchto smluv a příslušných rámcových programů udělují Komisi

určitá práva ve vztahu k odborníkům nebo zaměstnancům zhotovitele. Toto zvláštní smluvní prostředí může vést ke sporům mezi dodavatelem Komise a jejich zaměstnanci nebo odborníky, s ohledem na něž se veřejný ochránce práv domnívá, že Komise má určitý stupeň odpovědnosti³³. Případ **193/2007/JMA** se týkal propuštění vedoucího projektu poté, co Komise vyjádřila nespokojenost s jeho prací. Ačkoli veřejný ochránce práv nezjistil nesprávný úřední postup, upozornil na skutečnost, že postoj orgánu musí být vyjádřen písemně, aby dotyčná osoba mohla předložit své názory zaměstnavateli, kterým je dodavatel Komise. Veřejný ochránce práv učinil stejnou poznámku v případě **1084/2006/MHZ**, který se týkal vztahů mezi dodavatelem a jeho subdodavatelem.

Veřejný ochránce práv chce zdůraznit, že v roce 2008 orgány, a zejména Komise, vyvinuly skutečné úsilí o to, přijmout smírná řešení navrhovaná veřejným ochráncem práv ve smluvních sporech.

→→→ V případě **3490/2005/(ID)PB**, který patří k nejdůležitějším případům v tomto roce, veřejný ochránce práv považoval reakci Komise za příkladnou. Byla důkladná a konstruktivní během celého řízení, a to i s ohledem na uznání dodatečných příslušných plateb zjištěných jejími vlastními útvary a stěžovatelem. Urovnání znamenalo, že zůstatek účtu projektu byl uzavřen s platbami pro stěžovatele ve výši 48 486,79 EUR a 101 938,40 USD. Případ **3784/2006/FOR**, další důležitý případ v roce 2008, se týkal rakouského ústavu, který tvrdil, že Komise neuhradila dlužnou částku ve výši 97 000 EUR za smlouvu týkající se výzkumu a vývoje v oblasti chemického inženýrství. Jako důvod pro odmítnutí platby Komise uvedla, že neobdržela včas konečné prohlášení o výdajích. Veřejný ochránce práv hodnotil její reakci jako nepřiměřenou a požádal ji, aby svůj postoj znovu uvážila. Komise souhlasila s uhrazením částky ve výši 54 000 EUR. Ústav návrh přijal a poděkoval veřejnému ochránci práv za jeho zásah. ←←←

Komise vyřešila rovněž případ **2273/2007/MF** tím, že souhlasila se zaplacením odškodnění stěžovateli, jehož smlouva byla ukončena poté, co byla zjištěna nesrovnalost ve výběrovém řízení. Jelikož důvod pro ukončení smlouvy nebylo možno přičíst stěžovateli, Komise uznala, že podnik má nárok na odškodnění. Stěžovatel posléze veřejného ochránce práv informoval, že bylo vyhlášeno nové výběrové řízení a že tento podnik byl uveden na seznamu vybraných uchazečů.

■ Správa a služební řád

Každý rok veřejný ochránce práv obdrží určitý počet stížností týkajících se správních činností orgánů (31 šetření, tj. 10 % z celkového počtu šetření zahájených v roce 2008). Tyto činnosti souvisí

Každý rok veřejný ochránce práv obdrží určitý počet stížností týkajících se správních činností orgánů.

s uplatňováním služebního řádu pro úředníky a jiných příslušných textů. Povaha těchto případů se značně liší a týkají se většinou všech orgánů a institucí.

V roce 2008 veřejný ochránce práv uzavřel čtyři případy týkající se úředníků nebo jejich příbuzných, kteří si stěžovali na to, co považovali za nespravedlivé inkasní příkazy na částky, které byly orgány vyplaceny protiprávně. Přístup veřejného ochránce práv v těchto záležitostech vychází z judikatury soudů Společenství³⁴ a z uvážení korektnosti a přiměřenosti těchto inkasních příkazů. V tomto ohledu zjevně hraje úlohu skutečnost, že neoprávněné platby jsou vyplaceny úředníkům nebo třetím osobám, které jsou méně informovány o pravidlech a předpisech Společenství. Veřejný ochránce práv oceňuje a vyzdvihuje skutečnost, že dotyčné orgány obecně vyvinuly úsilí, aby reagovaly pozitivně na návrhy smírného řešení nebo návrhy doporučení. V případě **902/2007/(MHZ)RT**

33. Kromě případů popsaných výše je možno příklady této záležitosti nalézt v případech 579/2007/(TN)TS, 2306/2007/(OV)BEH, 3375/2006/JF a 3090/2005/(GK)MHZ.

34. Věc T-205/01 *Ronsse v. Komise*, Sb. rozh. 2002, s. II 1065.

Parlament přijal návrh doporučení, aby částečně snížil inkasní příkaz. V dalším případě, **3464/2004/(TN)TS**, veřejný ochránce práv nezjistil nesprávný úřední postup při vydání inkasního příkazu Parlamentem pro úředníka, který odešel do důchodu, kritizoval však orgán za způsob, jakým to provedl, tj. aniž by stěžovatele informoval o svém rozhodnutí a jeho důvodech. Poté, co veřejný ochránce práv rozhodl o provedení dalších šetření v případě **3778/2005/ELB**, který se týkal prodlevy při vydání inkasního příkazu v délce osmi let, Komise příkaz zrušila a uznala rovněž, že by náklady na zpětné získání peněžních prostředků byly pravděpodobně vyšší než samotný dluh. V jiném případě, **2879/2008/BU**, Komise poté, co veřejný ochránce práv zahájil zjednodušené řízení, souhlasila se zrušením inkasního příkazu s částkou nižší než 200 EUR v souvislosti s dlužnými úroky.

V roce 2008 veřejný ochránce práv uzavřel devět případů týkajících se oblasti vnějších vztahů (RELEX) činností Komise. Tři z těchto případů souvisely s různými problémy týkajícími se programu „Junior Experts“ pro delegace Komise. Povaha problémů zahrnovala výběr³⁵, nábor a pracovní podmínky³⁶ a úpravy příplatků na životní náklady³⁷. Veřejný ochránce práv uzavřel rovněž několik případů týkajících se rozhodnutí o zařazení místních zaměstnanců³⁸, propuštění konzultantů pracujících pro projekt financovaný EU³⁹, odmítnutí zvláštních ujednání týkajících se účasti místních zaměstnanců ve výběrových řízeních pořádaných EPSO⁴⁰ a přijímání manažerů informačních technologií v delegacích Komise⁴¹. Výsledek těchto šetření se značně liší, avšak poměrně vysoký počet stížností, které veřejný ochránce práv obdržel, naznačuje, že v této vysoce decentralizované oblasti činnosti Komise existuje prostor pro zlepšení v oblasti personálního řízení.

Veřejný ochránce práv s potěšením potvrzuje, že u stížností zaměstnanců vedl značný počet případů k pozitivním výsledkům kvůli aktivnímu postoji daného orgánu. V případě **1918/2007/ELB**, který

Veřejný ochránce práv s potěšením potvrzuje, že u stížností zaměstnanců vedl značný počet případů k pozitivním výsledkům kvůli aktivnímu postoji daného orgánu.

souvisel se stížností ohledně průtahů při výkonu řady rozsudků týkajících se profesního postupu stěžovatele, Komise záležitost vyřešila ke spokojenosti stěžovatele. Smírné řešení navrhované veřejným ochráncem práv bylo přijato v případě **693/2006/(BM)FOR**,

kteřý se týkal sporu ohledně výše příspěvků na znovuusídlení vyplacených pracovníkovi zaměstnanému v oblasti humanitární potravinové pomoci a pomoci v oblasti spolupráce pro třetí země. Veřejný ochránce práv mohl jako vyřešený samotným orgánem uzavřít rovněž případ **2331/2007/RT**, který zahrnoval úhradu nákladů na pohřeb. Kladný výsledek byl zaznamenán rovněž v případě **2465/2004/(TN)DK**, i když ho bylo dosaženo až poté, co Komise původně odmítla návrh smírného řešení, a to umožnit úředníkovi, který zpochybnil své zařazení, přístup k formuláři použitému výběrem pro zařazování při rozhodování o této záležitosti. V případě **3579/2006/TS** týkajícím se neuhrazení nákladů na lékařskou prohlídku provedenou v rámci nástupu do zaměstnání Komise souhlasila se zaplacením v průběhu šetření veřejného ochránce práv. Veřejný ochránce práv vydal další poznámku ohledně celkového vyřízení žádosti stěžovatele ze strany Komise.

V případě **2782/2006/(MHZ)RT**, v němž Komise sice vyplatila dávky v rámci pojištění odpovědnosti, na něž měl stěžovatel nárok, veřejný ochránce práv však případ uzavřel s dvěma kritickými poznámkami kvůli průtahům, k nimž došlo, a kvůli jednání, které veřejný ochránce práv považoval za nezdvořilé vůči stěžovateli. Další dvě šetření byla uzavřena s tím, že nebyl zjištěn nesprávný úřední postup Komise. Tato šetření se týkala převedení nároků dočasného zaměstnance na důchod ze systému Společenství do vnitrostátního systému (**743/2007/(BM)MF**) a změny názvu pracovního místa zaměstnance (**2393/2007/RT**). Veřejný ochránce práv vydal další poznámky s cílem zajistit zlepšení v budoucnu. Méně pozitivního závěru bylo dosaženo v případě **1584/2006/OV**, kdy se uchazeč, který uspěl ve výběrovém řízení a byl zařazen na seznam úspěšných uchazečů, zúčastnil řady pohovorů pro dané pracovní místo, nebyl však nikdy přijat. Stěžovatel předložil jedenáct

35. Případ 3738/2006/(SAB)TS.

36. Případ 1054/2007/MHZ.

37. Případ 554/2006/(BM)FOR.

38. Případy 1104/2005/ELB a 2851/2005/PB.

39. Případ 1411/2006/JMA.

40. Případ 2507/2007/VIK.

41. Případ 887/2007/(BM)JMA.

tvrzení ohledně věcných a procesních chyb. Veřejný ochránce práv šetření uzavřel s dvěma kritickými poznámkami týkajícími se procesních chyb Komise při vyřizování žádostí stěžovatele.

Veřejný ochránce práv uzavřel rovněž čtyři případy týkající se zaměstnanců Parlamentu. Ve třech z nich neshledal nesprávný úřední postup. Tyto případy se týkaly (i) nábory a zařazení uchazečů po vyhlášeném konkurzu, který byl zahájen před vstupem nového služebního řádu v platnost⁴²; (ii) nábory externího tlumočnicka⁴³ a (iii) nepovýšení úřednice poté, co dosáhla určitého počtu bodů za zásluhy⁴⁴. V jiném případě (3051/2005/(PB)WP), který se rovněž týkal neexistence srovnávacího posouzení zásluh stěžovatele, veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, a poté, co Parlament neprovedl náležitě jeho návrh doporučení, byl případ uzavřen s kritickou poznámkou.

V roce 2008 bylo vydáno jedno rozhodnutí s ohledem na případy týkající se zaměstnanců Rady.

→→→ V případě 1162/2007/FOR, který patří mezi nejdůležitější případy v tomto roce, Rada souhlasila s platbou *ex gratia* ve výši 1 000 EUR za obtíže a stres způsobené stěžovateli. Rada nejprve nabídla stěžovateli jednoletou smlouvu a poté změnila podmínky, když zjistila, že stěžovatel během doby zaměstnání dosáhne věku 65 let. Veřejný ochránce práv však nezjistil nesprávný úřední postup, co se týká tvrzení stěžovatele o diskriminaci na základě věku (na druhou stranu viz v dalším oddíle případ 185/2005/ELB, který se týká diskriminace na základě věku v Komisi). ←←←

Případ 1473/2006(SAB)TS proti Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru (EHSV) se týkal maďarské překladatelky, která požádala o přístup ke zprávě komise tohoto orgánu pro obtěžování ohledně jejího případu a rovněž k informacím o opatřeních přijatých EHSV v této záležitosti. Stěžovala si rovněž na administrativní nesrovnalosti a předložila tvrzení ohledně vážných problémů týkajících se diskriminace v souvislosti s antisemitismem. Poté, co veřejný ochránce práv zahájil šetření, EHSV poskytl stěžovateli zprávu a informoval ji o následných opatřeních. Veřejný ochránce práv Výbor kritizoval za průtahy.

Veřejný ochránce práv uzavřel rovněž určitý počet šetření týkajících se případů souvisejících se zaměstnanci agentur. V případě 524/2005/BB Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) vyplatila finanční náhradu poté, co veřejný ochránce práv zjistil, že neposkytla stěžovateli přesné, jasné a přiměřené informace o její smluvní situaci vyplývající z nového služebního řádu. V případě 2209/2007/VIK týkajícím se náhrady cestovních výloh uchazeči byl problém Agenturou pro základní práva vyřešen v průběhu šetření veřejného ochránce práv. Obdobně v případě 2467/2007/MF, který se týkal tvrzení o obtěžování a zneužití pravomocí, Evropská agentura pro železnice (ERA) účinně vyřešila danou záležitost. Případ 1180/2006/ID proti Evropskému středisku pro rozvoj odborného vzdělávání (CEDEFOP) se týkal ukončení smlouvy a nového přidělení zaměstnance. Veřejný ochránce práv zjistil, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, jelikož agentura své rozhodnutí neodůvodnila. Případ uzavřel s kritickou poznámkou.

■ Konkurzy a výběrová řízení

Od zřízení Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO) je většina šetření veřejného ochránce práv týkajících se vyhlášených konkurzů a ostatních výběrových řízení nasměrována na tuto poměrně

Od zřízení Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO) je většina šetření veřejného ochránce práv týkajících se vyhlášených konkurzů a ostatních výběrových řízení nasměrována na tuto poměrně novou instituci Společenství.

novou instituci Společenství. Vzhledem k jednoznačnému potenciálu EPSO sloužit jako přední a upřednostňované místo kontaktu se značným počtem občanů EU, je zvláště důležité, aby toto vyvinulo kulturu služeb vůči občanům a aby ve výběrových řízeních a obecných činnostech postupovalo transparentně.

Ačkoliv si je veřejný ochránce práv prostřednictvím svých šetření vědom nevyhnutelného napětí plynoucího z nutnosti zajistit, aby výběrové komise nebyly vystaveny zbytečným zásahům nebo tlakům, a stejně tak důležité potřeby zajistit transparentnost a odpovědnost při jejich činnosti, je

42. Případ 3770/2006/JF.

43. Případ 2485/2006/MF.

44. Případ 1586/2007/(MHZ)RT.

i nadále přesvědčen, že tyto záležitosti lze sladit, a je povzbuzen nedávnou judikaturou soudů Společenství v této záležitosti⁴⁵. Mnoho z níže uvedených příkladů dokládá velmi pozitivní postoj, který EPSO prokázal ohledně nutnosti sladit tyto otázky.

V roce 2005 zahájil veřejný ochránce práv šetření z vlastního podnětu (**OI/5/2005/PB**) týkající se možnosti, aby EPSO udělil přístup ke kritériím hodnocení a přidělování známek používaným při zkouškách, které organizuje. V roce 2008 podal návrh doporučení, v němž EPSO vyzval, aby uchazečům na jejich žádost sdělil hodnotící kritéria použitá výběrovými komisemi při písemných a ústních zkouškách a případně rovněž podrobný přehled známek, které jim byly za jejich výkon uděleny. Pozitivní reakce EPSO představuje významný krok vpřed, pokud jde o transparentnost výběrových řízení, a měla by pomoci vybudovat důvěru občanů v práci EPSO. Co se týká konkrétních stížností, EPSO reagoval pozitivně na návrh doporučení veřejného ochránce práv v případě **1000/2006/TN** a souhlasil, aby byl uchazeče sdělen částečný přehled jejích známek v ústní zkoušce. V případě **50/2007/DK** veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu, když EPSO odmítl poskytnout uchazeči přehled jeho známek po ústní zkoušce, jelikož komise nevypracovala dokument nebo příslušné informace týkající se hodnocení uchazečů. Veřejný ochránce práv však EPSO připomenul svůj návrh doporučení ve výše uvedeném šetření z vlastního podnětu a učinil totéž v řadě dalších případů⁴⁶, které byly uzavřeny v roce 2008. V několika dalších případech veřejný ochránce práv vyvodil závěr, že informace, které EPSO poskytl v hodnotících listech předaných uchazečům, byly dostatečně srozumitelné, aby je informovaly o tom, proč v určitých zkouškách neuspěli⁴⁷. Veřejný ochránce práv tyto případy uzavřel s tím, že nebyl zjištěn nesprávný úřední postup.

Další otázka související s prací EPSO vedla veřejného ochránce práv k zahájení šetření z vlastního podnětu (**OI/4/2007/(ID)MHZ**). Toto šetření se týkalo přístupu neúspěšných uchazečů v počítačových testech k otázkám a odpovědím, které uvedli. EPSO odmítá tyto informace zpřístupnit mimo jiné z toho důvodu, že by zveřejnění otázek znamenalo, že je již nemůže použít v budoucích výběrových řízeních. Poté, co ochránce veřejných práv obdržel značný počet jednotlivých stížností na tento postup a dospěl k závěru, že se jedná o případ nesprávného úředního postupu⁴⁸, zahájil šetření. Od té doby mu bylo předloženo mnoho dalších stížností v této záležitosti. Tyto stěžovatele znovu ujistil, že budou informováni o výsledku šetření z vlastního podnětu a že mohou pokrok sledovat na jeho internetových stránkách⁴⁹.

Další typ případu předloženého ochránci veřejných práv v souvislosti s výběrovými postupy EPSO se týká závažných problémů, které se objevily v souvislosti se zkouškami, jež jsou považovány za nevýhodné pro uchazeče. Názornými příklady těchto případů je zjištění nesprávných otázek v testech, které bylo nutno zrušit a které údajně vedly k tomu, že uchazeči ztratili čas⁵⁰, hluk a rušení některých uchazečů v konkrétní zkušebně⁵¹, nerovné podmínky pro levoruké osoby skládající počítačové testy⁵² a chybná funkce kontroly pravopisu v počítači používaném pro uchazeče se zdravotním postižením⁵³. V některých případech se EPSO za chybu omluvil nebo nabídl nápravu problému, bylo-li to možné.

Další oblast vedoucí k značnému počtu stížností se týkala rozhodnutí vydaných výběrovými komisemi ohledně toho, které konkrétní diplomy umožňují přístup k určitým výběrovým řízením. Vysoký počet stížností v této oblasti naznačuje, že by EPSO mohl vypracovávat jednoznačnější oznámení o výběrovém řízení s upřesněním druhu diplomů, které umožňují přístup k požadovaným profilům. Mohl by rovněž lépe objasnit, jak mohou uchazeči prokázat své odborné zkušenosti, aby se vyhnul stížnostem a žádostem, aby komise přezkoumaly svá rozhodnutí v této oblasti⁵⁴.

45. Věc F-74/07 *Meierhofer v. Komise*, rozsudek ze dne 14. října 2008, dosud nezveřejněno.

46. Případy 801/2007/ELB, 1312/2007/IP a OI/8/2006/BU.

47. Případy 2589/2006/BU a 2900/2006/BU.

48. Případ 370/2007/MHZ.

49. Případy 3492/2006/(WP) BEH, 1312/2007/IP, 7/2007/PB a 801/2007/ELB.

50. Případy 7/2007/PB a 1850/2006/IP.

51. Případ 2214/2006/IP.

52. Případ 1848/2007/(WP) BEH.

53. Případ 2596/2007/RT.

54. Případy 2189/2007/RT, 1500/2007/VIK, 1641/2007/VIK a 3224/2006/(SAB) TS.

Za zmínku stojí jedna konkrétní stížnost. V případě **2826/2004/PB** veřejný ochránce práv vyvodil závěr, že výběrová komise z výběrového řízení pro anglicky hovořící sekretářky nesprávně vyloučila uchazečku, jelikož její diplom neumožňoval přístup k vysokoškolskému studiu. Po dlouhém šetření se EPSO nadále zdráhal přiznat chybu, navzdory skutečnosti, že příslušné vnitrostátní orgány mezitím písemně potvrdily, že rozhodnutí komise bylo z věcného hlediska nesprávné, a i poté, co Soud prvního stupně zrušil obdobná chybná rozhodnutí stejné výběrové komise. První reakcí EPSO bylo, že vykoná pouze soudní rozhodnutí v případech, kdy se uchazeči rozhodli obrátit se na soud. Veřejný ochránce práv trval na tom, že stejný druh nápravy je nutno zjednat i v případě stěžovatelky, a EPSO s tím nakonec souhlasil.

Za zmínku stojí další dva případy týkající se EPSO. Jeden se týká údajné diskriminace v souvislosti s používáním určitých jazyků ve výběrových řízeních (případ **3147/2006/IP**), zatímco druhý se týká údajně nedostatečné nestrannosti jednoho člena výběrové komise, který byl dříve školicí v přípravném kurzu pro zkoušky organizované EPSO, jehož se stěžovatel zúčastnil (případ **688/2008/RT**).

I když je většina stížností týkajících se náboru podána na EPSO, veřejný ochránce práv příležitostně obdrží stížnosti na jiné orgány nebo instituce, zejména nově založené agentury, které dosud konsolidují své postupy přijímání zaměstnanců. Veřejný ochránce práv chce vyzdvihnout obecně kladný přístup těchto agentur k šetřením a doporučením. Například případ **1678/2005/(ID)MF** se týkal řady výběrových řízení uspořádaných Evropskou agenturou pro léčivé přípravky (EMEA). Po důkladné analýze předložených důkazů veřejný ochránce práv potvrdil, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, a vyzval EMEA, aby se omluvila a zaplatila stěžovateli částku ve výši 1 000 EUR jako odškodnění za utrpěnou újmu. EMEA souhlasila a veřejnému ochránci práv sdělila, že vezme jeho připomínky a závěry v úvahu při budoucích výběrových řízeních. V případě **1332/2007/(BM)MF** proti Evropskému středisku pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) veřejný ochránce práv uvítal rozhodnutí ECDC přijmout vlastní kodex řádné správní praxe a jeho závazek dodržovat zásady řádné správy. Co se týká podstaty tohoto případu, veřejný ochránce práv usuzoval, že ECDC poskytlo přiměřené vysvětlení, které bylo dostatečné a logické, pokud jde o jeho rozhodnutí odmítnout žádost stěžovatele.

→→→ Jeden stěžovatel se na veřejného ochránce práv obrátil v souvislosti s výběrovým řízením, které uspořádala Evropská agentura pro bezpečnost letectví (EASA). EASA reagovala na šetření veřejného ochránce práv velmi pozitivně. V případě **893/2006/BU**, který představuje další nejvýznamnější případ v roce 2008, agentura nejenže uznala chybu a omluvila se za ni, nýbrž rovněž v průběhu šetření souhlasila s tím, že stěžovateli poskytne požadované informace, a zavázala se tak činit i v budoucích řízeních. ←←←

Dva souběžné případy, jeden proti Parlamentu (**186/2005/ELB**) a druhý proti Komisi (**185/2005/ELB**), vedly k odlišným výsledkům. Zatímco Parlament přijal návrh doporučení veřejného ochránce práv, Komise toto odmítla. Tyto případy se týkaly diskriminace na základě věku, konkrétně rozhodnutí ukončit najímání pomocných konferenčních tlumočnicků, tj. externích tlumočnicků najímaných pro určité konference a zasedání, kteří jsou starší 65 let. Stěžovatel pracoval pro tyto orgány jako pomocný konferenční tlumočnick více než 35 let, přestal však dostávat zakázky, jakmile dosáhl věku 65 let. Veřejný ochránce práv zastával názor, že Komise neodůvodnila přiměřeně, proč zachází s pomocnými konferenčními tlumočnickými staršími 65 let odlišně. Jelikož případ nadnesl důležitou otázku zásady, předložil veřejný ochránce práv Parlamentu zvláštní zprávu. Jednalo se o jedinou zvláštní zprávu, kterou veřejný ochránce práv v roce 2008 vydal.

■ Institucionální, politické a jiné záležitosti

Zbývající nadpis zahrnuje celou škálu stížností na orgány v souvislosti s jejich politickou činností či celkovým fungováním.

V případě **284/2006/PB** si dánský stěžovatel stěžoval na provedení právních předpisů Společenství týkajících se zavedení digitálních tachografů do vozidel. Konkrétně tvrdil, že Komise nemá zákonnou pravomoc zavést moratorium na povinnou instalaci zmíněných tachografů do všech vozidel. Veřejný ochránce práv zjistil, že tvrzení bylo opodstatněné, a vydal kritickou poznámku.

Případ **2487/2006/DK** se týkal stěžovatele, který se domníval, že mu byl nesprávně odepřen přístup do budov Komise. Veřejný ochránce práv zjistil, že stěžovateli nebyl přístup odepřen, nýbrž podmíněn určitými podmínkami. Dospěl k závěru, že rozhodnutí Komise odráží přiměřený výkon její pravomoci regulovat přístup do prostor Společenství. V případě **2819/2005/BU** veřejný ochránce práv kritizoval Evropský parlament za hrubé zacházení, jehož se stěžovatelce, bývalé asistentce poslance Evropského parlamentu, dostalo ze strany jeho bezpečnostních služeb poté, co se rozhodla ukončit smlouvu. Veřejný ochránce práv vyvodil závěr, že toto zacházení porušilo zásadu proporcionality, a podal předlohu doporučení. Parlament odmítl nabídnout stěžovatelce omluvu a odškodnění, které veřejný ochránce práv navrhl.

Případ **2235/2005/(TN)TS** se týkal tvrzení, že Komise nesledovala náležitě systém důchodového pojištění pro jednotlivé odborníky a nesprávně vedla výběrová řízení, která byla vyhlášena s cílem najít nového pojistitele. Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že Komise nepřekročila meze své rozhodovací pravomoci v dotyčné oblasti, ani nejednala zjevně nepřiměřeným způsobem.

Ačkoli evropské školy nejsou institucí Společenství, veřejný ochránce práv provedl některá šetření, která se týkají obecného rámce, v němž evropské školy fungují. Tato šetření byla proti Komisi, která je zastoupena ve správní radě škol a která odpovídá rovněž za velmi významnou část provozního rozpočtu škol. V roce 2008 veřejný ochránce práv uzavřel řadu šetření týkajících se úlohy, kterou Komise hraje ve fungování evropských škol. Případ **262/2006/OV** se týkal údajné diskriminace vyplývající z pravidla, které stanoví nejvýše devítileté období pro přeložení učitelů na školy. Případ **2153/2004/MF** se týkal dvou rozhodnutí Nejvyšší rady škol o zvýšení školného. Stěžovatel tvrdil, že došlo k odepření spravedlnosti, jelikož sdružením rodičů bylo odepřeno právo podat k Radě pro stížnosti odvolání ohledně těchto rozhodnutí. V reakci na výzvy veřejného ochránce práv Komise uvedla, že na jednom z příštích zasedání Nejvyšší rady hodlá požádat generálního tajemníka o předložení změny obecných školních řádů, aby umožňovaly takováto odvolání.

Veřejný ochránce práv kritizoval Komisi v případě **101/2004/GG**, který se týkal žádosti bývalého vědeckého asistenta Institutu pro transurany (ITU) v Karlsruhe, aby Komise prošetřila několik případů porušení bezpečnostních pravidel v ITU, jež je součástí Komise. Jeden zvláště závažný incident se týkal údajně úmyslného protiprávního vývozu radioaktivního materiálu do laboratoře v USA v roce 1997. Německé orgány přezkoumaly tvrzení stěžovatele a Komise přijala opatření s cílem odstranit určité nedostatky a zamezit podobným problémům v budoucnu. Veřejný ochránce práv však dospěl k závěru, že Komise neprokázala, že náležitě přezkoumala všechna tvrzení stěžovatele, zejména výše uvedený incident. Ačkoliv uznal, že vzhledem k tomu, že přijímající instituce v USA neposkytla informace o této záležitosti, nebylo možné zjistit, zda byl radioaktivní materiál skutečně zaslán do USA protiprávně, kritizoval skutečnost, že Komise neuvážila a nepřezkoumala náležitě všechny zbývající prvky, které byly v této souvislosti důležité.

3.6 Postoupení stížnosti jinému orgánu a doporučení

Pokud stížnost nespadá do jeho působnosti, snaží se evropský veřejný ochránce práv doporučit stěžovateli jiný orgán, který by mohl stížnost vyřídit, zejména pokud se případ týká práva EU. Pokud

Pokud stížnost nespadá do jeho působnosti, snaží se evropský veřejný ochránce práv doporučit stěžovateli jiný orgán, který by mohl stížnost vyřídit.

je to možné, a za předpokladu, že se stížnost jeví jako odůvodněná, veřejný ochránce práv ji se souhlasem stěžovatele přímo postoupí jinému kompetentnímu orgánu.

Stížnosti, které nespádají do působnosti evropského ochránce práv, se často týkají údajného porušení práva Společenství členskými státy. Mnoho těchto případů může nejlépe vyřešit jiný člen Evropské sítě veřejných ochránců práv. Evropský ochránce práv úzce spolupracuje se svými národními a regionálními protějšky v členských státech prostřednictvím

Evropský ochránce práv úzce spolupracuje se svými národními a regionálními protějšky v členských státech prostřednictvím Evropské sítě veřejných ochránců práv.

Evropské sítě veřejných ochránců práv (viz oddíl 4.2). Účelem této sítě je mimo jiné usnadňovat rychlé předávání stížností příslušným národním nebo regionálním veřejným ochráncům práv nebo podobným orgánům. Plnoprávným členem této sítě je také Petiční

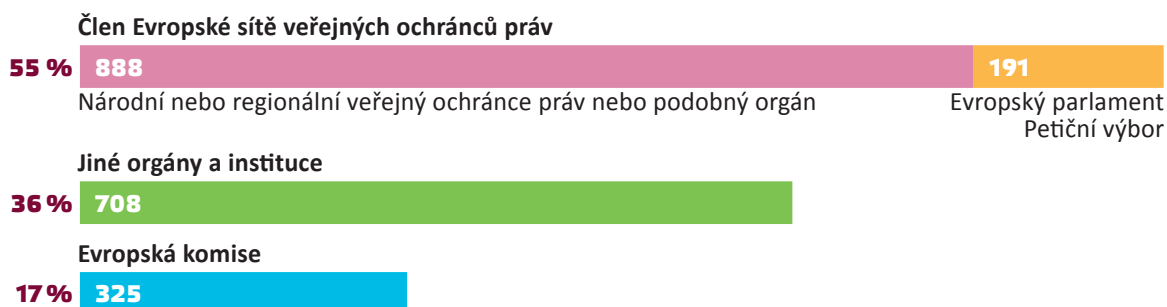
výbor Evropského parlamentu.

V některých případech veřejný ochránce práv považuje za vhodné postoupit stížnost Komisi nebo síti SOLVIT, kterou Komise zřídila s cílem pomoci lidem, kteří se potýkají s překážkami při uplatňování svých práv na vnitřním trhu Unie. Před postoupením stížnosti nebo vydáním doporučení pro stěžovatele se útvary úřadu veřejného ochránce práv snaží zajistit, aby bylo vydáno co nejhodnější doporučení.

V 70 % všech případů zkoumaných v roce 2008 bylo vydáno doporučení, nebo byl případ postoupen. Jak lze zjistit z obr. 3.12, v 1 079 případech byla stížnost postoupena členu Evropské sítě veřejných ochránců práv nebo bylo stěžovateli doporučeno, aby se obrátil na člena této sítě (888 stěžovatelů bylo odkázáno na národního nebo regionálního veřejného ochránce práv, zatímco 191 případů bylo postoupeno Petičnímu výboru Evropského parlamentu). Další 325 stěžovatelů bylo odkázáno na Evropskou komisi⁵⁵, zatímco 708 případů bylo postoupeno jiným orgánům a institucím, například síti SOLVIT nebo specializovaným veřejným ochráncům práv či institucím zabývajícím se vyřizováním stížností v členských státech.

Zbývající část této kapitoly obsahuje příklady případů, které byly postoupeny nebo v nichž bylo vydáno doporučení.

Obr. 3.12: Stížnosti postoupené jiným orgánům a institucím, stěžovatelům bylo doporučeno obrátit se na jiné orgány nebo instituce

POZNÁMKA 1 To zahrnuje 158 stížností, které byly zaznamenány na konci roku 2007, byly však vyřízeny v roce 2008, a nezahrnuje 220 stížností zaznamenaných koncem roku 2008, které na konci tohoto roku byly dosud zpracovávány s cílem určit, jaké opatření přijmout.

POZNÁMKA 2 V některých případech bylo stěžovateli vydáno několik doporučení. Procentuální údaje proto dohromady činí více než 100 %.

55. Tento údaj zahrnuje některé případy, v nichž byla stížnost namířená proti Komisi prohlášena za nepřijatelnou, protože před předložením stížnosti veřejnému ochránci práv nepředcházely vhodné administrativní kroky.

Stížnosti, na jejichž řešení se podílela Evropská síť veřejných ochránců práv

Jeden francouzský občan podal stížnost na francouzskou regionální zdravotní pojišťovnu v souvislosti s problémy, s nimiž se setkal s ohledem na své nároky na vyplacení důchodu. Evropský veřejný ochránce práv se obrátil na svůj francouzský protějšek, aby zjistil, zda by se mohl touto záležitostí zabývat. Poté se obrátil na stěžovatele, který souhlasil s tím, že jeho záležitost bude postoupena francouzskému veřejnému ochránci práv. Tento stížnost prošetřil a potvrdil, že platby důchodu budou stěžovateli vyplaceny se zpětným účinkem.

1617/2008/CHM ■

Evropský veřejný ochránce práv obdržel stížnosti od bulharských občanů ohledně energetických společností (zajišťujících ústřední vytápění a dodávky teplé vody) v Bulharsku. Jelikož stěžovatelé tvrdili, že nebyly náležitě provedeny právní předpisy Společenství týkající se o energetické účinnosti u konečného uživatele a energetických služeb, veřejný ochránce práv jim doporučil, aby předložili stížnost na porušení předpisů Komise a aby Komisi informovali o této záležitosti.

Bulharský veřejný ochránce práv obdržel stovky obdobných stížností, které se týkaly záležitostí sahajících od porušení práv spotřebitelů po metodiku použitou při výpočtu jednotlivých účtů. Jelikož dotyčné energetické společnosti spadají do jeho působnosti, bulharský veřejný ochránce práv prošetřil stížnosti a vydal zprávu s doporučeními pro vládu, specializované vládní agentury, místní samosprávu a společnosti poskytující veřejně prospěšné služby. Následně evropského veřejného ochránce práv informoval o vývoji v této oblasti, zejména o změnách bulharských právních předpisů o energetické účinnosti.

2349/2008/VIK a obdobné případy ■

Jeden španělský státní příslušník si jménem politické strany u evropského veřejného ochránce práv stěžoval na údajné porušování základních práv španělskými vnitrostátními i regionálními orgány. Tvrdil, že španělské orgány nepřijaly všechna potřebná opatření, aby zajistily, že občané, kteří žijí v určitých španělských regionech, jež mají vlastní regionální jazyky, mohou vykonávat svá práva, zejména co se týká užívání španělštiny ve školách a na univerzitách, a aby zajistily, že se občané necítí ohroženi teroristickou organizací ETA. Veřejný ochránce práv postoupil případ španělskému veřejnému ochránci práv, který mohl s ohledem na tato tvrzení zahájit potřebné iniciativy.

Stěžovatel rovněž tvrdil, že Evropská komise nepodnikla kroky proti španělským orgánům, aby zajistila dodržování těchto práv a svobod. Jelikož se dosud neobrátil na tento orgán, aby mu sdělil své obavy, evropský veřejný ochránce práv stěžovateli doporučil, aby podal stížnost Komisi.

3009/2007/SMG ■

Stěžovatel, který žije v Maďarsku, podal stížnost evropskému veřejnému ochránci práv. Stěžovatel platí výživné své bývalé manželce, která žije ve Francii. Stěžoval si na skutečnost, že v Maďarsku není výživné odpočitatelnou položkou ze zdanitelných příjmů. Podle stěžovatele by v případě, že by žil ve Francii, bylo možno výživné odpočítat. Domníval se, že by v této záležitosti měla jednat EU.

Veřejný ochránce práv postoupil tuto stížnost Evropskému parlamentu, aby se jí zabýval jako peticí. Petiční výbor začal petici zkoumat a požádal Evropskou komisi, aby provedla předběžnou studii jednotlivých aspektů tohoto problému.

2592/2007/LR ■

Stížnosti postoupené Evropské komisi

Evropský veřejný ochránce práv obdržel stížnost od regionálního veřejného ochránce práv v Andalusii ve Španělsku, která se týkala úniku ropy způsobeného srážkou dvou lodí blízko pobřeží u Cádizu a Gibraltaru. Podle stěžovatele postihl únik ropy vážně okolní oblast a odpovědné orgány nepřijaly patřičná opatření. Domníval se, že v tomto případě bylo porušeno právo Společenství týkající se odpovědnosti za ochranu životního prostředí.

Jelikož se případ týkal možného porušení práva Společenství ze strany členského státu, veřejný ochránce práv postoupil případ Komisi. Ta veřejného ochránce práv informovala, že napsala veřejnému ochránci práv v Andalusii a uvedla, že příslušná směrnice nebyla dosud orgány Gibraltaru provedena a že tento aspekt případu sleduje prostřednictvím řízení o neplnění povinností. Co se týká tohoto problému, Komise uvedla, že požádala orgány Spojeného království, aby poskytly další informace o povaze převáženého materiálu a o tom, zda orgány Spojeného království dodržely své povinnosti podle práva Společenství. Zavázala se informovat andalusického veřejného ochránce práv o případném dalším vývoji šetření.

2017/2008/JMA ■

Evropský veřejný ochránce práv obdržel dvě stížnosti na problémy, s nimiž se setkali manželé občanů EU, kteří potřebovali víza pro vstup do jiného členského státu. V prvním případě byl státní příslušník Nigérie, manžel rumunské občanky, požádán o vízum pro vstup do Spojeného království. V druhém případě byl thajský státní příslušník, manžel občanky Spojeného království, požádán o vízum při vstupu do Španělska. Oba případy souvisely s možným porušením právních předpisů Společenství týkajících se práva občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Veřejný ochránce práv postoupil obě záležitosti Komisi.

Komise v obou případech poskytla užitečná vysvětlení. Konkrétně s ohledem na druhý případ uvedla, že Španělsko možná nesprávně provedlo příslušnou směrnici. Informovala stěžovatele, že podrobnosti jeho případu budou vzaty v úvahu při celkovém zkoumání souladu vnitrostátních právních předpisů se směrnicí. Komise dále stěžovateli doporučila, aby se v souvislosti s touto stížností obrátil na síť SOLVIT ve Spojeném království, nebo aby podal formální stížnost Komisi, nebude-li problém vyřešen.

2709/2008/EC a 2733/2008/EC ■

Stížnost postoupená síti SOLVIT

Jedna občanka si stěžovala u veřejného ochránce práv a tvrdila, že Komise pro státní službu na Kypru odmítla při výpočtu starobního důchodu uznat roky, během nichž pracovala ve Spojeném království, jelikož v té době nebyl Kypr členským státem EU. Stěžovatelka se domnívala, že byla diskriminována, jelikož by musela pracovat déle než ostatní státní zaměstnanci, aby mohla odejít do důchodu s nárokem na plný důchod.

Stížnost byla postoupena síti SOLVIT, která se obrátila na Ministerstvo práce a sociálního pojištění na Kypru. To potvrdilo, že by neměl existovat žádný problém, pokud jde o uznání doby, po kterou stěžovatelka pracovala ve Spojeném království. Jelikož stěžovatelka ve svých následných kontaktech se sítí SOLVIT uvedla, že její stížnost byla podána na Komisi pro státní službu kvůli tomu, že neuznala dobu, kterou odpracovala ve Spojeném království, a že případ předložila vnitrostátním soudům, síť SOLVIT ji informovala, že se nemůže její konkrétní stížností zabývat.

796/2008/TIS ■

Vztahy s orgány,
veřejnými ochránci
práv a dalšími
zainteresovanými
subjekty

EVROPSKÝ veřejný ochránce práv věnuje mnoho času zvyšování povědomí o své práci, jejíž náplní je boj proti nesprávným úředním postupům a podpora transparentnosti a řádné správy. V této kapitole naleznete přehled činností, které veřejný ochránce práv vyvíjí, aby zapojil orgány a instituce EU, své kolegy — veřejné ochránce práv — a další klíčové zainteresované subjekty.

4.1 Vztahy s orgány a institucemi EU

Konstruktivní vztahy s orgány a institucemi EU mají velký význam, neboť pomáhají evropskému veřejnému ochránci práv v dosažení nejlepších možných výsledků ve prospěch stěžovatelů. Veřejný

Konstruktivní vztahy s orgány a institucemi EU mají velký význam, neboť pomáhají evropskému veřejnému ochránci práv v dosažení nejlepších možných výsledků ve prospěch stěžovatelů.

ochránce práv se pravidelně setkává s poslanci a úředníky orgánů, aby prodiskutovali způsoby zvyšování kvality správy EU. Jeho činnosti v této oblasti jsou podrobně uvedeny níže.

■ Evropský parlament

Evropský parlament volí veřejného ochránce práv, který mu podává zprávy, zejména prostřednictvím této výroční zprávy a rovněž prostřednictvím zvláštních zpráv. Veřejný ochránce práv má výborné pracovní vztahy s parlamentním Petičním výborem, jenž je zodpovědný za vztahy mezi Parlamentem a veřejným ochráncem práv a připravuje zprávu o jeho výroční zprávě. Na žádost tohoto výboru zastupoval veřejného ochránce práv některý ze zaměstnanců jeho úřadu na všech schůzích výboru v roce 2008.

Evropský parlament volí veřejného ochránce práv, který mu podává zprávy, zejména prostřednictvím jeho výroční zprávy. Veřejný ochránce práv je zde vyfotografován, jak předkládá výroční zprávu za rok 2007 panu Hansi-Gertovi PÖTTERINGOVI, předsedovi Evropského parlamentu. Štrasburk, 12. března 2008.

Dne 12. března 2008 předložil veřejný ochránce práv svou výroční zprávu za rok 2007 předsedovi Parlamentu panu Hansi-Gertovi PÖTTERINGOVI, poslanci Evropského parlamentu. Následujícího dne ji doručil předsedovi Petičního výboru panu Marcinu LIBICKÉMU, poslanci Evropského parlamentu, a dne 19. května měl příležitost ji prezentovat před samotným výborem. Paní Dushana ZDRAVKOVÁ,

poslankyně Evropského parlamentu, vypracovala zprávu výboru o činnosti veřejného ochránce práv. Na svém plenárním zasedání konaném dne 23. října Parlament přijal na základě této zprávy usnesení, pro které hlasovalo 465 poslanců a proti byl 1. V tomto usnesení projevil Parlament svou spokojenost s prací veřejného ochránce práv, s jeho konstruktivní spoluprací s orgány a zájmem veřejnosti o jeho funkci.

V rámci vztahů veřejného ochránce práv s Parlamentem v roce 2008 byla rovněž důležitá revize statutu evropského veřejného ochránce práv. Na konci roku 2007 projednával parlamentní Výbor pro ústavní záležitosti návrh zprávy o navrhovaných změnách statutu (zpravodajka paní Anneli JÄÄTTEENMÄKIOVÁ, poslankyně Evropského parlamentu). Tomuto výboru pan DIAMANDOUROS dne 24. ledna 2008 podruhé předložil své návrhy revize statutu a dne 10. března výbor přijal 19 hlasů pro a žádným proti zprávu paní JÄÄTTEENMÄKIOVÉ. Jak je uvedeno v kapitole 2 této výroční zprávy, přijal dne 18. června Parlament rozhodnutí¹, kterým se provádí revize tohoto statutu (pro hlasovalo 576 poslanců, proti: 8). Revidované znění statutu vstoupilo v platnost dne 31. července 2008.

Pokračující reforma nařízení 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům² rovněž figurovala na programu veřejného ochránce práv na rok 2008. Stanoviska veřejného ochránce práv k návrhům Komise na revizi tohoto nařízení byla předložena parlamentnímu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci na jeho zasedání konaném v Bruselu dne 2. června a znovu 11. prosince na semináři v Bruselu, který pořádal finský parlament a finské ministerstvo spravedlnosti. Veřejný ochránce práv vyzval Evropský parlament, aby využil své role spoluvůrce tohoto nařízení a zajistil tak nejširší možný přístup občanů k dokumentům. Jako součást příspěvku k debatě o této otázce vypracoval veřejný ochránce práv srovnávací studii o právních předpisech a zvyklostech členských států, jež se týkají přístupu veřejnosti k informacím v databázích. Tato studie mu posloužila jako inspirace při vypracování konkrétních návrhů týkajících se reformy pravidel pro přístup k dokumentům.

■ Rada Evropské unie

Revize statutu veřejného ochránce práv byla důležitým bodem jednání mnoha setkání pana DIAMANDOUROSE se zástupci členských států v Radě, jež se odehrála v první polovině roku 2008. Dne 16. května veřejný ochránce práv vystoupil před Pracovní skupinou pro obecné záležitosti Rady, aby vysvětlil účel revize statutu a aby zodpověděl všechny dotazy delegací členských států. Rada naznačila svůj souhlas s revizí statutu v prohlášení svého úřadujícího předsedy pana Janeze LENARČIČE na plenárním zasedání Parlamentu konaném dne 18. června.

■ Evropská komise

Evropská komise je orgánem, kterého se týká nejvyšší počet šetření vedených veřejným ochráncem práv. Proto jsou důležité pravidelné schůzky s komisaři a výše postavenými zaměstnanci Komise,

Evropská komise je orgánem, kterého se týká nejvyšší počet šetření vedených veřejným ochráncem práv.

neboť ty zajišťují konstruktivní pracovní vztahy a uspokojivé reakce na šetření veřejného ochránce práv. V roce 2008 se pan DIAMANDOUROS setkal s předsedou Komise Josém Manuelem

BARROSEM, místopředsedkyní Komise zodpovědnou za vztahy mezi orgány a komunikační strategie paní Margot WALLSTRÖMOVOU, komisařem pro vědu a výzkum panem Janezem POTOČNIKEM a komisařem pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti panem Vladimírem ŠPIDLOU.

1. 2008/587/ES, Euratom: Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 18. června 2008, kterým se mění rozhodnutí 94/262/ESUO, ES, Euratom o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv, Úř. věst. 2008, L 189, s. 25.

2. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise, Úř. věst. 2001, L 145, s. 43.

S cílem zajistit nejlepší možné služby stěžovatelům veřejný ochránce práv úzce spolupracuje s dalšími nápravnými mechanismy, včetně těch, které řídí Komise. Dne 20. listopadu na semináři v Lucemburku představil pan DIAMANDOUROS svou práci síti SOLVIT. SOLVIT je síť vytvořená Komisí za účelem poskytování pomoci lidem, kteří čelí překážkám, když usilují o uplatňování svých práv v rámci vnitřního trhu Unie. Obě strany souhlasily s tím, že je toho třeba učinit ještě hodně pro zlepšení nasměrování stížností, aby se stěžovatelé hned zpočátku obraceli na nejvhodnější nápravný mechanismus. Proto veřejný ochránce práv upozornil na interaktivního průvodce, na němž pracuje jeho úřad a který bude součástí jeho nové internetové stránky.

■ Evropská investiční banka (EIB)

Veřejný ochránce práv věnoval v roce 2008 hodně času budování vztahů s EIB a setkal se s jejím prezidentem panem Philippem MAYSTADTEM, viceprezidentem panem Plutarchem SAKELLARISEM a dalšími vysokými úředníky. Probíhají rovněž vzájemné výměnné návštěvy zaměstnanců, které se ukazují jako velmi poučné pro členy obou institucí.

V tomto roce mělo obzvláštní význam podepsání memoranda o porozumění³ mezi veřejným ochráncem práv a prezidentem EIB, jež se uskutečnilo dne 9. července. Účelem dohody je zlepšit ochranu zainteresovaných subjektů před všemi nesprávnými úředními postupy týkajícími se činnosti EIB. V rámci dohody se předpokládá, že ochrana zainteresovaných subjektů bude rozšířena na ty, kteří nejsou občany ani rezidenty EU nebo zde nemají statutární sídlo. Kromě toho v případě údajných nesprávných úředních postupů stěžovatel využije účinný vnitřní postup EIB pro vyřizování stížností, než se obrátí na veřejného ochránce práv. Tento postup je definován v politice stanovující mechanismus pro vyřizování stížností, jejíž uplatňování banka zahájila a která bude předmětem veřejných konzultací v roce 2009⁴.

■ Evropský úřad pro výběr personálu (EpsO)

Vzhledem ke své ústřední úloze při činnostech EU souvisejících s náborem pracovníků, a tedy vztazích s evropskými občany, přispívá EPSO relativně velkou měrou k šetřením prováděným

Vzhledem ke své ústřední úloze při činnostech EU souvisejících s náborem pracovníků, a tedy vztazích s evropskými občany, přispívá EPSO relativně velkou měrou k šetřením prováděným veřejným ochráncem práv.

veřejným ochráncem práv. Aby se v této oblasti občanům zajistila co nejvyšší úroveň služeb, setkali se veřejný ochránce práv a zaměstnanci jeho úřadu v roce 2008 několikrát s ředitelem EPSO panem Davidem BEARFIELDEM a jeho týmem. Pan DIAMANDOUROS představil svou činnost pracovníkům EPSO dne 15. dubna.

Poté následovala živá výměna názorů o tom, jak stížnosti nejlépe řešit. Pan BEARFIELD rovněž využil této příležitosti, aby objasnil plány EPSO na modernizaci výběrových řízení EU, která proběhne v rámci „Rozvojového programu EPSO“. Tento program znovu představil dne 9. října, kdy společně s delegací EPSO navštívil bruselské pracoviště veřejného ochránce práv, aby se sešel s ním, generálním tajemníkem, vedoucím právního odboru a vedoucími právních oddělení. Účelem jednání bylo, aby se obě strany navzájem lépe seznámily se svou činností. Veřejný ochránce práv a pan BEARFIELD se sešli ještě 17. prosince.

3. Memorandum o porozumění mezi evropským veřejným ochráncem práv a Evropskou investiční bankou týkající se informací o politikách, normách a postupech banky a vyřizování stížností, včetně stížností osob, které nejsou občany a rezidenty Evropské unie, Úř. věst. C 24, 2008, s. 1.

4. Informace o politice EIB stanovující mechanismus pro vyřizování stížností naleznete na adrese: <http://www.eib.org>

Veřejný ochránce práv se pravidelně setkává s kolegy z jiných orgánů EU, aby si vyměnili informace a osvědčené postupy. Zde je vyfotografován v rozhovoru s panem Peterem HUSTINXEM, evropským inspektorem ochrany údajů, a panem Joaquínem BAYO DELGADEM, asistentem inspektora. Na akci konané dne 17. prosince 2008, kterou se připomínala pětiletá existence instituce evropského inspektora ochrany údajů a která byla uspořádána při příležitosti odchodu pana BAYO DELGADEM, veřejný ochránce práv podal přehled svých vztahů s evropským inspektorem ochrany údajů.

■ Agentury EU

Generální tajemník veřejného ochránce práv pan Ian HARDEN se zúčastnil setkání vedoucích představitelů agentur, které se konalo dne 24. října v Lisabonu. Na tomto setkání agentury souhlasily s tím, že všechny přijmou Evropský kodex řádné správní praxe a zvaží, jak ho nejlépe propagovat mezi sebou. Veřejný ochránce práv tento vývoj vřele přivítal, neboť by měl pomoci občanům objasnit, co mohou čekat při kontaktu s agenturami. Kodex by měl rovněž sloužit pracovníkům agentur odpovědným za vztahy s veřejností jako příručka.

■ Ostatní orgány a instituce EU

Během roku 2008 se veřejný ochránce práv rovněž několikrát sešel se zástupci orgánů a institucí EU. Dne 24. ledna se setkal s předsedy výborů zaměstnanců orgánů EU, aby vysvětlil svoji úlohu při zvyšování kvality správy EU. Dne 5. září se ve Vídni zúčastnil semináře pořádaného ředitelem Evropské agentury pro základní práva panem Mortenem KJAERUMEM. Ve dnech 20. a 21. listopadu veřejný ochránce práv navštívil Lucemburk, aby se setkal s předsedou Evropského soudního dvora panem Vassiliem SKOURISEM, předsedou Soudu prvního stupně panem Marcem JAEGEREM a předsedou Soudu pro veřejnou službu panem Paulem J. MAHONEYM. Dne 17. prosince poskytl veřejný ochránce práv přehled vztahů mezi jeho úřadem a úřadem evropského inspektora ochrany údajů na semináři, který v Bruselu uspořádal evropský inspektor ochrany údajů pan Peter HUSTINX. Tento seminář se konal při příležitosti pětiletého působení úřadu evropského inspektora ochrany údajů a rovněž odchodu zástupce inspektora ochrany údajů pana Joaquína BAYA DELGADA.

4.2 Vztahy s veřejnými ochránci práv a obdobnými institucemi

Evropský veřejný ochránce práv úzce spolupracuje se svými protějšky na národní, regionální a místní úrovni, aby zajistil, že stížnosti občanů budou neprodleně a efektivně projednány. Tato

Evropský veřejný ochránce práv úzce spolupracuje se svými protějšky na národní, regionální a místní úrovni, aby zajistil, že stížnosti občanů budou neprodleně a efektivně projednány.

spolupráce je rovněž klíčová pro výměnu informací o právních předpisech EU, sledování důležitého vývoje ve světě veřejných ochránců práv a sdílení osvědčených postupů. Z největší části se tato spolupráce odehrává pod záštitou Evropské sítě veřejných

ochránců práv, i když se evropský veřejný ochránce práv účastní také konferencí, seminářů a setkání mimo rámec této sítě.

■ Evropská síť veřejných ochránců práv

Evropská síť veřejných ochránců práv se skládá z téměř 90 úřadů v 31 evropských zemích. V rámci Evropské unie se jí účastní veřejní ochránci práv a obdobné instituce na vnitrostátní a regionální

Síť slouží jako účinný mechanismus spolupráce při vyřizování případů.

úrovni, na vnitrostátní úrovni zahrnuje i Norsko, Island a země žádající o členství v EU. Síť slouží jako účinný mechanismus spolu-

práce při vyřizování případů. Síť je rovněž aktivní při sdílení zkušeností a osvědčených postupů — cílů, kterých chce dosáhnout prostřednictvím seminářů a setkání, pravidelného bulletinu, elektronického diskusního fóra a každodenní elektronické zpravodajské služby. V roce 2008 měla v tomto ohledu obzvláštní význam srovnávací studie evropského veřejného ochránce práv o právních předpisech a zvyklostech členských států, jež se týkají přístupu veřejnosti k informacím v databázích. Veřejný ochránce práv kontaktoval svoje kolegy v síti, aby se informoval o osvědčených postupech uplatňovaných na vnitrostátní úrovni pro zajištění co nejlepšího přístupu veřejnosti k databázím. Výsledky této studie mu posloužily jako inspirace při vypracování konkrétních návrhů týkajících se reformy pravidel EU pro přístup veřejnosti k dokumentům.

Na šestém semináři národních veřejných ochránců práv, který se konal v říjnu 2007 ve Štrasburku, přijali veřejní ochránci práv sdružení v síti své prohlášení. Cílem prohlášení je zvýšit informovanost o evropském rozměru činnosti veřejných ochránců práv a vysvětlit službu, kterou poskytují lidem, kteří podávají stížnosti v záležitostech spadajících do působnosti právních předpisů EU. Prostřednictvím svých publikací a prezentací veřejný ochránce práv v roce 2008 usilovně pracoval na zvýšení povědomí o tomto prohlášení a zveřejnil ho rovněž ve 23 jazycích na své internetové stránce. Pan DIAMANDOUROS upozorňoval na prohlášení zejména během svých informačních návštěv v členských státech, které pořádali jeho kolegové — veřejní ochránci práv.

Spolupráce při vyřizování případů

Mnoho stěžovatelů se na evropského veřejného ochránce práv obrací při problémech s vnitrostátní, regionální nebo místní správou. V mnoha případech dokáže sjednat účinnou nápravu veřejný

Mnoho stěžovatelů se na evropského veřejného ochránce práv obrací při problémech s vnitrostátní, regionální nebo místní správou.

ochránce práv dotčené země. Pokud je to možné, předává evropský veřejný ochránce práv případy přímo národním a regionálním veřejným ochráncům práv, nebo stěžovatelům vhodné porady. Další podrobnosti o této spolupráci jsou uvedeny v závěru kapitoly 3.

V mnoha případech dokáže sjednat účinnou nápravu veřejný ochránce práv dotčené země.

Národní a regionální veřejní ochránci práv mohou požádat evropského veřejného ochránce práv o písemné odpovědi na dotazy týkající se právních předpisů EU a jejich výkladu, a to včetně dotazů vzniklých při vyřizování konkrétních případů. Evropský veřejný ochránce práv odpovídá buď přímo, nebo, pokud je to vhodnější, postoupí dotaz k zodpovězení jinému orgánu či instituci EU. Během roku 2008 bylo obdrženo osm nových dotazů (pět od národních a tři od regionálních veřejných ochránců práv). V porovnání s minulými lety to představuje podstatný nárůst a svědčí to o zvyšujícím se povědomí o postupu dotazování, což je důsledkem zveřejnění výše uvedeného prohlášení. Tyto dotazy se týkaly celé řady záležitostí — od nizozemského výkladu pravidel EU pro odškodňování cestujících v letecké dopravě až po výklad pravidel EU pro veřejnou dopravu ze strany španělských orgánů.

Semináře

Semináře pro národní a regionální veřejné ochránce práv se konají každé dva roky a pořádá je evropský veřejný obhájce práv spolu se svým národním nebo regionálním protějškem.

Šestý seminář regionálních veřejných ochránců práv členských států EU se konal ve dnech 2.–4. listopadu v Berlíně. Uspořádal ho předseda petičního výboru berlínského regionálního parlamentu pan Ralf HILLENBERG a evropský veřejný ochránce práv za podpory Evropské akademie v Berlíně. Na akci bylo přítomno přibližně 90 účastníků ze všech šesti zemí, v nichž existují veřejní ochránci práv na regionální úrovni (jmenovitě z Belgie, Německa, Španělska, Itálie, Rakouska

a Spojeného království⁵). Tématem semináře byla „Ochrana nejzranitelnějších osob ve společnosti: úloha stěžovatelů a peticí“. Hlavní projev o „úloze veřejných ochránců práv v oblasti právní ochrany na vnitrostátní a evropské úrovni“ pronesl pan Günter HIRSCH, bývalý předseda německého nejvyššího soudu a současný německý veřejný ochránce práv v oblasti pojišťovnictví. Následovala zasedání o nezávislosti veřejných ochránců práv a petičních výborů, o tom, jak pracovat efektivně ve prospěch občanů, a o stížnostech týkajících se zdravotní péče, starších osob, sociálních věcí a migrace. Diskuse v rámci semináře byly živé a poučné a získaná zpětná vazba potvrdila, že veřejní ochránci práv považují vybraná témata za velmi významná pro svou každodenní práci.

© Abgeordnetenhaus von Berlin

Šestý seminář regionálních veřejných ochránců práv se konal ve dnech 2.–4. listopadu v Berlíně. Na akci bylo přítomno více než 90 účastníků, kteří jsou zde vyfotografováni. Tématem semináře byla „Ochrana nejzranitelnějších osob ve společnosti: úloha stížností a peticí“.

Dalším seminářem sítě, který se uskutečnil v roce 2008, byl šestý seminář styčných úředníků konaný ve dnech 1.–3. července ve Štrasburku. Styční úředníci jsou prvním kontaktním místem sítě v rámci úřadů národních veřejných ochránců práv. Na jejich šestém semináři proběhly diskuse o celé řadě témat, včetně svobody projevu, přístupu k informacím a dokumentům, podpory řádné správy a efektivního vyřizování stížností. První den vystoupil s hlavním projevem, jehož název zněl „Listina základních práv EU a svoboda projevu úředníků“, předseda Soudu pro veřejnou službu EU Paul J. MAHONEY. K návrhu Úmluvy Rady Evropy o přístupu k úředním dokumentům následně vystoupila soudkyně Helena JÄDERBLOMOVÁ, předsedkyně skupiny odborníků pro přístup k dokumentům a vrchní soudkyně švédského správního odvolacího soudu. Seminář zakončilo zasedání nazvané „Zajištění uplatňování právních předpisů EU“, jehož hlavním řečníkem byl pan Alain LAMASSOURE, poslanec Evropského parlamentu a bývalý francouzský ministr pro evropské záležitosti. Celkem bylo na semináři přítomno 30 účastníků z 28 evropských zemí.

Evropští veřejní ochránci práv — bulletin

Evropští veřejní ochránci práv — bulletin se zabývá prací členů Evropské sítě veřejných ochránců práv a dalších členů evropského regionu v rámci Mezinárodního institutu veřejných ochránců práv (IOI). Vydává se v angličtině, francouzštině, italštině, němčině a španělštině a je rozeslán do více než 400 úřadů na evropské, národní, regionální a místní úrovni. Bulletin vydává evropský veřejný ochránce práv dvakrát ročně — v dubnu a v říjnu. Dvě vydání z roku 2008 se týkala celé řady témat, včetně článků o rasové diskriminaci, překážkách volného pohybu osob, otázkách migrace a azylu, o evropských právních předpisech o životním prostředí, úloze veřejných ochránců práv při kontrolách věznic, právech zdravotně postižených osob, právech dětí a právu na demonstrace. Společným tématem mnoha těchto článků je úloha veřejných ochránců práv při zajišťování plného uplatňování právních předpisů EU.

5. Země jsou uvedeny v pořadí podle protokolu EU, tj. abecedně podle názvu každé země v jejím jazyce. Toto pořadí se používá v celé této publikaci.

Šestý seminář styčných úředníků v Evropské síti veřejných ochránců práv se konal ve dnech 1.–3. června ve Štrasburku. Účastníci semináře diskutovali o celé řadě témat, včetně svobody projevu, přístupu k informacím a dokumentům, podpory řádné správy a efektivního vyřizování stížností.

Nástroje elektronické komunikace

Internetová diskuse veřejného ochránce práv a fórum pro veřejné ochránce práv a zaměstnance jejich úřadů v Evropě pro sdílení dokumentů se v rámci sítě ukázaly jako velmi užitečné nástroje. K fóru, které umožňuje každodenní spolupráci mezi úřady, má přístup 230 osob.

Nejpopulárnější součástí fóra je zpravodaj *Denní zprávy veřejného ochránce práv*, který vychází každý pracovní den a obsahuje zprávy z úřadů veřejných ochránců práv a z Evropské unie. Do *Denních zpráv* pravidelně přispívají nebo v nich hledají informace téměř všechny úřady národních a regionálních veřejných ochránců práv v celé Evropě.

Diskusní fórum bylo v roce 2008 pro úřady veřejných ochránců práv i nadále velmi užitečným prostředkem k výměně informací formou otázek a odpovědí. Tímto způsobem bylo zahájeno několik významných diskusí, které se týkaly tak rozmanitých otázek, jako jsou právo na stávku, svoboda shromažďování, mechanismy policejního dohledu, eutanazie, zveřejňování lékařských údajů, problém bezdomovectví, přístup žadatelů o azyl ke zdravotní péči, přístup k pracovním místům v rámci veřejného sektoru a podávání stížností elektronickou poštou.

Obsah diskusního fóra zahrnuje oficiální seznam národních a regionálních veřejných ochránců práv v členských státech EU, v Norsku, na Islandu a v zemích žádajících o členství v EU. Seznam je aktualizován při každé změně kontaktních údajů některého úřadu veřejného ochránce práv, a proto je nezbytným zdrojem informací pro veřejné ochránce práv v celé Evropě.

■ Setkání veřejných ochránců práv

V průběhu roku přesáhlo úsilí veřejného ochránce práv o spolupráci se svými protějšky rámec činností Evropské sítě veřejných ochránců práv. S cílem šířit povědomí o veřejných ochráncích práv a vyměňovat si osvědčené postupy se pan DIAMANDOUROS a zaměstnanci jeho úřadu zúčastnili akcí pořádaných národními a regionálními veřejnými ochránci práv z celé Evropy, včetně Belgie, Bulharska, Estonska, Francie, Irsko a Itálie. Tyto akce se týkaly témat od přístupu k dokumentům až po vytvoření sítí veřejných ochránců práv. Evropský veřejný ochránce práv a zaměstnanci jeho úřadu se během roku 2008 rovněž setkali s celou řadou veřejných ochránců práv a zástupců jejich úřadů z EU i z dalších oblastí.

4.3 Vztahy s ostatními zainteresovanými subjekty

Povinností evropského veřejného ochránce práv je zajistit, aby všechny osoby nebo organizace, které by mohly mít problémy s orgány a institucemi EU, věděly o právu podat veřejnému ochránci

Povinností evropského veřejného ochránce práv je zajistit, aby všechny osoby nebo organizace, které by mohly mít problémy s orgány a institucemi EU, věděly o právu podat veřejnému ochránci práva stížnost na nesprávný úřední postup.

práva stížnost na nesprávný úřední postup. Úsilí o zvyšování povědomí bylo v roce 2008 opět zintenzivněno a veřejný ochránce práv a zaměstnanci jeho úřadu uspořádali okolo 135 prezentací. V bruselské kanceláři veřejného ochránce práv bylo kromě toho zřízeno nové oddělení, oddělení pro sdělovací prostředky, podniky a občanskou společnost, jehož cílem je informovat občany, nevládní organizace, sdružení a společnosti.

Tato část informuje o mnoha způsobech, jimiž veřejný ochránce práv během roku usiloval o zvýšení povědomí o právu stěžovat si.

■ Konference a setkání

Za účasti veřejného ochránce práv

Veřejný ochránce práv strávil v roce 2008 hodně času na setkáních s klíčovými zainteresovanými subjekty, jež informoval o službách poskytovaných jeho úřadem. Svou činnost představil na více než 60 setkáních s členy právnické obce, podnikatelských sdružení, výzkumných organizací, nevládních organizací, zástupci regionální a místní správy, lobbisty a zájmovými skupinami, akademickou obcí, vysoce postavenými politickými představiteli a státními úředníky. Tyto konference, semináře a setkání byly pořádány v Bruselu a v členských státech, často jako součást informačních návštěv veřejného ochránce práv (viz níže).

Pan DIAMANDOUROS odcestoval do Budapešti, kde se dne 15. září zúčastnil informativní schůzky organizované jeho maďarskými kolegy veřejnými ochránci práv panem Mátém SZABÓ, panem Sándorem FÜLÖPEM a panem Ernőem KÁLLAIEM. Na schůzce bylo přítomno mnoho novinářů společně s nevládními organizacemi, podnikatelskými skupinami a občany, které akce zajímala.

Za účasti pracovníků úřadu veřejného ochránce práv

Na propagaci úřadu veřejného ochránce práv se stejně aktivně podílejí i jeho zaměstnanci. Během roku 2008 uskutečnili v celé EU přes 75 prezentací pro zhruba 2 500 občanů. Největší počet těchto skupin návštěvníků pocházel z Německa, následovala Francie. Mezi účastníky těchto prezentací byli studenti a stážisté, právníci a soudci, podnikatelé a lobbisté, vládní i státní úředníci a zaměstnanci úřadů veřejných ochránců práv.

Zatímco nedostatek zdrojů omezuje počet prezentací, které mohou být každý rok uskutečněny, pokouší se veřejný ochránce práv co možná nejvíce vyhovět pozváním a žádostem cílových skupin. Všechny tyto prezentace jsou velmi důležité, protože pomáhají dát správě EU „lidskou tvář“.

Publikace o činnosti veřejného ochránce práv byly hojně distribuovány v průběhu celého roku, zejména během výroční konference evropské sítě na podporu podnikání, která se konala v listopadu ve Štrasburku, a během dnů otevřených dveří pořádaných v květnu v Bruselu a ve Štrasburku. Na dnech otevřených dveří se u stánku veřejného ochránce práv zastavilo několik tisíc návštěvníků a mnoho z nich vedlo podrobné diskuse se zaměstnanci veřejného ochránce práv.

■ Informační návštěvy

S cílem zvýšit informovanost občanů o jejich právu podávat stížnosti a dále posílit pracovní vztahy se svými národními a regionálními protějšky zahájil evropský veřejný ochránce práv v roce 2003

V roce 2008 zavedly informační návštěvy veřejného ochránce práv na Kypr, do Řecka, Lotyšska a Litvy.

intenzivní program informačních návštěv v členských státech a přístupových zemích. Tyto návštěvy pokračují rychlým tempem. V roce 2008 zavedly informační návštěvy veřejného ochránce práv

na Kypr, do Řecka, Lotyšska a Litvy.

(i) Při čtyřdenní návštěvě Kypru od 17. do 20. března připravila komisařka pro veřejnou správu (veřejná ochránkyně práv) paní Eliana NICOLAOUOVÁ veřejnému ochránci práv nabitý program. Pan DIAMANDOUROS se setkal s kyperským prezidentem panem Dimitrisem CHRISTOFIASEM, předsedou parlamentu panem Mariosem GAROYIANEM, třemi ministry vlády, vedoucími představiteli politických stran a předsedou nejvyššího soudu panem Christosem ARTEMIDEMEM. Během pobytu v Nikósii uspořádal veřejný ochránce práv dvě veřejné přednášky o své činnosti, setkal se s radou Kyperské obchodní komory a byla mu udělena cena „Yannose Kranidiotise“ za služby veřejnosti.

(ii) Při návštěvě Řecka ve dnech 23.–28. května se evropský veřejný ochránce práv setkal s prezidentem panem Karolosem PAPOULIASEM, ministerským předsedou panem Kostasem KARAMANLISEM, předsedou parlamentu panem Dimitrisem SIOUFASEM, předsedou Státní rady panem Georgiose PANAGIOTOPOULOSEM, třemi ministry vlády, vedoucími představiteli politických stran a rovněž s bývalým prezidentem a dvěma bývalými ministerskými předsedy. Pan DIAMANDOUROS se sešel také s právníky, zástupci nevládních organizací, státními úředníky a členy podnikatelské obce, aby je informoval o službách poskytovaných jeho úřadem. Informační návštěvu pana DIAMANDOUROSE koordinovali řecký veřejný ochránce práv pan Yorgos KAMINIS a zaměstnanci jeho úřadu.

(iii) Ve dnech 28.–30. září navštívil evropský veřejný ochránce práv Lotyšsko. Návštěvu, během níž veřejný ochránce práv představil svou činnost zástupcům místní vlády, nevládním organizacím,

Všechny tyto návštěvy byly velmi cenné z hlediska zlepšování informovanosti o právech občanů v rámci právních předpisů EU, zvyšujícího se zájmu veřejnosti o funkci evropského veřejného ochránce práv a jeho národních protějšků a poskytování informací o právu stěžovat si.

členům podnikatelské obce a vysokoškolským studentům, uspořádal lotyšský veřejný ochránce práv pan Romāns APSĪTIS. Evropský veřejný ochránce práv se setkal se zástupci soudců a objasnil svou činnost několika parlamentním výborům. Během své návštěvy Rigy se pan DIAMANDOUROS setkal s lotyšským prezidentem panem Valdisem ZATLERSEM, jakož i s třemi ministry vlády.

(iv) Ve dnech 1.–3. října pobýval veřejný ochránce práv ve Vilniusu na návštěvě uspořádané veřejnými ochránci práv *Seimas* (parlamentu) panem Romasem VALENTUKEVIČIUSEM, paní Albinou RADZEVIČIŪTĚOVOU, panem Augustinasem NORMANTASEM, paní Virginijí PILIPAVIČIENĚOVOU, paní Zitou ZAMŽICKIENĚOVOU a jejich zaměstnanci. Setkal se se zástupci několika výborů *Seimas* (parlamentu), jakož i s ministrem spravedlnosti panem Petrasem BAGUŠKOU. Veřejný ochránce práv uspořádal veřejnou přednášku pro státní úředníky a vysokoškolské studenty a sešel se se zástupci litevské podnikatelské obce a zástupci nevládních organizací.

(v) Pan DIAMANDOUROS odcestoval také do Budapešti, kde se dne 15. září zúčastnil informativní schůzky organizované jeho maďarskými kolegy veřejnými ochránci práv panem Mátém SZABÓ, panem Sándorem FÜLÖPEM a panem Ernőem KÁLLAIEM.

Všechny tyto návštěvy byly velmi cenné z hlediska zlepšování informovanosti o právech občanů v rámci právních předpisů EU, zvyšujícího se zájmu veřejnosti o funkci evropského veřejného ochránce práv a jeho národních protějšků a poskytování informací o právu stěžovat si.

LITVA — Evropský veřejný ochránce práv vykonal informační návštěvu v Litvě ve dnech 1.–3. října 2008. Návštěvu organizovali veřejní ochránci práv *Seimas* (parlamentu). S panem DIAMANDOUROSEM jsou zde vyfotografováni zleva doprava paní Virginija PILIPAVIČIENĚOVÁ, paní Albina RADZEVIČIŪTĚOVÁ, pan Augustinas NORMANTAS, paní Zita ZAMŽICKIENĚOVÁ a pan Romas VALENTUKEVIČIUS.

© Athens News Agency

ŘECKO — Při informační návštěvě Řecka ve dnech 23.–28. května se evropský veřejný ochránce práv setkal s mnoha vysokými představiteli, včetně prezidenta, ministerského předsedy a předsedy parlamentu. Zde je vyfotografován s předsedkyní parlamentního výboru pro evropské záležitosti paní Elsou PAPADEMETRIOUOVOU. Pan DIAMANDOUROS se v průběhu své návštěvy sešel také s právníky, zástupci nevládních organizací, státními úředníky a členy podnikatelské obce, aby je informoval o službách poskytovaných svým úřadem. Informační návštěvu pana DIAMANDOUROSE koordinoval řecký veřejný ochránce práv pan Yorgos KAMINIS.

LOTYŠSKO — Evropský veřejný ochránce práv navštívil Lotyšsko ve dnech 28.–30. září 2008 s cílem zvýšit povědomí o své práci. Návštěvu koordinoval lotyšský veřejný ochránce práv pan Romāns APSĪTIS. Pan DIAMANDOUROS je zde vyfotografován s panem APSĪTISEM po pravici a s prezidentem Lotyšska, panem Valdisem ZATLERSEM, po levici.

© A.F.I.

LOTYŠSKO — V rámci své informační návštěvy ve dnech 28.–30. září 2008 evropský veřejný ochránce práv představil svou činnost zástupcům místní vlády, státním úředníkům, nevládním organizacím, členům podnikatelské obce a vysokoškolským studentům. Na fotografii je s panem Romānsem APSĪTISEM po levici, předsedou ústavního soudu, panem Gunārsem KŪTRISEM, po pravici a se soudci a zaměstnanci ústavního soudu.

■ Činnost v oblasti sdělovacích prostředků

Veřejný ochránce práv si je vědom důležité úlohy, kterou hrají sdělovací prostředky při vytváření veřejného mínění, rozšiřování diskuse a při zviditelňování jeho služeb ve všech členských státech

Proaktivní mediální politika představuje ústřední součást jeho činnosti a jeho úsilí o podporu dodržování práv v rámci právních předpisů EU a při zlepšování kvality správní praxe.

EU. Proaktivní mediální politika představuje ústřední součást jeho činnosti a jeho úsilí o podporu dodržování práv v rámci právních předpisů EU a při zlepšování kvality správní praxe.

Hlavní činnosti veřejného ochránce práv v oblasti sdělovacích prostředků v roce 2008 zahrnovaly tiskové konference v Bruselu, kde představil svoji výroční zprávu, a ve Štrasburku, kde objasnil změny svého statutu, a rovněž v Aténách, Budapešti, Nikósii, Rize a Vilniusu, kde tvořily součást výše uvedených informačních návštěv. Příležitost objasnit svou práci občanům a svá stanoviska k významným tématům evropskému veřejnému ochránci práv poskytovaly také tiskové brífinky pro novináře z řady novinových titulů a tiskových agentur, kteří o jeho práci projevíli zájem. V roce 2008 pan DIAMANDOUROS také poskytl okolo 30 rozhovorů novinářům z tištěných, rozhlasových a televizních i elektronických médií, a to ve Štrasburku, Bruselu a jinde, zejména v průběhu svých informačních návštěv.

Tiskové konference se obvykle pořádají jako součást informační návštěvy evropského veřejného ochránce práv. Na této fotografii je veřejný ochránce práv s vedoucím parlamentních veřejných ochránců práv Litvy, panem Romasem VALENTUKEVIČIUSEM, na společné tiskové konferenci, na níž informoval o službách poskytovaných svým úřadem.

V roce 2008 bylo vydáno sedmnáct tiskových zpráv, které byly rozeslány novinářům a jiným zájemcům po celé Evropě. K probíraným tématům patřila transparentnost v oblasti příspěvků vyplácených poslancům Evropského parlamentu, pozdní platby Evropské komise, revize statutu evropského veřejného ochránce práv a revize pravidel EU pro přístup veřejnosti k dokumentům. V souvislosti s posledně jmenovaným tématem veřejný ochránce práv rovněž zveřejnil v týdeníku *European Voice* otevřený dopis místopředsedkyni Komise paní Margot WALLSTRÖMOVÉ, v němž vyjadřuje své obavy ohledně návrhů Komise v této oblasti.

Publikace

Materiály o činnosti veřejného ochránce práv byly hojně distribuovány v průběhu celého roku, zejména během výroční konference evropské sítě na podporu podnikání, která se konala v listo-

Všechny publikace veřejného ochránce práv jsou k dispozici na jeho internetové stránce na adrese <http://www.ombudsman.europa.eu> a lze je získat bezplatně v knihkupectví EU na adrese <http://bookshop.europa.eu>

padu ve Štrasburku, a během dnů otevřených dveří pořádaných v květnu v Bruselu a ve Štrasburku.

Zvláštní zájem mezi publikacemi byl v roce 2008 především o novou příručku k činnosti veřejného ochránce práv, jež byla vydána ve 23 úředních jazycích EU. Tato publikace byla distribuována mezi klíčové zainteresované subjekty a širokou veřejnost.

Všechny publikace veřejného ochránce práv jsou k dispozici na jeho internetové stránce na adrese <http://www.ombudsman.europa.eu> a lze je získat bezplatně v knihkupectví EU na adrese <http://bookshop.europa.eu>

Elektronická komunikace

Komunikace prostřednictvím elektronické pošty

Téměř 60 % stížností, které veřejný ochránce v roce 2008 obdržel, bylo zasláno prostřednictvím internetu. Velká část byla obdržena na elektronickém formuláři stížnosti, který je k dispozici na internetové stránce veřejného ochránce práv ve 23 jazycích.

Téměř 60 % stížností, které veřejný ochránce v roce 2008 obdržel, bylo zasláno prostřednictvím internetu.

V roce 2008 byla hlavní elektronická adresa veřejného ochránce práv použita k odpovědi celkem na více než 4 300 e-mailů

s žádostmi o informace. Zhruba v 3 300 případech se jednalo o individuální žádosti o informace, jež byly všechny individuálně zodpovězeny příslušnými zaměstnanci úřadu veřejného ochránce práv. Pro srovnání: v roce 2007 se jednalo o zhruba 4 100 e-mailů a v roce 2006 jich bylo 3 500. Ze 4 300 e-mailů bylo asi 1 000 hromadných a týkaly se údajných obtíží katalánských televizních programů s vysíláním v regionu Valencie.

Změny na internetové stránce

Internetová stránka veřejného ochránce práv byla vytvořena v červenci 1998. Během celého roku 2008 pokračoval správce internetových stránek evropského veřejného ochránce práv v těsné spolupráci s vedoucím oddělení komunikace a s technickými útvary Evropského parlamentu v přípravách na přeměnu internetové stránky veřejného ochránce práv v moderní, dynamickou, informativní, interaktivní a neustále se vyvíjející službu občanům. Spuštění nové internetové stránky je naplánováno na začátek roku 2009.

Internetová stránka veřejného ochránce práv byla pravidelně aktualizována rozhodnutími, tiskovými zprávami, a podrobnostmi o jeho komunikačních činnostech. Od 1. ledna do 31. prosince 2008

Od 1. ledna do 31. prosince 2008 internetové stránky veřejného ochránce práv přijaly kolem 440 000 jednotlivých návštěvníků.

internetové stránky veřejného ochránce práv přijaly kolem 440 000 jednotlivých návštěvníků. Nejnavštěvovanější byly stránky v anglickém jazyce, následovány francouzskými, německými,

španělskými a italskými stránkami. Z hlediska geografického původu návštěv pocházel největší počet návštěvníků ze Spojeného království, následován Německem, Francií, Španělskem a Itálií. Část odkazy internetových stránek veřejného ochránce práv obsahuje odkazy na stránky národních a regionálních veřejných ochránců práv v Evropě. V roce 2008 byly stránky této části navštíveny více než 97 000 krát, což jasně prokazuje přidanou hodnotu služeb poskytovaných Evropskou sítí veřejných ochránců práv občanům.

Aby internetová stránka veřejného ochránce práv zůstala na předním místě mezi internetovými stránkami EU, účastnil se úřad veřejného ochránce práv po celý rok 2008 práce interinstitucionálního edičního výboru pro internet (CEiii).

Internetové diskuse

V roce 2008 se úřad veřejného ochránce práv poprvé zúčastnil internetové diskuse, kterou zorganizoval bulharský Evropský institut jako součást projektu nazvaného „Nyní, interakce s Evropským parlamentem“. Pod názvem „Úloha evropského veřejného ochránce práv: podpora zlepšování vztahů mezi EU a jejími obyvateli“ odpovídali zaměstnanci úřadu veřejného ochránce práv na celou řadu otázek týkajících se vyřizování stížností veřejným ochráncem práv. Díky internetové diskusi se dostalo práci veřejného ochránce práv v Bulharsku značné pozornosti sdělovacích prostředků a byl považován za velmi úspěšný.

A large, white, stylized graphic element that resembles the number '5' is positioned on the left side of the page. It has a thick, rounded top bar, a vertical stem, and a curved bottom section. The entire graphic is set against a solid green background.

Zdroje

5.1 Zaměstnanci

Aby veřejný ochránce práv zajistil, že jeho úřad bude řádně plnit úkoly spojené s řešením stížností na nesprávný úřední postup ve 23 jazycích Smlouvy a zvyšováním informovanosti občanů o právu stěžovat si, opírá se o vysoce kvalifikované zaměstnance hovořící mnoha jazyky. Tato část popisuje pracovní úkoly, jež plní jednotlivé odbory a oddělení úřadu veřejného ochránce práv. Začíná objasněním restrukturalizace provedené v roce 2008 a krátkým přehledem každoročního setkání zaměstnanců a jejich schůzí, které se v daném roce uskutečnily.

■ Restrukturalizace

Dne 1. července vstoupil v platnost ambiciózní program vnitřní restrukturalizace, který byl realizován v roce 2008. Zahrnoval vytvoření čtyř oddělení v rámci jednotlivých stávajících odborů: práv-

Dne 1. července vstoupil v platnost ambiciózní program vnitřní restrukturalizace, který byl realizován v roce 2008.

ního odboru a administrativního a finančního odboru. Cílem této restrukturalizace bylo vytvoření řídicí struktury, v níž se oba dva vedoucí odborů úřadu, jejichž funkce odpovídají funkcím ředitelům a kteří podléhají generálnímu tajemníkovi, opírají o čtyři vedoucí oddělení s rozšířenými řídicími pravomocemi.

Veřejný ochránce práv provedl vnitřní reorganizaci svého úřadu, aniž by přijal nové pracovníky, počet pracovních míst zůstal v rámci plánu pracovních míst na 57. Rozpočtový orgán souhlasil se zvýšením počtu pracovních míst v rozpočtu na rok 2009 o šest míst.

Zde je veřejný ochránce práv vyfotografován se svými zaměstnanci na druhém setkání zaměstnanců úřadu, které se konalo ve dnech 27.–29. února 2008. Setkání zaměstnanců tvoří součást každoročního cyklu akcí, jež poskytují zaměstnancům i stážistům možnost podělit se neformálně o názory přímo související s činností veřejného ochránce práv. Závěry vzešlé z těchto setkání pomáhají veřejnému ochránci práv formovat strategické cíle, v jejichž duchu se pak řídí činnost úřadu.

■ Setkání zaměstnanců

Setkání zaměstnanců úřadu evropského veřejného ochránce práv tvoří nedílnou součást jeho strategického plánování, zejména tím, že poskytují užitečný návod pro tvorbu politiky a přípravu ročního plánu řízení. Setkání jsou otevřeným fórem pro diskusi, dialog a brainstorming. Tvoří součást každoročního cyklu akcí, jež poskytují zaměstnancům i stážistům možnost podělit se o názory přímo související s činností veřejného ochránce práv. Závěry vzešlé z těchto setkání pomáhají veřejnému ochránci práv formovat strategické cíle, jež pak řídí činnost každého oddělení.

Druhé setkání zaměstnanců úřadu se konalo ve dnech 27.–29. února 2008. V rámci příprav na toto setkání byli zaměstnanci vyzváni, aby vyplnili dotazník zabývající se cíli veřejného ochránce práv, vnímáním jeho funkce zvnějšku a fungováním úřadu. Spolu s jinými podkladovými materiály posloužily výsledky dotazníku jako základ, od něhož se odvíjely diskuse na daném setkání. Všichni zaměstnanci byli vyzváni, aby se aktivně účastnili diskusí zaměřených na cíle a priority úřadu, jeho vnímání zvnějšku a na reaktivní a proaktivní činnost veřejného ochránce práv.

Okamžitá zpětná vazba od zaměstnanců jasně ukázala, že druhé setkání zaměstnanců bylo vnímáno jako velmi pozitivní zkušenost. Témata a předměty diskuse byly považovány za velmi důležité. Nefalšovaný zájem, entuziazmus a otevřenost všech přispěly k vytvoření skvělé pracovní atmosféry.

■ Schůze zaměstnanců

Ve snaze zaručit řádný tok informací mezi zaměstnanci a podporovat možnosti jejich profesního rozvoje svolává veřejný ochránce práv pravidelné schůze zaměstnanců. Pořad jednání těchto schůzí zpravidla zahrnuje přehled nedávných a budoucích aktivit, který podává veřejný ochránce práv, jakož i prezentaci vývoje ve správní, právní a politické oblasti, který má na tuto instituci vliv. Během daného roku se schůze zaměstnanců konaly ve dnech 3. července a 12. prosince a byly užitečným fórem pro diskusi a sdílení informací. Schůze konaná dne 12. prosince byla první, na níž se po výše uvedené reorganizaci úřadu ujali aktivnější úlohy vedoucí oddělení a objasnili činnost svých oddělení a další s nimi související vývoj.

Veřejný ochránce práv a zaměstnanci jeho úřadu

Následující text poskytuje přehled struktury úřadu veřejného ochránce práv a některé základní informace o veřejném ochránci práv a vedoucích pracovnících jeho úřadu. V závěru naleznete stručný popis role výboru zaměstnanců úřadu veřejného ochránce práv a inspektora ochrany údajů.

Evropský veřejný ochránce práv

P. Nikiforos DIAMANDOUROS — EVROPSKÝ VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV

P. Nikiforos DIAMANDOUROS se narodil dne 25. června 1942 v Aténách v Řecku. Dne 15. ledna 2003 byl zvolen evropským veřejným ochráncem práv a své funkce se ujal dne 1. dubna 2003. Dne 11. ledna 2005 byl opětovně zvolen na pětileté funkční období

V letech 1998 až 2003 byl prvním národním veřejným ochráncem práv v Řecku. Od roku 1993 je také profesorem srovnávací politiky na katedře politologie a veřejné správy Aténské univerzity (v současné době uvolněn). V letech 1995 až 1998 byl ředitelem a předsedou Řeckého národního střediska pro sociální výzkum (EKKE).

Bakalářský titul z politologie získal na Univerzitě v Indianě (1963) a magisterský titul (1965) i tituly M.Phil. (1969) a Ph.D (1972) ve stejném oboru na Kolumbijské univerzitě. Před tím, než se stal vyučujícím na Aténské univerzitě v roce 1988, vyučoval a prováděl výzkum na Státní univerzitě v New Yorku a na Kolumbijské univerzitě (1973-1978). V letech 1980 až 1983 byl ředitelem vývoje na Aténské akademii v Řecku. V letech 1983 až 1988 byl programovým ředitelem pro západní Evropu a pro Blízký východ a severní Afriku Rady pro výzkum ve společenských vědách v New Yorku. V letech 1988 až 1991 byl ředitelem řeckého Institutu pro mezinárodní a strategická studia v Aténách, politicky orientované výzkumné organizace zřízené za společné finanční podpory Fordovy a MacArthurovy nadace. V roce 1997 byl jmenován hostujícím profesorem politologie v Centru Juana Marche pro vyšší studia společenských věd (Madrid).

Byl předsedou řecké Asociace pro politologii (1992-1998) a Asociace moderních řeckých studií ve Spojených státech (1985-1988). V letech 1999 až 2003 působil jako člen řecké Národní komise pro lidská práva, od roku 2000 do roku 2003 byl zároveň členem řecké Národní rady pro správní reformu. V letech 1988 až 1995 byl spolupředsedou podvýboru pro jižní Evropu Rady pro výzkum ve společenských vědách v New Yorku, jehož činnost je financována z grantu Nadace Volkswagenu. Je také jedním z hlavních editorů řady o nové jižní Evropě a příjemcem výzkumných grantů Fulbrightovy nadace a Národní nadace pro společenské vědy.

Často publikuje na téma politika a dějiny Řecka, jižní Evropy a jihovýchodní Evropy, konkrétně na téma demokratizace, budování státu a národa a vztah mezi kulturou a politikou. ■

— Sekretariát evropského veřejného ochránce práv

Sekretariát evropského veřejného ochránce práv odpovídá za provoz osobní kanceláře veřejného ochránce práv. Organizuje pracovní program veřejného ochránce práv, koordinuje příchozí i odchozí

Sekretariát evropského veřejného ochránce práv odpovídá za provoz osobní kanceláře veřejného ochránce práv.

poštu, poskytuje rady o vztazích s dalšími orgány a institucemi EU, zabývá se protokolárními aspekty činnosti úřadu a provádí pro veřejného ochránce práv všeobecné sekretářské práce.

Generální tajemník

Generální tajemník je odpovědný za strategické plánování v rámci úřadu a za kontrolu obecné administrativy úřadu. Veřejnému ochránci práv radí ohledně struktury a řízení úřadu, plánování

Generální tajemník je odpovědný za strategické plánování v rámci úřadu a za kontrolu obecné administrativy úřadu.

činnosti úřadu a monitorování jeho práce a výkonnosti. Konkrétně s ohledem na činnost právního odboru generální tajemník veřejnému ochránci práv pomáhá a radí při vyřizování stížností

a vedení šetření. Koordinuje také vztahy mezi úřadem veřejného ochránce práv a ostatními evropskými orgány a klíčovou roli hraje při rozvíjení vztahů s úřady veřejných ochránců práv v celé Evropě a při komunikaci s evropskými občany.

Ian HARDEN — GENERÁLNÍ TAJEMNÍK

Ian HARDEN se narodil dne 22. března 1954 v Norwichi v Anglii. Vystudoval práva na Churchill College v Cambridgi, kde v roce 1975 získal titul BA s vyznamenáním a v roce 1976 titul LLB. Po absolutoriu nastoupil na právnickou fakultu Univerzity v Sheffieldu, kde od roku 1976 do roku 1990 působil jako asistent, od roku 1990 do roku 1993 jako odborný asistent, od roku 1993 do roku 1995 jako docent a v roce 1995 se stal profesorem v oboru veřejné právo. Do úřadu evropského veřejného ochránce práv nastoupil v roce 1996 jako hlavní právní poradce, následně byl vedoucím sekretariátu (1997-1999) a v roce 2000 se stal vedoucím právního odboru. Dne 1. srpna 2006 byl jmenován generálním tajemníkem úřadu veřejného ochránce práv. Je autorem nebo spoluautorem řady publikací o právu EU a veřejném právu včetně *The Contracting State* (Stát a veřejné zakázky) (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: Towards a more effective and democratic Europe* (Flexibilní integrace: k efektivnější a demokratičtější Evropě) (Londýn CEPR, 1995) a *European Economic and Monetary Union: The Institutional Framework* (Evropská hospodářská a měnová unie: institucionální rámec) (Kluwer Law International, 1997). Je členem sdružení *Association française de droit constitutionnel* a „Skupiny pro parlamentní studia“ ve Spojeném království a čestným profesorem univerzity v Sheffieldu. ■

Právní odbor

Právní odbor se skládá především z právníků, jejichž hlavním úkolem je analyzovat stížnosti zasláné evropskému veřejnému ochránci práv a provádět šetření pod dohledem vedoucího právního odboru a čtyř vedoucích právních oddělení. Kromě toho, že řídí odbor, je vedoucí právního odboru také poradcem veřejného ochránce práv v oblasti právní strategie a směřování instituce.

Právní odbor se skládá především z právníků, jejichž hlavním úkolem je analyzovat stížnosti zasláné evropskému veřejnému ochránci práv a provádět šetření.

V roce 2008 tvořil právní odbor celkem 24 zaměstnanců, tj. vedoucí právního odboru, čtyři vedoucí právních oddělení, tři hlavní právní poradci, 14 právníků, právník-lingvista a asistentka vedoucího právního odboru. Během daného roku pracovalo v právním odboru 23 stážistů.

João SANT'ANNA — VEDOUČÍ PRÁVNÍHO ODBORU

João SANT'ANNA se narodil dne 3. května 1957 v Setúbalu v Portugalsku. V letech 1975 až 1980 studoval práva na Univerzitě v Lisabonu a v roce 1981 se stal členem advokátní komory v Lisabonu. V letech 1980 až 1982 působil jako právník právního a administrativního odboru portugalského ministerstva vnitra pro lisabonský region. V letech 1982 až 1984 pokračoval ve studiu práv na Univerzitě Ludwiga-Maximiliana a v Institutu Maxe Plancka v Mnichově, přičemž se zaměřil na oblast duševního vlastnictví. Po svém návratu do Portugalska v roce 1984 byl jmenován vedoucím právního a administrativního odboru portugalského ministerstva vnitra pro lisabonský region. V roce 1986 se stal úředníkem Evropského parlamentu, kde pracoval v generálních ředitelstvích pro informace a vztahy s veřejností, pro výzkum, pro personál a finance a nakonec v právním oddělení Evropského parlamentu. Do úřadu evropského veřejného ochránce práv nastoupil v roce 2000 ve funkci vedoucího administrativního a finančního odboru. Vedoucím právního odboru byl jmenován dne 1. července 2007. ■

— Vedoucí právních oddělení

Každý vedoucí právního oddělení dohlíží na tým právníků a stážistů a kontroluje zajištění vysoké kvality vyřizování stížností. Vedoucí právních oddělení pomáhají vedoucímu právního odboru zajistit přesnost, včasnost a soudržnost práce odboru. To zahrnuje podporu a monitorování dodržování vnitřních postupů, norem a lhůt. Vedoucí právních oddělení mají rovněž své vlastní úkoly, podobné těm, jež mají právníci a které jsou popsány níže. Zastupují také veřejného ochránce práv na některých veřejných akcích. Všichni jsou podřízeni vedoucímu právního odboru, s nímž se pravidelně schází.

Každý vedoucí právního oddělení dohlíží na tým právníků a stážistů a kontroluje zajištění vysoké kvality vyřizování stížností.

V současné době jsou vedoucí právních oddělení čtyři. Jedná se o pana Gerharda GRILLA, který je Němec a nastoupil do úřadu veřejného ochránce práv v roce 1999, paní Martu HIRSCHOVOU-ZIEMBINSKOU, Polku, která nastoupila v roce 2003, a pana Fergala Ó REGANA z Irska, který nastoupil v roce 2006. Dán Peter BONNOR pracuje v úřadu veřejného ochránce práv od roku 1998 a je vedoucím právního oddělení na přechodnou dobu.

— Právníci

Právníci se zabývají stížnostmi, které mohou být veřejnému ochránci práv předloženy v kterémkoliv z 23 jazyků Evropské unie, tj. jazyků Smlouvy. Navrhují také a provádějí šetření z vlastního podnětu, odpovídají na žádosti občanů o informace, poskytují veřejnému ochránci práv pomoc v právních záležitostech, jsou poradci v oblasti právních postupů, vývoje a tradic svých příslušných členských států a prezentují činnost veřejného ochránce práv.

Právníci se zabývají stížnostmi, které mohou být veřejnému ochránci práv předloženy v kterémkoliv z 23 jazyků Evropské unie, tj. jazyků Smlouvy.

Administrativní a finanční odbor

Administrativní a finanční odbor odpovídá za veškerou činnost úřadu veřejného ochránce práv, která přímo nesouvisí s posuzováním stížností a vedením šetření. Od 1. července 2008 se odbor skládá ze čtyř oddělení popsaných níže a sekretariátu pro zpracování stížností. Vedoucí administrativního a finančního odboru celkově koordinuje práci odboru. V této funkci odpovídá za celkovou organizaci a provoz úřadu a za personální politiku úřadu, navrhuje a provádí jeho rozpočtovou

a finanční strategii a zastupuje veřejného ochránce práv na celé řadě interinstitucionálních fór. V roce 2008 měl tento odbor celkem 31 zaměstnanců.

João SANT'ANNA

VEDOUcí ADMINISTRATIVNíHO A FINANČNíHO ODBORU (NA PŘECHODNOU DOBU) ■

— Sekretariát pro zpracování stížností

Sekretariát pro zpracování stížností odpovídá ze registraci, rozdělování a sledování stížností podaných evropskému veřejnému ochránci práv. Sekretariát se stará o to, aby všechny stížnosti byly

Sekretariát pro zpracování stížností odpovídá ze registraci, rozdělování a sledování stížností podaných evropskému veřejnému ochránci práv.

zaneseny do databáze, potvrzeny a předány právnímu odboru. Odpovídá za zpracování veškeré příchozí i odchozí pošty související se stížnostmi, zajišťuje aktualizaci záznamů o stížnostech v databázi během celého postupu vyřizování stížnosti, monitoruje dodržování lhůt, zpracovává statistiky o stížnostech a archivuje dokumentaci týkající se stížností. Vedoucím sekretariátu pro zpracování stížností je pan Peter BONNOR.

— Administrativní a personální oddělení

Úkoly administrativního a personálního oddělení jsou rozsáhlé. Zajišťuje nábor a personální řízení, zabývá se příchozí a odchozí poštou, je odpovědný za telefonní ústřednu a kancelářskou

Úkoly administrativního a personálního oddělení jsou rozsáhlé. Zajišťuje nábor a personální řízení.

infrastrukturu, koordinuje překlady dokumentů, organizuje a spravuje právní referenční knihovnu a odpovídá za koncepci dokumentace a archivů úřadu. Toto oddělení má rovněž odpověd-

nost za koncepci informačních technologií úřadu a zajišťuje potřeby úřadu v oblasti IT, přičemž tuto úlohu plní v úzké spolupráci s Evropským parlamentem. Vedoucím tohoto oddělení je pan Alessandro DEL BON, který má německé a italské občanství a který nastoupil do úřadu veřejného ochránce práv v roce 1998.

— Rozpočtové a finanční oddělení

Rozpočtové a finanční oddělení zajišťuje, aby úřad veřejného ochránce práv dodržoval platná finanční pravidla a zajišťoval hospodárné a účinné používání dostupných prostředků a jejich nále-

Rozpočtové a finanční oddělení zajišťuje, aby úřad veřejného ochránce práv dodržoval platná finanční pravidla a zajišťoval hospodárné a účinné používání dostupných prostředků a jejich náležitě krytí.

žitě krytí. Toto oddělení je rovněž odpovědné za vytváření a uplatňování příslušných mechanismů vnitřní kontroly, které jsou pro dosažení těchto cílů nezbytné. Tyto povinnosti vyplývají ze skutečnosti, že evropský veřejný ochránce práv má samostatný rozpočet. Rozpočet připravují a plní finanční referenti pod vedením pově-

řené schvalující osoby. Vedoucím oddělení je pan Loïc JULIEN, který je Francouz a zaměstnancem úřadu veřejného ochránce práv se stal v roce 2005.

— Oddělení komunikací

Oddělení komunikací je odpovědné za vytváření publikací a propagačních materiálů veřejného ochránce práv, za údržbu a vývoj jeho internetových stránek a za vizuální identitu instituce. Oddě-

Oddělení komunikací je odpovědné za vytváření publikací a propagačních materiálů veřejného ochránce práv, za údržbu a vývoj jeho internetových stránek a za vizuální identitu instituce.

lení rovněž koordinuje Evropskou síť veřejných ochránců práv a obecněji vztahy se sdruženími veřejných ochránců práv v Evropě i jinde. Vedoucím tohoto oddělení je pan Ben HAGARD, britský státní příslušník, který nastoupil do úřadu veřejného ochránce práv v roce 1998.

— Oddělení pro sdělovací prostředky, podniky a občanskou společnost

Oddělení pro sdělovací prostředky, podniky a občanskou společnost pomáhá veřejnému ochránci práv komunikovat s občany a organizacemi, kteří by mohli potřebovat jeho služby. Pomáhá zvyšovat

Oddělení pro sdělovací prostředky, podniky a občanskou společnost pomáhá veřejnému ochránci práv komunikovat s občany a organizacemi, kteří by mohli potřebovat jeho služby.

v Evropské unii povědomí o činnosti veřejného ochránce práv. Oddělení udržuje a rozvíjí vztahy se sdělovacími prostředky a organizuje informační návštěvy a akce veřejného ochránce práv. Členové tohoto oddělení jsou rovněž odpovědní za psaní jeho publikací a projevů. Vedoucím oddělení je paní Rosita AGNEWOVÁ, která pochází z Irska a v úřadu veřejného ochránce práv začala pracovat v roce 2001.

— Výbor zaměstnanců

Výbor zaměstnanců úřadu veřejného ochránce práv zastupuje zájmy zaměstnanců a podporuje neustálý dialog mezi úřadem a zaměstnanci. Výbor zaměstnanců výraznou měrou přispěl k bezproblémovému fungování úřadu tím, že poskytuje prostředek pro vyjádření názorů zaměstnanců, a tím, že administrativu upozorňuje na obtíže týkající se výkladu a uplatňování příslušných předpisů. Výbor zaměstnanců předkládá návrhy týkající se organizace a fungování úřadu a návrhy ohledně zlepšování životních a pracovních podmínek zaměstnanců. V této souvislosti sehrál výbor zaměstnanců významnou úlohu během setkání zaměstnanců v letech 2006 a 2008.

— Inspektor ochrany údajů

Všechny instituce EU mají inspektora ochrany údajů, který spolupracuje s evropským inspektorem ochrany údajů a zajišťuje, že při zpracování údajů nejsou narušována práva a svobody subjektů údajů. Inspektor ochrany údajů rovněž zajišťuje, že budou správci údajů i subjekty údajů informováni o svých právech a povinnostech podle nařízení 45/2001¹. Od března 2006 je inspektorem ochrany údajů v úřadu evropského veřejného ochránce práv pan Loïc JULIEN.

5.2 Rozpočet

■ Rozpočet na rok 2008

Od 1. ledna 2000 je rozpočet veřejného ochránce práv samostatným oddílem rozpočtu Evropské unie (v současné době se jedná o oddíl VIII)². Dělí se na tři hlavy. Hlava 1 obsahuje platy, příspěvky a další výdaje spojené se zaměstnanci. Hlava 2 obsahuje výdaje na budovy, nábytek a zařízení a různé provozní výdaje. Hlava 3 obsahuje výdaje spojené s obecnými činnostmi, které úřad vykonává.

Výše rozpočtových prostředků v roce 2008 činila 8 505 770 EUR.

■ Interinstitucionální spolupráce

S cílem zajištění nejlepšího možného použití prostředků a zabránění nežádoucímu zdvojení zaměstnanců veřejný ochránce práv podle možností spolupracuje s dalšími orgány a institucemi EU. Přestože jsou tyto služby samozřejmě účtovány evropskému veřejnému ochránci práv, umožňuje tato spolupráce značné úspory v rozpočtu Společenství. Veřejný ochránce práv spolupracuje zejména s:

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 8, 2001, s. 1.
2. Nařízení Rady (ES, ESUO, Euratom) č. 2673/1999 ze dne 13. prosince 1999, kterým se mění finanční nařízení ze dne 21. prosince 1977 o souhrnném rozpočtu Evropských společenství, Úř. věst. L 326, 1999, s. 1.

- (i) Evropským parlamentem, který poskytuje pomoc s technickými službami, včetně budov, informačních technologií, komunikací, zdravotnických služeb, odborné přípravy, překladů a tlumočení;
- (ii) Úřadem pro úřední tisky Evropských společenství ohledně různých aspektů publikací;
- (iii) Překladatelským střediskem pro instituce Evropské unie, které provádí mnoho překladů potřebných pro činnost veřejného ochránce práv v zájmu občanů.

■ Rozpočtová kontrola

Interní auditor, který je úředníkem Evropského parlamentu, provádí pravidelné kontroly systémů vnitřní kontroly a finančních operací úřadu za účelem zajištění účinného řízení prostředků, jež má veřejný ochránce práv k dispozici.

Instituce evropského veřejného ochránce práv rovněž podléhá auditu Evropského účetního dvora.

Jak kontaktovat evropského veřejného ochránce práv

Poštou

Evropský veřejný ochránce práv
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
FRANCIE

Telefonicky

+33 3 88 17 23 13

Faxem

+33 3 88 17 90 62

E-mailem

eo@ombudsman.europa.eu

Na internetových stránkách

<http://www.ombudsman.europa.eu>

**Evropský veřejný ochránce práv šetří
stížnosti proti orgánům a institucím
Evropské unie.**

→→→ www.ombudsman.europa.eu

**Evropský veřejný ochránce práv
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
FRANCIE**